

Volume X

No. 5

4th December, 1963

(Wednesday)

13th Agrahayan, 1885 S.E.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

	PAGES
Oral Answers to Questions	... 599-645
Written Answer to Question	... 645-646
Calling attention to a matter of urgent public importance.	
re: Working of the Praga Tools Corporation: ...	646-647
Papers laid on the Table	... 648-649
Amendment to the Andhra Pradesh Mica Rules, 1957	
Amendment to the Andhra Pradesh Weights and Measures (Enforcement) Rules, 1958	
Rules relating to the payment of Travelling Allowance to the President, Vice President and members of the Municipal and Town Committees in Telangana area	

(P:T.O.)

Notification issued under Section 9 (1) of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1963

G. O. Ms. No. 601 Home (Tr. II) Department dated 27-3-1962

Notification issued under the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1963

G. O. Ms. No. 1994 Home (Tr. II) Department dated 28-10-1963

Business of the House : ... 649-650

Government Bills :

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963
(as reported by the Regional Committee) ... 650-692

—Passed

The Andhra Pradesh Agricultural University Bill, 1963
(as reported by the Regional Committee : ... 692-724

—Not Concluded

**THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT**

---

*Nineteenth day of the Third Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wenesday, the 4th December, 1963.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

BETTERMENT TAX ON LANDS.

426—

* 625 Q.—*Smt. B. Rukmini Devi* [Put by *Sri G. C. Venkanna (Uravakonda)*]: Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether it is a fact that betterment tax is being levied on the lands cultivated under the tanks of Agali and Madhundi villages, Madakasira taluk, Anantapur District considering the said tanks as river fed tanks :

(b) whether it is also a fact that the Executive Engineer of the district has reported that the tanks need not be declared as river fed tanks as the Suvarnamukhi river which supplies water to these tanks is not a perennial river but a revulet, which flows only during the rainy season ; and

(c) if so, the action taken by the Government to waive the betterment tax being collected on the lands cultivated under these tanks ?

The Minister for Revenue (Sri N. Ramachandra Reddy): (a) & (b): No, Sir.

(c) Does not arise.

UNNITHAN COMMITTEE REPORT.

427—

* 1761 Q.—*Sri Vavilala Gopalakrishnayya (Sattenapalli):* Will the hon. Minister for Revenue be pleased to refer to the Short Notice Question No. 12-R answered on 1st April 1962, and state:

(a) whether the Government have examined the recommendations contained in the Unnithan Committee Report on the problems of the Village Officers;

(b) if so, the action taken by the Government on the said recommendations; and

(c) whether a copy of the said report be placed on the Table of the House?

Sri N. Ramachandra Reddy:

(a) and (b): Of the several recommendations contained in the Unnithan Committee Report, only one recommendation with regard to grant of interim relief has been considered, and the following amounts have been sanctioned as interim relief to the several categories of Village Officers;

Karnam or Patwari.	Rs. 10 per mensem
Village Munsiff in Andhra.	8 „
Mali Patel in Telangana.	5 „
Police Patel in Telangana.	5 „
Village Servants in Andhra.	5 „
Village Servants in Telangana (Neeradies as well as Sethsin- dhies).	9

The other recommendations of the Committee are under the consideration of Government.

(c) The report will be placed on the Table of the House after it is fully examined and final decisions are taken.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఇప్పుడు ఏదో కొంత యిచ్చామని అంటున్నారు. అది final గా తేల్చుకోలేదు అంటున్నారు. ఉద్యోగాలలో చాలా మందిని తొలగిస్తున్నారు. వారికి hereditary rights ఉన్నాయి. తొలగించ కూడదనేది వున్నది. ఇప్పుడు రాయలసీమలో Strike notice కూడా ఇచ్చినారు. ఈ సందర్భంలో ఏదో final గా తేలేవరకు వాళ్ళను vindictive గా తొలగించకుండా ఉండే పద్ధతి ఏమైనా ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : వారిని తొలగించడం లేదండి. ఏదైనా mis-appropriation గాని, ఇంకేదైనా తప్పుచేస్తే, తొలగిస్తారుగాని కేవలం vindictive గా తొలగించినట్లు ప్రభుత్వానికి అటువంటి రిపోర్టులేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : Vindictive అంటే, slackness of collection కారణ మని అంటున్నారు. Slackness in work అనేదే కారణమైతే, గవర్నమెంటులోనే slackness ఉన్నది ; పెద్ద పెద్ద వాళ్ళను Ministers ను కూడా ఆ కారణంతో తొలగించవలసి వస్తుంది. అటువంటప్పుడు అక్కడ ఊర్లలో ఉన్నటువంటి వారిని ఆ మాత్రం చేత తొలగిస్తే ఈ మొత్తము community నేనప్రవహించిన వాళ్ళము అవుతాము, వారిలో unrest create చేసిన వాళ్ళము అవుతాము. కనుక ఇది కాస్త consider చేస్తారా.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : ఈ మధ్యనే రాజంపేట Division లో ఆవిధంగా జరిగిందని ప్రభుత్వమునకు రిపోర్టు వచ్చింది. ఎవరైనా గాని, Board standing orders ప్రకారంగా notice వగైరా ఇచ్చి సంజాయిషీతీసుకొన్న తరువాతనే తొలగించ బడుతారు. అదే విధంగా జరిగిందని చెప్పారు. అయినప్పటికీ ప్రత్యేకంగా బోర్డు మెంబరును విచారణచేసి, కేవలం ఒక slackness of work ను బట్టి dismissal చేయకూడదు, warning ఇవ్వడమో, లేక lighter punishment ఇవ్వడమో జరిగేటట్లు చూడవలసిందిగా వారికి చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ (కర్నూలు) : కర్నూలు జిల్లాలో ఆధోని తాలూకా నుంచి ఒక 50 మంది వరకు village officers రాజీనామాలు పెట్టారు, ఈ ఉన్ని

తన్ కమిటీ రిపోర్టు ఆ సిఫార్సులను అమలు జరుపక పోవడమే కాకుండా, ఆ గ్రామోద్యోగస్తులను నిష్కారణంగా తీసివేస్తున్నారని, ఈ విషయం ఏమైనా ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా, దాన్ని గురించి ప్రభుత్వం ఏమి చేశారు?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : ప్రభుత్వం తీసివేయడం వేరు. village officers వాళ్ళకు వాళ్ళ రాజీనామాలు పెట్టడం వేరు. ఇవి రెండు వేరువేరు. ప్రభుత్వం ఈ విధంగా నిష్కారణంగా తీసివేయలేదు. ఎవరినైనా నిష్కారణంగా తీసివేసి నట్లయితే, వారిని reinstate చేయడానికి తప్పకుండా చూస్తాము. లేక వాళ్ళకు lighter punishments ఇవ్వవలసి నప్పుడు అది ఇవ్వడం జరుగుతుందని ఇది వరకే మనవి చేశాను. కాని ఉన్నితన్ కమిటీ రిపోర్టు పరిశీలన చేయలేదని రాజీనామాలు ఇవ్వడం మాత్రం న్యాయంకాదు. వారి విషయం గురించి తప్పకుండా నిర్ణయం జరిగింది. ఇదేదో emergency వచ్చిందని అది defer చేయడం జరిగింది. కాని ఎప్పటికో defer చేయరు. దాంట్లో far-reaching effects ఉన్నాయి. కనుక ఇవన్నీ ఖుణ్ణంగా పరిశీలన చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది.

Sri Ramchander Rao Deshpande (Narayankhed) :— On one side, the incidence of the Vatandari system is accepted by the Government and on the other side, the sanads which are issued after 1954 are continuing to be valid, but now there is a G.O. stating that all those sanads that have been issued after 1954 are in valid and void. So, that is a slow process of abolition. So, do the Government propose to bring about a statute or a legislation for the complete abolition?

Sri N. Ramchandra Reddy : There are so many legal complications. The Legal Department has to be consulted and then only a decision will be taken.

శ్రీ - పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ) : ఈ ఉన్నితన్ కమిటీ రిపోర్టు ప్రభుత్వానికి అంది దాదాపు 2, 3 సంవత్సరములైంది. కాని, దానిని ఇంతవరకు పరిశీలనచేయలేదు. ఏదో కొంతవరకు పరిశీలన చేసామన్నారు. చేసినంతవరకు అయినా అది Table మీద పెట్టడానికి ప్రభుత్వం అంగీకరించడంలేదు. ఎంతో కాలం పరిశీలన పూర్తిచేసి సభ్యులకు అది అందచేయడానికి అవకాశం ఉంటుందో

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : పరిశీలన పూర్తిగా చేయలేదు. పరిశీలన చేయడంలో అలస్యం జరుగుతుంది. దానిని తుజ్జంగా పరిశీలన చేయవలసి వస్తుందని interim relief ఇవ్వవం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (కొత్తూరు) : అధ్యక్షా. ఈ గ్రామోద్యోగస్తుల విషయంలో ప్రభుత్వము సానుకూతితో పరిశీలన చేస్తారని చెప్పారు. అందుకు వారికి ధన్యవాదాలు చెప్పుతున్నాను. తరువాత, గ్రామ కరణాలు గ్రామానికి సంబంధించిన నటువంటి Registration documents రసీదులు మొదలగువి వ్రాస్తావుంటే వారు, కాని ఈ మధ్యన రెండేళ్ళ క్రితం, అటువంటి documents వ్రాయడానికి లైసెన్సు పద్ధతిని ప్రవేశ పెట్టారు. దానికి ఒక 50 రూపాయలో ఏమో fees ఏర్పాటు చేశారు. దాని ఫలితంగా S.S.L.C., B.A., చదువుకొన్నివాళ్లు లైసెన్సులు పొంది ఆపనికి పూనుకొంటున్నారు. దాని వలన కరణాలేమో చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. కాబట్టి అలాంటి licence పద్ధతిని రద్దుచేసి మళ్ళీ గ్రామ కరణాలు, మునసబులే, ఆ గ్రామానికి సంబంధించిన నటువంటి documents వ్రాసి అవి register చేసుకొనే విధముగా తిరిగి ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : ప్రభుత్వము ఎవరికి కూడా monopoly ఇవ్వడలుచుకోలేదండి. ఏదైనా ఉన్న పద్ధతి సక్రమంగా లేనప్పుడు దానిని సక్రమంగా చేయటానికి ఆలోచిస్తారు. ఎవరు ఎట్లా పడితే అట్లా వ్రాసి ఇష్టం వచ్చినంత తీసుకొంటున్నార. ప్రభుత్వానికి ఏమీ control లేదు అవి ఈ licencing system ను introduce చేయడం జరిగింది. దీనిలో గ్రామ కరణాలు వగైరా ఎవరైతే ఉన్నారో వారికి సాచుగా fees ఉన్నదని ప్రభుత్వానికి representation వచ్చింది దానిని పరిశీలనచేసి, ఆ fees తగ్గించడానికే ప్రభుత్వము ఆలోచన చేస్తుంది.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య (బుచ్చిరెడ్డిపాలెం) : ఈ recommendation లో ఈ Accounts అంతాకూడా simplify చేస్తే గాని తొందరగా collections కు వీలుపడడంలేదు, కనుక ఆ Accounts simplify చేయడం, ఆ forms లో changes తీసుకువచ్చి, ఆ forms supply కూడ సకాలములో చేయడము. ఇవి ప్రభుత్వము అంగీకరించిందా! అంగీకరిస్తే వాటిని సకలం లో అందుబాటు చేయటంగాని, ఆ accounts simplify చేయడంగాని జరిగిందా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : Forms సకాలములో అందజేయబడుతున్నాయి. ఎక్కడైనా అప్పుడప్పుడు rare గా అందజేయలేదని complaints వచ్చినాయి. అప్పుడు ఆ Collectors కు వ్రాసినాము, వాటిని సకాలంలో అందజేయవలసిందని.

శ్రీ సి. నారాయణరెడ్డి (వడములపేట): ఈ గ్రామాధికారులయొక్క T.A. Bill Forms, అచ్చు forms లేక చేతితో వ్రాసి పంపిస్తే అవి చెల్లకుండా ఉన్నవి. అచ్చు forms లో వ్రాయవలెనని అంటున్నారు, ఈ లోపల అవి దొరకక పోవడంతో వీ నెలలు అయిపోయింది. అదిమీకు రాదని చెప్పుతున్నారు అవి వచ్చేదానికి ఏర్పాటు చేస్తారా?

Sri N. Ramchandra Reddy : If there is any slackness in supplying the forms, etc, it would be looked into, and the necessary arrangements will be made.

శ్రీ మహమ్మద్ తాశీర్ (భద్రాచలం): Agency ప్రాంతాలలో గ్రామాధికారులకు తక్కువ జీతాలు ఉన్నాయి. వాటిని గురించి, ఉన్నిత్వ కమిటీ రిపోర్టులో ఏమైనా సిఫార్సు చేశారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి: అది పూర్తిగా examine చేయలేదు బహుశా సిఫార్సు చేసి ఉండవచ్చు. ఇదివరకు వారు ఏ జీతము లేకుండా ఉచితంగా పని చేస్తున్నారు. తరువాత 1, 2 రూపాయలు నామ మాత్రంగా ఇచ్చే విధంగా ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేశారు. కాని ఇవన్నీ సవరించి నవ్వుడు, Agency ప్రాంతములలో ఉన్న village officers పరిస్థితికూడ తప్పకుండా చూడ బడుతుంది.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న: అనంతపురం జిల్లాలో ఉరవకొండ తాలూకాలో village officers resignation, Association ద్వారా ఇచ్చినది వాస్తవమేనా? ఆ విధంగా వారు రాజీనామా ఇవ్వడంవలన, loans enquiry విషయంలోను, poverty certificates ఇచ్చే విషయంలోను చాలా ఇబ్బంది వచ్చింది. దానిని గురించి ప్రభుత్వం ఏమైనా చేసిందా? రెండవది, ఆ Village Officers Association వాళ్ళు ఈ pass books రైతులకు ఇవ్వడానికి వీలు లేదని, ఆ entries చేసుకొనేదాంట్లో చాలా కష్టము వచ్చిందని, ప్రత్యేకమైన legislation తీసుకొని వస్తేతప్ప ఆ entries చేసేదానికి వీలులేదని నోటీసులు ఇచ్చారు. దాన్ని గురించి ప్రభుత్వం ఏమైనా ఆలోచించిందా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి: Pass books ఇవ్వడం యిప్పుడది voluntary గా ఉన్నదండి. దానికేమి legislation అక్కరలేదు. ఎవరైతే రైతులు కావాలంటున్నారో, వాళ్ళకు తప్పకుండా ఇవ్వబడుతుంది. దాంట్లో entries వగైరా ఆ village officers చేర్చవలసి యుంటుంది. దానికి ప్రతికూలం కూడా వారికే కొంత ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎ. సత్యనారాయణ (పెనుగొండ) : Village Officers కు వారసత్వం తీసివేశారు. వారు రాజీనామాలు చేసినచోట్ల అక్కడ village officers గా ఆ గ్రామంలోని వారినిగాక, ఎక్కడనో దూరంగా ఉన్నవారిని తెచ్చి వేస్తున్నారు. అలాకాకుండా ఆ గ్రామంలో ఉన్నవారికే examination pass అయినవారికి వారి కుటుంబంలోని వారికి— priority ఇచ్చి నియమించేందుకుగాను instructions జిల్లా కలెక్టర్లకు పంపడానికి ప్రభుత్వానికి అభ్యంతరం ఉన్నదా ?

Sri N. Ramachandra Reddy : It will have to be examined.

శ్రీ ఎన్. వెంకటస్వామి (పర్చూరు) : మంత్రిగారు చెప్పే దానిని బట్టి చూస్తే వెంటనే ఉన్నితన్ కమిటీ రిపోర్టును పరిశీలించి, వారికి జీతాలు పెంచే అవకాశం కనబడుటలేదు, ఇప్పుడు గ్రామ పంచాయితీలు పన్నులు వసూలు చేసుకొనుట ఇబ్బందిగా ఉంటోంది. ఆ పని village officers కు వప్పజెపితే 5%, 6% కమీషన్ వస్తుంది. కాబట్టి వసూలు చేయించ వచ్చును. అది ప్రభుత్వం పరిశీలించి ఒక నిర్ణయానికి వస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : ఆ విషయమై హైవర్ కమిటీవారు విచారిస్తారు. గ్రామ పంచాయితీలకు రావలసిన పన్నులు—village officers collect చేయడం బాగుంటుందా అనే విషయం ఆ కమిటీవారు ఆలోచిస్తారు.

శ్రీ ఎమ్. పిచ్చయ్య : (పాయికారావు పేట) : సర్కారు జిల్లాలలో వెట్టి ప్రభుత్వానికే కాకుండా, కరణాలకు, మున్నబులకు 24 గంటలూ వెట్టిచాకిరి చేస్తుంటారు. ఒక టైములేదు. జీతాలు తక్కువ. వారికి పని గంటలు, జీతాలు, గురించి ఉన్నితన్ కమిటీలో సిఫారసు చేయడం జరిగిందా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : వారికి వెట్టిగాని, ఊడిగంగాని చేయమని ప్రభుత్వం చెప్పలేదు. ఆ విధంగా చేయించుకొనుట చట్టానికి విరుద్ధం. శిక్షించబడతారుకూడ. కర్ణాలుగాని ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు ఎవరైనాగాని వారినుంచి వెట్టి, ఊడిగము తీసుకొన కూడదు.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు (ఏలూరు) : ఏజన్సీ ప్రాంతాలలో వారు ఉచితంగా పని చేస్తున్నారనే విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా ? వారి బ్రతుకు తెరువు కొరకు ఏమి మార్గం ఆలోచిస్తున్నారు. ప్రభుత్వం ఇంతకు ముందే వారిని గురించి ఎందుకు శ్రద్ధ తీసుకొనలేదు ?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి : పెంట్రల్ ప్రావెన్సెస్ లో ఉన్నప్పుడు ఆ చట్టం ఆ విధంగా ఉన్నది. ఆ చట్టం మార్చిన తరువాత కొంత డబ్బు ఇచ్చుటకు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. వది సంవత్సరాలుగా డబ్బు లేకుండా వారు చేయుట లేదు. అయితే డబ్బు తక్కువ ఇస్తున్నారనే విషయమై అది సరిచేయటానికి ప్రయత్నం జరుగుతోంది.

శ్రీ పి. వి. రమణ (కొండకర్ల) : Pass Books introduce చేశామంటున్నారు. అది రాష్ట్రమంతటా జరగలేదు. విశాఖపట్టణం జిల్లాలో Pass Book ఇవ్వలేదు. అన్ని ప్రాంతాలలో introduce చేసే కార్యక్రమం ఏ సంవత్సరంలో పూర్తి అవుతుంది ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : అన్ని జిల్లాలలోను introduce చేయడం జరిగింది. ఇక్కడ నుంచి వదేపదే వ్రాస్తున్నారటాడ. దీనిని గురించి గౌరవసభ్యులు అడుగు తున్నారని, ఆలస్యానికి కారణమేమిటని కలెక్టర్లుకు వ్రాస్తే వారు రాశారు. అవి త్రైతులు ముందుకువచ్చి తీసుకొనుట లేదని, రెవిన్యూ ఇన్స్పెక్టర్లు వద్ద Officers వద్ద ఉన్నవని, కావలసినంత పాకు అన్ని జిల్లాలలో ఉన్నదని రాశారు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) : ఆ Pass Book కు ఎంత చెల్లించాలి?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : ఒక రూపాయి.

శ్రీ కె. యల్ : నరసింహారావు (ఎల్లందు) : ఈ ప్యాస్ బుక్కులు పట్వారీ, గిర్దావర్ — వారందరివద్ద ఉన్నవంటున్నారు. పట్వారీల ఫామిలీతో సంబంధంవున్న వాడిని నేను, పట్వారీలవద్దగాని, రెవిన్యూ ఇన్స్పెక్టర్లు వద్దగాని, తానిల్లారు. వద్దగాని ఆ ప్యాస్ బుక్కు లేవనేది నాకు స్పష్టంగా తెలిసిన విషయం చెబుతున్నాను. ఆ విషయం తెలుసుకొని ప్యాస్ బుక్కు పంపిస్తారా ?

శ్రీ యల్ రామచంద్రారెడ్డి : మొన్న కలెక్టర్లు కాన్ఫరెన్సులో చెప్పారు. కొన్ని జిల్లాలలో చాల పొచ్చుగా ప్రింట్ చేశారు. అక్కడనుంచి ఆప్టాక్ లేని జిల్లాలకు పంపించాలని నిర్దేశించడం—కూడ జరిగింది.

శ్రీ శ్యామసుందరరావు (ఆచంట) : గ్రామంలో వెట్టిచాకిరీ చేయించుకొనే వారికి వెట్టియు అని పేరు ఉన్నది. ఆ పేరు మార్చి వేరే పేరు పెట్టి, వారి విధులు స్పష్టంగా నిర్వచించి పంపిస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : ఆ పేరు పాత అలవాటు ప్రకారం పిలుచుకొంటున్నారు, వెట్టి తీసివేయాలని ఉత్తర్వులు పంపాము. ఈ మార్పుతో ఆ పేరుకు కూడ స్వస్తి చెప్పబడుతుంది.

శ్రీ సి. బాలిరెడ్డి (పులివెందుల) : Village Officers గురించి 4 వ తేదీ వరకు ప్రభుత్వం ఏమీ ఆదేశం ఇవ్వకపోతే రాజీనామాలు ఇస్తారని పేపర్సులో వచ్చింది. గవర్నమెంటుకు కూడ పంపినట్లు తెలుస్తోంది. దానికి ఏమి ఆదేశం ఇస్తారు?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : రాజీనామాలు కొంతమంది ఇచ్చారని తెలుస్తోంది. కేవలం అప్పోసియేషన్ మొత్తంగా రాజీనామాలు ఇవ్వడం బాగుండదు. ప్రత్యేక కారణాలు ఉండి individual గా ఇస్తే వారి grievances విచారిస్తారు.

మొత్తం ఉన్నతన్ రిపోర్టు అయిదు పది రోజులలో అయ్యేదికాదు. చాలా డిపార్టుమెంటుతో consult చేయాలి—Finance తో, పంచాయితీరాజ్ తో, G.A.D. తో, Home తో—consult చేయాలి. పీఠంధరితో సమాగ్ర పరిశీలన జరిపిన తరువాత నిర్ణయం తీసుకోబడుతుంది.

శ్రీ కె. రాఘవులు (జనగాం): ప్యాస్ బుక్సులో ఖాతా నెంబరు ఉంటుంది. సర్వే నెంబరుగాని, ఇంకా వివరాలు, పాతబుక్ లో ఉండినవి, యిందులో లేవు. ఈ బుక్సులోకూడ ఆ పాతపద్ధతి ప్రవేశ పెడతారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి: పెంజరరీ రసీదు మొదటికిస్తే, రెండవకిస్తే యిచ్చినప్పుడు పూర్తి వివరాలు ఉండవు. నాల్గవకిస్తే యిచ్చినప్పుడు—పూర్తిగా సర్వేనెంబరు, అమౌంట్, extent, యివన్నీ వేసిన తరువాతనే పర్మినెంటు రశీదు యివ్వబడుతుంది.

శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు (ఖమ్మం): ఈ రిపోర్టు ప్రభుత్వానికివచ్చి చాలా కాలమయినది. యిది వరకు ఈ ప్రశ్న 1—4—62 న వచ్చింది. యిప్పుడు అడిగితే ఎమర్జెన్సీవల్ల ఈ రిపోర్టుమీద నిర్ణయాలు తీసుకోలేదని: శాసనసభకు తెలియజేయడం సాధ్యంకాదని అన్నారు. ఎచ్చే బడ్జెట్ సమావేశం నాటికై నా ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి, దానిని రాబోయే సమావేశంలోనై నా ఈ సభ ముందు పెట్టగలరా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి: ఆలోచించాలి. బడ్జెట్ సెషన్ వరకు ఎమర్జెన్సీ పోతుందని యిప్పుడే ఎట్లా అనుకోవాలి?

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు: ఎమర్జెన్సీకి ఈ రిపోర్టు ప్రకటించి సభ్యులకు అందజేయడానికి ఈ House Table పైన పెట్టడానికి ఏమి సంబంధం?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి: చాలా సంబంధం ఉన్నది. ప్రభుత్వం సరిశీలించకముందే టేబుల్ మీద ఎట్లా పెడతారు.

శ్రీ జె. మల్లారెడ్డి (సుల్తానాబాద్): గ్రామాధికారుల విధులలో భూములకు శంఖంధించిన కాగితాలు తయారు చేయడం శిస్తులు వసూలు చేయడం అని ఉన్నది. అయితే గవర్నమెంటుకు రావలసిన బకాయిలు రాకపోతే వారికిచ్చే స్కేల్సు ఆపుచేయడం న్యాయమా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి: ఎక్కడ ఆపుతున్నారు. శీతాలు యిస్తే గదా వారి వృత్తి గడిచేది. వసూలు చేయాలని చెబుతున్నాము. intentional గా records తయారు చేయకపోతే ఆ విధంగా జరుగుతుంది. గాని ప్రభుత్వం బకాయిలు వసూలు చేయలేదని స్కేల్సు ఆపడం న్యాయంకాదు. ఆ విధంగా చేయడంలేదు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి (పుట్లూరు) : అధ్యక్షా, ఈ రిపోర్టు గురించి 1962 లో అడిగినప్పుడు ఆలోచిస్తున్నామన్నారు. ఈ రీతిలో అడిగితే ఇంకా ఆలోచిస్తున్నామన్నారు. 1964 లో నైనా ఆలోచించి ఆ నిర్ణయాలు ఈ హౌస్ టేబుల్ పైన పెడతారా అంటే చెప్పటానికి వీలులేదు అంటున్నారు. 1965 ఏప్రిల్ నాటికైనా పెడతారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : సాధ్యమైనంత త్వరలో ఆలోచన జరుగుతుంది. మధ్యన ఎమర్జెన్సీ వచ్చింది. లేకుంటే ఎప్పుడో టేబుల్ పై పెట్టి యుండేవారము. నిర్ణయాలు తీసుకొనేవారము.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : అధ్యక్షా, ఆలోచించటానికి కూడ ఎమర్జెన్సీ అడ్డమువస్తే ఇక ఏమి చేస్తారు ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : ఆలోచన చేయకుండా చేస్తే దానివల్ల వచ్చే లాభం ఏమీ లేదండీ.

Sri K. V. Narayana Reddy (Kamalapur) : In view of the fact that the Government is going to hand over the functions of the village officers to village panchayats, why not Government bring in some legislation to abolish completely this institution of village officers ?

Sri N. Ramachandra Reddy : It is under consideration. The Unnithan Committee's report is under consideration. It will effect the very appointment and hereditary system and all these things will be involved in it.

Mr. Speaker : I do not think I will allow any more supplementary questions on this. We have taken twenty minutes already on this.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఈ ఎమర్జెన్సీ అడ్డం వచ్చిందంటున్నారు. ఉన్నితన్ కమిటీ రిపోర్టులోని సూచనలు మన ఇండియా డిఫెన్స్ కు అంత ప్రమాదకరంగా ఉన్నాయా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : మొత్తం ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ కు టేసిస్ విలేజ్ ఆఫీసర్స్. ఫౌండేషన్ గట్టిగా ఉండాలి. ఆ టేసిస్ కు కదలిస్తే, ఒక్కసారి క్రొత్తప్రొక్చర్ తీసుకువస్తే ఏమవుతుందన్నది ప్రత్యేకంగా ఆలోచనచేసిన తర్వాత డెసిషన్ తీసుకొనవలసిన అవరో ఉంటుంది.

Mr. Speaker: But any how the matter has been under consideration of the Government for too long. It is good that the Government takes a decision. Both for the Government as well as for the village officers it will be good.

Sri N. Ramachandra Reddy: Partly a High Power Committee has been constituted by the Government to consider so many things and after that other measures will be considered.

Mr. Speaker: The question is as to when Government are going to take a decision.

Sri N. Ramachandra Reddy: I cannot say any target date—I cannot give, Sir.

Mr. Speaker: That means you say Government will take a decision as soon as possible. But when it is going to be, you are not in a position to say. It may be six months, it may be one year. You take your own time but let the hon. members know as to when you are going to decide the matter—say, within about six months.

Sri N. Ramachandra Reddy: I cannot say off hand, six months, Sir, because there are so many far-reaching effects. Because of Emergency, if anything happens, as Mr. Gopalakrishnayya has put it just now, the base is losing or something if a new structure is coming into being. I do not know what will be the repercussions, or the far-reaching effects. Therefore soon after this Emergency is over or in the alternative, if there is no emergency or something like that an early decision can be taken.

Mr. Speaker: The Emergency may live with us for 20 years

(Laughter)

The Chinese problem—it looks as though it is going to live with us for about 20 or 30 years. We do not

know when it is going to be settled and this thing cannot be allowed to be postponed till the Emergency is over.

Sri N. Ramachandra Reddy: We do not wish that Emergency should continue for twenty years, Sir. In that case the country will not progress.

Mr. Speaker: I do not say it should continue. But it looks like that. That is what I am saying.

BETTERMENT TAX IN THE TUNGABHADRA PROJECT AREA
428-

* 380 A. (4416) Q.—*Sri Y. C. Veerabhadra Gowd (Yemmiganur)*: Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state ;

(a) what is the amount that is estimated to be collected as betterment tax in the Tungabhadra Project area during 1963-64 ;

(b) does it vary from place to place ; and

(c) the basis for levy of taxes on different kinds of lands ?

Sri N. Ramachandra Reddy :

(a) Rs. 13,91,946-92

(b) Yes.

(c) Under section 4 of the Andhra Pradesh Irrigation (Levy of Betterment Contribution) Act, 1955, the amount of contribution payable by an owner in respect of any land under a work for which the Act applies, is so fixed as not to exceed one half of the increase in value of the land on account of the completion of the construction expansion or alteration of the work. The increase in value of the land is taken to be the amount by which the value of the land on the completion date exceeds the value of the land on the construction date.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : అధ్యక్షా, అది 13 లక్షలా ? 31 లక్షలా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : రు. 13,91,946 = 92 వ. వై.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : ఈ బెటర్ మెంట్ లేవీ క్రింద మన షేటులో మొత్తం ఎంత వసూలైనది ?

Sri N. Ramachandra Reddy : That is a separate question. For every work there is a separate estimate.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu : It may be a separate question, Sir. But he must be able to answer that, Sir.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య : (ఎర్రగొంపాలెం) ఈ బెటర్ మెంట్ లేవీ వసూలు నిమిత్తం నోటీసులు జారీ చేసినట్లు ఉన్నది. ప్రస్తుతం మనకు ఉన్న ఎడిషనల్ లాండ్ రెవిన్యూ దృష్ట్యా యీ బెటర్ మెంట్ లేవీ ఇంకా కొంతకాలం వాయిదా వేయటానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : సాధ్యం కాదండీ.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ : తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు ఏరియా క్రింద నీళ్లు పారించుకొన్నప్పుడు కొన్ని భూములలో సెలైనిటీ రావటం, పండే పంటలు కూడ నిలిచిపోవటం జరిగింది, ఆ నీళ్లు పారించుకోవటం వల్ల ఉపయోగం లేకపోవటమే గాక పండే పంటలు కూడ నిలిచిపోయాయి. అటువంటి వాటిల్లో బెటర్ మెంట్ లేవీ వసూలు చేయడమన్నది పోస్ట్ పోస్ట్ చేస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : సెలైనిటీ ఉన్నదని రైతులు కొంతమంది చెబుతున్నారు. నేను కర్నూలు వెళ్ళినప్పుడు కూడ చెప్పారు. సెలైనిటీ లేదని ఎగ్రికల్చర్ డిపార్ట్ మెంట్ వారు, ఎక్స్ పర్ట్స్ చెబుతున్నారు. అక్కడ రీసెర్చి ప్లేషన్ పెట్టాము. పీటన్నింటిని లెప్ట్ చేసినాము. అక్కడ సెలైనిటీ లేదని దాంట్లో ఇరిగేటేజ్ ద్రయి పండించవచ్చని ఎక్స్ పర్ట్స్ చెబుతున్నారు.

శ్రీ ఎం. వీరరాఘవరావు : అధ్యక్షా, ఈ బెటర్ మెంట్ లేవీ కొత్త స్కిములు అమలు జరిపిన చోట్లలో ఏ విధంగా వసూలుచేయాలో ఆ రూల్స్ వివరించి చెబుతారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : ప్రాజెక్టు కన్స్ట్రక్షన్ తీసుకొన్నప్పుడు మార్కెట్ వేల్యూ ఎంత ఉంటుందో, అది కంప్లీట్ అయిన తర్వాత ఎంత

మార్కెట్ వేల్ఫ్యూ పెరుగుతుందో— యీ రెండింటి డిఫరెన్స్ ఎంత ఉంటుందో దానిలో 50 పర్సెంట్ తీసుకొంటారు.

శ్రీ ఎం. రాంగోపాలరెడ్డి (మైదారం) : అధ్యక్షా, నీరు రాగానే పొలాలలో పంటలు పండవు. కనీసం ఐదారు పంటలు అయిన తర్వాత, భూమి పంటకు వస్తుంది. కాబట్టి ఐదారు సంవత్సరాల తర్వాత వసూలు చేయటానికి గవర్నమెంట్ యోచిస్తుందా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : మూడు సంవత్సరాల తర్వాత వసూలు చేయాలని ఇదివరకే ఉంది.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య : అధ్యక్షా, ఒక ప్లాన్ నుండి ఒక ప్లాన్ కు ఆ పేరియేషన్ ఎంతెంత ఉంటుంది ? భూములలో వైరు పెట్టుకొని పండించిన తర్వాతనే ఔటర్ మెంటు లేవీ వసూలు చేస్తున్నారా ? పంట పండించకముందే ఔటర్ మెంట్ లేవీ వసూలు చేసిన సంఘటనలు ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదా ? వస్తే వాటి విషయంలో ఏమి చేస్తున్నారు ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి : అవి కలెక్టర్ చూస్తారు. అవి మూడు సంవత్సరాలవరకు వసూలు చేయరు. కలెక్టర్ ఉన్న ఫేక్టర్స్ అన్ని కన్సీడర్ చేసిన తర్వాతనే వాటిని అమలుచేస్తారు. అక్కడ మార్కెట్ వేల్ఫ్యూ ఎలా ఉంది, ఇంక్రిమెంటుల వేల్ఫ్యూ ఎలా ఉంది, రైతు ఒత్తిడి ఎలా ఉంది, అన్నది కలెక్టర్ కన్సీడర్ చేసి అమలుచేస్తారు. ఇంక్రిమెంటు వేల్ఫ్యూలో 50 పర్సెంట్ అమలులో ఉంటుంది. యావరేజ్ 200 రు work out అవుతుంది.

MOGULLURU--VEMULAPADU ROAD.

429—

* 688 (836) Q.—*Sri Guruswami Reddy (Put by Sri S. Vemayya)* : Will the hon. Minister for Planning and Panchayat Raj be pleased to state :

(a) whether the Mogulluru-Vemulapadu road (Mogulluru-Panduva-Cudipatipalle, Hanumanthapuram-Vemulapadu road) in Kanigiri taluk, Nellore district has been sanctioned ;

(b) if so, when ; and

(c) whether tenders have been called for ?

[The Minister for Agriculture deputised the Minister for Planning and Panchayat Raj and answered the questions]
The Minister for Agriculture (Sri A. Balarami Reddy):

(a) Yes, Sir.

(b) In the year, 1957.

(c) Yes, Sir.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య : ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారు ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : టెండర్స్ పిలవటం జరిగింది. సింగిల్ టెండర్ వచ్చింది. ఆ టెండర్ ను యాక్సెప్ట్ చేసినారు 62-63 నం. లో దీనికి ప్రభుత్వం 10 వేల రు. లు మంజూరు చేసింది. 63-64 లో కొంత డబ్బు మంజూరుచేయాలని ఆలోచిస్తున్నారు. ఈ డబ్బు దొరికినకొద్దీ దీనిని పూర్తిచేస్తారు.

LAYING OF THE ROADS IN VILLAGES.

430--

* 703 (2231) Q.—Sri K. V. Narayana Reddy: Will the hon. Minister for Planning and Panchayat Raj be pleased to state :

whether the Government have any proposal to invite private participation in laying of the roads in villages?

Sri A. Balarami Reddy: Yes, Sir.

Sri K. V. Narayana Reddy: What are the details concerning this private participating regarding road construction?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : పంచాయితీ సమితులు కాసిండి, అక్కడ ఉన్న ప్రజలు కాసిండి, యీ కంట్రీబ్యూషన్ స్కీము చేయటం కూడా ప్రయివేట్ పార్టీ సిపేషన్ క్రిందకు వస్తుంది. గౌరవ సభ్యులు దృష్టిలో ప్రయివేట్ పార్టీ సిపేషన్ అంటే ఏమిటో చెబితే, వారు ఏ ఉద్దేశ్యంతో యీ కృశ్చన్ అడిగినారో చెబితే, నేను సమాధానం చెప్పటానికి వీలవుతుంది.

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి : పరిశ్రమలలో ప్రయివేటు రంగము, ప్రభుత్వ రంగము అని రెండు శాఖలు ఉన్నవి. ఆ మాదిరిగా యీ రోడ్ వర్క్స్ ప్రయివేటు రంగానికి అప్పగిస్తే వేగంగా రోడ్స్ తయారవుతాయని నా ఉద్దేశ్యము. దానిని గురించి చెప్పగలరా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : ప్రయివేట్ పార్టీసిపేషన్ గురించి ఇదివరకే చెప్పాను. అక్కడ ఉన్న పంచాయతీ సమితులు అక్కడ ఉన్న ప్రజలు ప్రభుత్వంలో సహకరించి కంట్రీబ్యూషన్ ఇచ్చి యీ రోడ్స్ వేసుకొంటున్నారు. ఏదన్నా మోటార్ ట్రాన్స్ పోర్ట్ కంపెనీకు యీ రోడ్స్ మరమ్మత్తు చేయటం అప్పగించి వాళ్ల నే అక్కడ బస్సులు నడపుకోవడానికి అనుమతి ఇవ్వటానికి కూడ ప్రభుత్వం అలోచించింది. అయితే అందులో కొన్ని చిక్కులు ఉన్నాయి. అది మొనాపలీ అవుంతుదని, అది కాన్స్టిట్యూషన్ కు విరుద్ధమని లీగల్ డిపార్ట్ మెంట్ వారు అభిప్రాయం వెలిబుచ్చారు. అంతేకాకుండా వారు రోడ్స్ వేసుకొన్నప్పుడు - మోటార్ వెహికల్స్ యాక్టుక్రింద వారికి పర్మిట్ ఇవ్వాలి. ప్రభుత్వం ఫలానా వారికే నీవు పర్మిట్ ఇవ్వు. అని డైరెక్టు చేయటం కూడ చట్ట విరుద్ధమని అభిప్రాయం వెలిబుచ్చి నందువల్ల అదంతా పరిశీలనలో ఉంది. ఆ పరిశీలన పూర్తి అయిన తర్వాత అది సాధ్యమైతే తీసుకొంటాము.

శ్రీ పి. నారాయణరెడ్డి : లేబర్ కాంట్రాక్ట్ సొసైటీలు కొన్ని విలేజ్ లో ఉన్నవి. ఆ సొసైటీల పేరుతో కొంతమంది పెద్దపెద్దవాళ్లు స్వంతంగా ఆ రోడ్స్ పనులు చేసుకొని లాభాలు పొందుతున్నారు, ప్రభుత్వం అది పరిశీలించి, ఆ పనులు గ్రామాలలోని లేబర్ కాంట్రాక్ట్ సొసైటీలకు ఇచ్చేటట్లు చూస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : అట్లా జరుగుతున్నట్లు ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదు. అది సెవరేట్ క్వశ్చన్.

Sri Ramachandra Rao Deshpande : Almost all the village roads that are laid either by the Panchayats or the zilla parishads are laid from the centre of the fields due to which there is a lot of litigation and Government also has to incur the cost of litigation and all that. So, will the Government pursue a policy of minimum resistance by directing that all the roads, as far as possible, will be only taken up in the existing cart tracks and developing those so that litigation will be minimised and the concerned people will be put to less trouble?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : ప్రభుత్వంగాని, పంచాయితీ సమితులుగాని. ప్రజా సహకారంతో రోడ్లు వేస్తున్నాయి కాబట్టి అటువంటి complaints ఏమీ రావడం లేదు. Contract మీదనే ఈ రోడ్లు వేయాలంటే అనేక చిక్కులు ఉంటాయి. అది round about గా ఉండవచ్చు. ప్రజలకు సౌకర్యంగా లేకుండా పోవచ్చు. దాని alignment మార్చవలసివస్తే అక్కడఉండే పంచాయితీ సమితి, స్థానిక ఇంజనీర్లు పరిశీలనచేసి ఎటువంటి తకరారులు రాకుండా చేసేదానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

REPALLE-ADAVULADIVI ROAD.

431—

* 789 (4624) Q.—*Sarvasri E. Subbarao (Kuchinapudi) and M. Pitchaiah* : Will the hon. Minister for Planning and Panchayat Raj be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the road from Repalle (Repalle taluk, Guntur District) to Adavuladivi via Manthripalem has been completely damaged, though metalled ten years ago, for want of maintenance : and

(b) whether the construction of the said road will be completed by the end of the Third Plan ?

Sri A. Balarami Reddy :

(a) It has not been repaired for want of funds.

(b) The construction of the road will be completed subject to the availability of funds.

శ్రీ ఎమ్. పిచ్చయ్య : ఆ తాలూకాలో దాదాపు మూడు ఫిర్యాలుకు, సరైన కంకరలేదు. 20, 25 సంవత్సరాలనుంచి ఈ రోడ్లు వేయాలనుకుంటే సాధ్యంకాలేదు. తుమ్మలరోడ్డు 15 మైళ్ళరోడ్డు, 15 సంవత్సరాలనుంచి వేస్తున్నారు. ఇప్పటికీ రెండుమైళ్ళు మిగిలి పోయింది. తాలూకాలో మూడు ఫిర్యాలుకు ఒక రోడ్డు లేదంటే ఈ నాగరిక ప్రపంచంలో చాల దారుణమైన విషయం. అందువల్ల ఈ రోడ్లు పూర్తి చేస్తే కార్యక్రమాన్ని త్వరలో ప్రభుత్వం తీసుకుంటుందా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : అక్కడ ఉండే పంచాయితీ సమితివారు దీనిని పరిశీలించినారు. పాచ్చు మొత్తం ఖర్చు అయ్యే ప్రమాదం ఏర్పడింది. అక్కడ ఉన్నటువంటి జిల్లా పరిషత్ ఇంజనీరు estimate వేస్తే రెండు లక్షల రూపాయలకు పైగా, 4, 5 మైళ్ళ రోడ్డుకు ఖర్చు అయ్యేటట్లు లెక్కలవల్ల తేలింది. అది పంచాయితీ సమితియొక్క తాహతుకు మించించేమోనని నా అభిప్రాయం. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం ఒక ఉత్తరువు చేసినది. దాని ప్రకారం పెద్దరోడ్లు ముఖ్యమైన రోడ్లు వగైరాలు జిల్లా పరిషత్ కే మార్చాలనే ఏర్పాటుకు ఒప్పుకున్నారు కాబట్టి జిల్లా పరిషత్ వారు డబ్బు దొరికినప్పుడు దీనిని చేసేదానికి ప్రయత్నం చేస్తారని చెబుతున్నాను.

శ్రీ కె. సత్యనారాయణ (రేపల్లె) : ఈ రోడ్డు నిర్మాణం అయి 13, 14 సంవత్సరాలైంది. ఈ 13, 14 సంవత్సరాలనుంచి మరమ్మత్తుకు ఒక్క రూపాయి కూడ ఖర్చు పెట్టలేదు. దాదాపు 7, 8 సంవత్సరాలనుంచి అసలు ఉపయోగం లేకుండా ఉన్నది. మంత్రిగారు చెబుతూ 4, 5 మైళ్ళు ఉన్నదన్నారు. 4, 5 మైళ్ళ కాదు. 7 మైళ్ళ రోడ్డు. ఒక main road నుంచి దాదాపు 15 గ్రామాలకు link చేసేటటువంటి రోడ్డు. మరమ్మత్తులేదు. జిల్లా పరిషత్ తీసుకుంటుందని, మకమ్మత్ చేస్తుందని చెబుతున్నారు. జిల్లా పరిషత్ తీసుకోగలిగిన స్థితిగత అనుభవాన్ని బట్టి లేదు. ఇది Highways Department తీసుకొని, ప్రత్యేకమైన provision యిచ్చి మరమ్మత్తు చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : ఈ రోడ్డువేసి చాల కాలం అయింది. వరదల వల్ల ఇది చాల దెబ్బతిన్నది. ఇప్పుడు అక్కడ పాచ్చుగా పనులు చేయాలి, Bridge వగైరా కట్టవలసిన అవసరం ఉన్నది. Repairs కు రు. 2 లక్షలపైన కావలసి యుంటుందని అంచనా వేశారు. జిల్లా పరిషత్ యొక్క ఆర్థిక యిబ్బందులు గౌరవ సభ్యులందరికీ తెలుసు. వాళ్లు అది తొందరగా repair చేసేదానికి ప్రయత్నం చేస్తారు. Highways Department వారు తీసుకొనే ఆలోచన ఉన్నదో లేదో నేను చెప్పలేను.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : మంత్రిగారు తెలివిస్తూ అక్కడ రెండు లక్షల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టే ప్రమాదం ఏర్పడిందని చెప్పారు. ఆ ప్రమాదంనుంచి సమితి జిల్లా పరిషత్ ను తప్పించి ఆ బాధ్యతను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకొని Highways Department కు యిచ్చి ఆ ప్రజలకు వచ్చిన ప్రమాదాన్ని తప్పించడం కోసం ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : 2 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడిందని చెప్పిన మాట వాస్తవం. అది Highways Department వారు

తీసుకొనే విషయం, వారి ఆర్థిక పరిస్థితులు ఆలోచించి వారు చేయవలసిన పని. దానికి నేను సమాధానం చెప్పడం ఉచితంకాదు.

HEADMASTER TO THE HIGH SCHOOL AT NAGARJUNASAGAR

432—

* 1471 Q.—*Sri Vavilala Gopalakrishnayya*: Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(a) whether anybody from outside was appointed recently as Headmaster to the High School at Nagarjunasagar, Hill Colony, while there are seniors in the schools ; and

(b) if so, the reasons therefor?

The Minister for Irrigation and Power (Sri A. C. Subba Reddy): (a) Yes, Sir.

(b) The appointment was made by the Chief Engineer, Nagarjunasagar Dam purely on a temporary basis for a period of six months.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ప్రభుత్వం యిట్లాంటి institutions లో Education department లో retire అయిపోయిన వాళ్ళను వేసే ఆలోచన చేయడం సరిగాలేదు. అట్లా కాకుండా అక్కడ ఉన్నటువంటి seniors కు యిస్తారా? వైగా టైటనుంచి తీసుకు వస్తున్నారు ఒకసారి ఖాళీ వస్తే Education department retire అయిన Assistant Director ను వేశారు. ఆయనమీద యింకొకరిని వేశారు. ఇటాగే శ్రీకైలం లో కూడ continuous cadre వారికి కాకుండా ఇంకొకరికి యిస్తున్నారు. యిది న్యాయంకాదు. అక్కడ ఉన్నటువంటి వాళ్ళకు, seniority ఉండి qualification ఉంటే వాళ్లకే యిచ్చేందుకు ఆలోచిస్తారా? ఈ question Education department ది అయినప్పటికి ఇరిగేషన్ మినిష్టర్ గారు చెప్పడం నాకు సంతోషంగా ఉన్నది. వారికి కూడ సంబంధించినది కనుక యిది చెందు డిపార్టుమెంటుల వారు ఆలోచన చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. పి. సుబ్బారెడ్డి : Seniority overlook చేసి యింకొకరిని టైటనుంచి తీసుకు రావాలనికాదు. ఇద్దరు qualified people ఉన్నారు. సూర్య

ప్రకాశం అనే ఆయన record బాగా లేదు. అందువల్ల శివశంకరం అనే ఆయనను appoint చేశారు. Then in his term of headmastership he has changed the dates of the pupils దైర్యురగారు ఇది బాగాలేదు అని charges పెట్టినారు. Higher Secondary అయినది. M.A ను appoint చేసుకోవలసి వస్తుంది. Temporary గా for six months experienced headmaster ను వేశారు.

MAMIDIPALLI ANICUT SCHEME.

433—

*170 (2936) Q.—*Sri D. Suridora (Put by Sri P. Gunnayya)*: Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(a) whether Mamidipalli Anicut Scheme will be taken up instead of Bantumakkuva Scheme over Swarnamukhi River in Srikakulam District ; and

(b) whether estimate for Mamidipalli Reservoir Scheme has been prepared ?

Sri A. C. Subba Reddy :-

(a) & (b) Both the schemes namely Mamidipalli Reservoir Scheme and Bantumakkuva Anicut Scheme have been investigated and Plans and Estimates prepared. These are being scrutinised by the Superintending Engineer, Investigation Circle.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : మామిడిపల్లి reservoir పథకం, బంటుముక్క ఆనకట్ట పథకం. ఈ రెండు పథకములు పరిశీలించ బడినాయి. వీటికి సంబంధించిన ప్లాన్లు అంచనాలు తయారుచేయబడినాయి. Investigation Superintending Engineer వాటిని పరిశీలిస్తున్నారు.

శ్రీ పి. గున్నయ్య : పూజ్యులు మంత్రిగారు మొన్ననే బంటుముక్కల స్కీముకు 15 లక్షల రూపాయలు sanction చేశాము అన్నారు. సంతోషమే. మామిడిపల్లి స్కీము కూడ చాల అవసరం అయింది. బొబ్బిలి తాలూకా ఒక ప్రక్క సామూరు తాలూకా ఒక ప్రక్క తగవులాడు కున్నాము. ఈ రెండు ప్రాజెక్టులు చేయడానికి ప్రభుత్వం యిప్పుడే ఏర్పాటు చేసినారు, మామిడిపల్లిలో కూడ

ఎంతలోగా పని ప్రారంభిస్తారు? Superintending Engineer దగ్గర నుంచి కాగితాలు ఎప్పుడు తీసుకు వస్తారో మంత్రిగారు తెలివిస్తారా?

(శ్రీ) ఎ.సి.సుబ్బారెడ్డి : పీలైనంత త్వరగా చేయవలెనని Minor irrigation Scheme కాబట్టి వెంటనే తెప్పించి sanction చేయిస్తాము.

GUNTUR CANAL SCHEME.

434—

* 223 (3504) Q.—*Sri P. Koteswara Rao* : Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(a) whether the Guntur Canal Scheme as a medium-size Project has been sanctioned ;

(b) if so, the estimated expenditure for the said purpose ;

(c) the estimated extent of ayacut under it ; and

(d) the estimated amount of revenue to the Government through the said Project ?

Sri A. C. Subba Reddy :

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(c) 73,600 acres.

(d) Rs 9.30 lakhs.

(శ్రీ) యమ్. పిచ్చయ్య : మధ్య తరహా ప్రాజెక్టుల విషయంలో జాప్యం జరుగుచున్నది, Minor irrigation కు కొంత amount allot చేయడం, ఖర్చు పెట్టడం జరుగుతున్నది. అలాగే major projects కు కూడ ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. కాని medium size projects కు వచ్చేటప్పటికి ప్రభుత్వానికి ఒక policy అంటూ లేకుండా వున్నది. ప్రతి సంవత్సరం medium size project ను construct చేయడానికి కొంత amount ను budget లో ఖచ్చితంగా allot చేయాలి. ఆ రకంగా చేయకపోవడంవల్ల కొన్ని జిల్లాల్లో ముఖ్యంగా

విశాఖ, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో తీవ్రమైన నష్టం జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో తనయొక్క విధానాలను పునః పరిశీలించి మధ్య తరహా ప్రాజెక్టులకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత యిస్తుందా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : Minor irrigation కు కొంత డబ్బు allot చేసి నారు. Medium irrigation and Major irrigation కు కొంత allot చేస్తున్నారు. Medium irrigation చాలా తీసుకున్నారు. ఈ plan లో కాదు గదా 4th plan, 5th plan లో కూడ complete చేయలేనన్ని తీసుకున్నారు, అన్నిటిలో కొద్దికొద్దిగా spend చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వం ఇవన్నీ ఆలోచించి ఈ plan లో complete చేయగలిగిన schemes తీసుకొని complete చేద్దాము. తక్కినవి నిలుపుదాము అని ఆలోచనలో ఉన్నది.

శ్రీ పి. కోటేశ్వరరావు (పెదకాకాని) : 1958 కి పూర్వమే యీ గుంటూరు కాల్వ పథకాన్ని గురించి ఒక నివేదిక తయారు చేయడం జరిగింది. అందులో యీ కాల్వ పొడవు 28 మైళ్ళు 4 ఫర్లాంగులు వుంటుందని, దానిక్రింద ఆయకట్టు, తొలి పంటకు 24 వేల ఎకరాలు, రెండవ పంటకు మరొక 23 వేల ఎకరాలు సాగులోకి వస్తుందని, దీనికి 78 లక్షల 98 వేల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుందని, సాలీనా ప్రభుత్వానికి 8 1/2% ఆదాయం వస్తుందని, వివరంగా ఒక రిపోర్టు ప్రకటించడం జరిగింది. దాదాపు అయిదారు సంవత్సరాల క్రితం దీని గురించి ఎన్నిసార్లు ప్రశ్న వేసినప్పటికీ సరియైన సమాధానం రావడంలేదు. అంగీకరించలేదు అంటున్నారు. అంగీకరించక పోవడానికి గల కారణాలేమిటి; అంగీకరించే ఆలోచన ఉన్నదా, లేదా; అసలు దానిని గూర్చి పట్టించుకునే సమస్య ఏమైనా వున్నదా? వివరంగా చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : మొదట్లోనే దీనిని తప్పకుండా ప్రజలయొక్క సహకారంతో చేయాలని ప్రభుత్వం ఒప్పుకున్నది. దానికి సంబంధించిన ఒక డ్రాఫ్టు ప్రింటు చేయడం జరిగింది. రైతులు యం. యల్. ఏ. లతో కూడిన సమావేశంలో ఒక తీర్మానం చేయడంకూడ జరిగింది. రైతులు యింత యిస్తారు, ప్రభుత్వం చేయాలి అని. అప్పుడు గవర్నమెంటు 'సరే' అని ఒప్పుకున్నది. తరువాత 100% మంది సంతకంచేస్తే ఒక చట్టాన్ని తీసుకురావడానికి కూడ ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేసినది. కనుక, ప్రజల యొక్క సహకారం వచ్చినప్పడే దానిని చేపట్టడం జరుగుతుంది. లేకపోతే లేదని చెప్పడానికి నాకు ఎలాంటి ఆశ్చర్యంలేదు.

శ్రీ పి. కోటేశ్వరరావు : ఎంత మొత్తం ప్రజల యొక్క సహకారం వుండాలి; ఎకరానికి యింత అని ఏమైతే నిర్ణయించారా; జయ గ్రామాలలోని మొత్తం ప్రజలందరినీ చేత్రాలు, కృషియ్యనా; లేక ఆ ఆయకట్టు క్రిందకు వచ్చే

రైతాళగల మాత్రం చేవ్రాలు చేస్తే సరిపోతుందా ; దానికి గాను యింతవరకు ప్రభుత్వం అవలంబించిన పద్ధతి ఏమిటి ; దానికై రూపొందించిన పథకం ఏమిటి ? ప్రజల చేవ్రాలు సంపాదించడానికి వెంటనే కృషి చేయవచ్చునా? అయితే అందుకు ఏ పద్ధతిని అనుసరించాలి ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : అవన్నీ ఆ conference లో చర్చించ బడ్డాయి. Rates up to a maximum Rs. 200 collect చేయమన్నారు. దానిని Law Department కు పంపించడం, ఒక బిల్లు తయారుచేయడం కూడా జరిగింది. 60% వరకు రైతులనుండి సహకారం లభిస్తే దానిని అమలు జరప వచ్చును. ఎందుకంటే—దీనికి ప్రజల యొక్క సానుభూతి కూడా కావాలి. లేక పోతే రేపు ప్రొద్దున రైతాంగంపై పన్నులు పెరిగిపోతున్నాయి అని వారు అన వచ్చు. అందువలన రైతాంగంయొక్క సహకారంతో దీనిని చేయాలని ప్రభుత్వం యొక్క ఉద్దేశం.

శ్రీ యన్. వెంకటస్వామి : దీనికి ప్రజా సహకారం వుంటేనే చేసేది, లేక పోతే చేసేది లేదు' అని మంత్రిగారు స్పష్టంగా చెబుతున్నారు. దీని కొరకు 20 లక్షల రూపాయలు మూడవ ప్రణాళికలో కేటాయించి నట్లుగా మాకు యిచ్చిన ప్రణాళికా పుస్తకంలో వున్నది. ఇంత వరకు మొదలు పెట్టకపోగా, ఎకరంకి 200 రూపాయలు రైతులు యిస్తామంటేనే మొదలు పెడతాం. అందుకు సంబంధించిన ఫారమ్స్ సంతకాల కొరకు కలెక్టర్లకు పంపించాము అంటున్నారు. అసలు యీ ఫారమ్స్ ఎవరివద్ద యిప్పుడు వున్నాయి. కలెక్టరు వద్ద వున్నవా, తహసిల్దారు వద్ద వున్నవా ; గ్రామాధికారులవద్ద వున్నవా ; ఎందుకంటే—ఎవరిని అడిగినా సరియైన సమాచారం యివ్వడంలేదు. దీనిని మంత్రిగారు తెలుప వలసిందిగా కోరుతున్నాను. అలాగే యం. యల్. ఏస్. తో కలిసి ఒక మీటింగు పెడతామంటున్నారు. విషయాలను vague గా వుంచడం గాకుండా, శుష్టంగా చర్చించి ఒక ఖచ్చితమైన నిర్ణయానికి రావడానికి వీలు వుంటుంది, కనుక ఆ పద్ధతిలో రూపొందించడానికి పూను కుంటారా? అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : తప్పకుండా చేయవలయుననే ప్రభుత్వం యొక్క ఉద్దేశం. యం. యల్. ఏస్. తో మీటింగు ఏర్పాటు చేస్తే తప్పకుండా నేను వస్తాను. అయితే conference లో మాట్లాడి వెళ్ళిపోవడం మంచిది కాదు. రైతులు టెటర్ మెంటు టాక్సులో 200 రూపాయలు ముందుగా యిచ్చుకుంటే యిది వస్తుంది. అంతేగాక ఎండాకాలంలో దాదాపు అయిదారు మైళ్లు వెళ్ళి మంచినీళ్ళు తెచ్చుకునే ప్రాంతమది. అక్కడ యీ పౌకర్యాన్ని చేర్చామంటే ఆ రైతులు తోడై రావడం లేదనే చింత తప్ప చేయకూడదని ప్రభుత్వం యొక్క అభిప్రాయం కాదని మరొకసారి మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. కోటేశ్వరరావు : రైతులకు యీ స్కీము యెడల కావలసినంత సానుభూతి వున్నది. వారికి కనుక యీ సౌకర్యం కలుగజేస్తే అధికపంటను పండించు కొనటానికి వీలవుతుంది. అంతేగాక మంత్రిగారు చెప్పినట్లు ఎండా కాలంలో అయిదారు మైళ్ళు వారు వెళ్ళి మంచినీరు తెచ్చుకొనవలసి వస్తున్నది. చెరువులు ఎండిపోయి చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ఈ నీటి కటకట తొలగా లంటే వారికి యీ కాల్య చాలా అవసరం. మంత్రిగారు గనుక యీ ప్రాంతానికి వస్తామంటే మేము ఒక సభను ఏర్పాటు చేయటానికి సిద్ధంగా వున్నాము. మంత్రిగారు ఎప్పుడు రాగలరో తెలియజేస్తే రైతుల నందరిని సమీకరించి ఒక మహా సభను ఏర్పాటు చేస్తాం. అందుకు మంత్రిగారు సిద్ధము కావాలని కోరుతున్నాను. ఆ విధమైన హామీ యివ్వవలసిందిగా వారిని కోరుతున్నాను. అందుకు మంత్రిగారు అంగీకరిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : నేను ఎప్పటినుండో యీ విషయాన్ని చెబుతున్నాను. ఫలితం ఏమైనా కలిగే టట్లుగా వుంటే అక్కడికి రావడానికి నాకేమి ఆశ్చర్యంలేదు. సభలు చేయండి ఫలితం వుండేట్లుగా నేను కూడ వస్తానని చెప్పాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : బిల్లు తయారుచేసి లా డిపార్టుమెంటుకు పంపించా మన్నారు. నేను శాసనసభ సభ్యుడనైన నాటి నుండి యిదే విధంగా చెబుతున్నారు. దానిని గోదావరి జాతెజీకి అప్లై చేస్తాం అన్నారు, కానుపూర్ కాల్వకు అప్లై చేస్తా అని అంటున్నారు. గుంటూరు కాల్వకు అప్లై చేద్దామంటున్నారు. అసలు యీ బిల్లు రూపం బయటకు వచ్చిందా ; దానిని publish చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : బిల్లు తయారుగా వున్నది. దానిని pass చేస్తే publish చేయవచ్చును. ఇప్పుడే publish చేస్తే తకరారు వస్తుందని అట్టే పెట్టాము. వారు కావాలంటే తప్పకుండా publish చేస్తాం.

CHINTALAVAGU SCHEME.

435-

* 267 (3849) Q.-*Sri Guruswamy Reddy (Put by Sri S. Vemayya)* : Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(a) whether estimates for the Chintalavagu scheme of Thadivaripalle, Podili Taluk, Nellore district have been sanctioned ;

(b) the estimated amount therefor ; and

(c) whether the said scheme has been sanctioned ?

Sri A. C. Subba Reddy :

(a) No, Sir.

(b) Rs. 1,25,360/- for works and Rs. 1,42,869/- including direct and indirect charges.

(c) Not yet.

శ్రీ యస్. వేమయ్య : ఈ scheme ఎప్పుట్లో take up చేయటానికి పీలుంటుంది.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : ఇది యంతకుముందే, కలెక్టరుయొక్క కన్సెంటు అయిన తర్వాత బోర్డుకు రావలసి వున్నది. త్వరగా యీ స్కిమును take up చేయవలయుననే 2.5 లక్షల వరకు కలెక్టరు, ఆ తర్వాత ఛీఫ్ ఇంజనీరు శాంక్షన్ యివ్వవచ్చునని కొత్తగా ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నాం. ఇది బోర్డుకు రావడం ఆలస్యం కావడంవలన నిలిచినది. కలెక్టరు రిఫ్ మెండ్ చేసివున్నారు. కొత్తగా తీసుకున్న నిర్ణయం ప్రకారం త్వరగానే యిది అమలులోనికి వస్తుంది.

RALLAPADU AYACUT IN NELLORE DISTRICT.

436-

* 273 (3862) Q.—*Sri K. Ramaiah Chowdary (Put by Sri S. Vemayya) ; Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :*

(a) whether the lands of Bhimavarappadu village have been included in the Rallapadu ayacut in Nellore district ; and

(b) if so, the extent of land (in acres) included therein ?

Sri A. C. Subba Reddy :

(a) No, Sir.

(b) In view of (a) above this does not arise.

IRRIGATION FACILITIES ON THE LEFT SIDE OF RALLAPADU PROJECT.

437-

* 274 (3863) Q.—*Sri K. Ramaiah Chowdary (Put by Sri S Vemayya)*: Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(a) whether the Government propose to provide irrigation facilities to the lands which are on the left side of the Rallapadu Project ;

(b) if so, when ;

(c) the extent of land (in acres) to which the Government propose to supply the same ; and

(d) the village-wise extent of land (in acres) included in the said ayacut ?

Sri A. C. Subba Reddy :

(a) Yes, Sir.

(b) After the plans and estimates which are now under examination of the Chief Engineer (Minor Irrigation) are finalised and sanctioned.

(c) 406 Acres of Registered Ayacut in the I Stage and 798 acres in Stage II.

(d) (1) Cheemalupenta village	120 acres	} Stage-I
(2) Veeraraghavunikota village	286 acres	
(3) Kalavalla village.	83 acres	} Stage II
(4) Sankavaram village.	565 acres	
(5) Naladalpur village.	150 acres	

శ్రీ యస్. వేమయ్య : ఆయకట్టు కలిపిన తర్వాత ప్రాజెక్టును యింకా అభివృద్ధి చేయాలి. రివేర్సు వుంటున్నాయి. ఇది ఏమాత్రం carry out కావడంలేదని స్థానికంగా వున్నవారు పత్రికలలో వ్రాస్తున్నారు. దానిని డెవలప్ చేయడానికి ఏదైనా స్కీము వున్నదా; డెవలప్ చేయకుండా ఆయకట్టును కలిపితే యిబ్బంది అవుతుందేమో గమనించాలా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : 11 వేల ఎకరాలకు సంబంధించిన వాటర్ సప్లయ్ చేసే స్కీము యిది. 11 వేల ఎకరాలకు నీళ్ళు పూర్తిగావుండి, వర్షాకాలంలో యీ నీళ్ళను left side న చెరువులలో నిలపాలనే స్కీము. ఆ విధమైన extension యే గాని చెక్కులర్ ఆయకట్టు extension కు సంబంధించి యివ్వడంకాదు.

EXTENSION OF THE AYACUT UNDER RALLAPADU PROJECT.

438-

* 300 (4001) Q.-*Sri G. C. Kondaiah (Nellore)*: Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to extend the ayacut under Rallapadu Project, Nellore District ;

(b) if so, to what extent ; and

(c) how many acres have been brought into cultivation under this project ?

Sri A. C. Subba Reddy :

(a) No, Sir. However, proposal of having a channel on the left side to feed and stabilise the ayacut under the tanks is being examined.

(b) This does not arise.

(c) 9,400 acres.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య : కొన్ని గ్రామాలు చెరువుల క్రింద సాగయ్యేవి. ఇప్పుడు యీ ప్రాజెక్టులు రావడంవల్ల చెరువుల ఉపయోగం నిలిచిపోయింది. ఆ చెరువు తట్టులోవున్న భూములను భూమిలేని పేదవారికి సాగుకు యిచ్చే ఆలోచన వున్నదా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : చెరువు క్రింద సాగుకు యివ్వాలంటే అది బహుశా రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు ఆలోచించాలి.

AMOUNT SPENT ON NAGARJUNASAGAR PROJECT.

439—

* 445 (4770) Q.—*Sarvasri E. Ayyapu Reddy (Midthur) and K. Guruswami Reddy (Kanigiri)*: Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(a) the entire amount spent upto 1st May, 1963, for Nagarjunasagar Project;

(b) the loan incurred or taken on account of the project from the Centre ; and

(c) the interest paid so far on the loan to the Centre ?

Sri A. C. Subba Reddy :

(a) Rs. 60.35 Crores.

(b) The Government of India have sanctioned a loan of Rs. 54.90 Crores from the commencement of the Project to end of 30—4—1963, for financing the expenditure on the Nagarjunasagar Project.

(c) Rs. 3.83 Crores.

Sri E. Ayyapu Reddy : The interest comes to 3 1/2 crores. Is it a fact that the Rajahmundry Paper Mills has become submerged into a private sector on account of the Nagarjuna Sagar Project? If so, what other things are going to become submerged for the completion of this project ?

Sri A. C. Subba Reddy : I do not think that the proposal to sell the Rajahmundry paper Mills is on account of Nagarjunasagar project. The Central Government has given us ten crores and we are spending for it.

Sri E. Ayyapu Reddy : The loan to the Central Government is to be repaid with interest. Is the State

Government taking up the matter with the Central Government to see that at least the interest is written off and that it does not stand as a huge liability on the State finances?

Sri A. C. Subba Reddy: Several times this Government have written to the Finance Department of the Central Government. They have not agreed. So ultimately we have agreed to pay the interest and for the payment of the interest also they are giving us loan because this Government has said that they are not able to pay the interest on that loan. Even for the payment of interest, the Central Government is giving us loan.

శ్రీ యం. రామగోపాలరెడ్డి: ప్రాజెక్టులలో పెద్ద పెట్టుబడులు పెట్టుతున్నాము Returns తక్కువ వస్తున్నాయి. దానిని జాతీయ ప్రాజెక్టుగా కేంద్రప్రభుత్వం తీసుకోవాలని ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ వహిస్తున్నారు. దాని పలితం ఏమైనా తేలించా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి: కేంద్రం National Project క్రింద తీసుకోవాలని మన ప్రభుత్వం, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కాని వారు యిత వరకు తీసుకోలేదు.

శ్రీ జె. మల్లారెడ్డి: ఈ ప్రాజెక్టు సముద్ర మట్టంనుంచి ఎన్ని అడుగుల ఎత్తుకు సర్వే చేయబడింది? నేటి వరకు అయిన పని ఎంతో యీ వ్యయం దృష్ట్యా చెబుతారా?

మిస్టర్ స్పీకర్: వేరే ప్రశ్న వేయండి.

శ్రీ పి. వెంకటస్వామి: కేంద్రప్రభుత్వం 10 కోట్లు యివ్వడం లేదు. 7-8 కోట్లు యిస్తున్నట్లు తెలుస్తోంది. అది నిజమేనా? 10 కోట్లు కాక యంకా 1-2 కోట్లు సాధించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి: ఈ సంవత్సరం 10 కోట్లు వున్నది. ఏమీ తగ్గ లేదు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి: Private sector లోని industrialists కు భారత ప్రభుత్వం 10 సం॥ వరకు interest free loans యిచ్చిన సంగతి ప్రభుత్వానికి తెలుసా? అలాంటప్పుడు నేషనల్ ప్రాజెక్టుగా పరిగణింపబడే నాగార్జునసాగర్ కు

loan యిచ్చేటప్పుడు 10—20 సంవత్సరాలు వడ్డీలేకుండా చేయడానికి ఆలోచించమని మన ప్రభుత్వం కేంద్రాన్ని ఎందుకు అడగ కూడదు ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : అడిగాము, ఇదంతా correspondence లోనే వుంది. Interest free loans యివ్వ వలసిందని అడుగు తున్నాము. 41 Years instalments లో మొదటి 2 years interest తప్ప అసలు instalment start కాదు. తరువాత instalments కడుతూ వుండాలి. భక్రానంగల్ కు చేశారు. ఆ ప్రకారం చేయండిఅని అడిగితేవారు first scheme తీసుకున్నాము అయిపోయింది. అప్పుడు ప్రతి ప్రావిన్స్ లోను major schemes చాలా వున్నాయి యిక్కడ యిస్తే తక రారు వస్తుంది, అన్నిటికీ యివ్వాలి అని, correspondence జరుగుతోంది. Interest free loans యివ్వాలని, యింకా జాస్తి కా వాలని అడుగుతున్నాము, జాస్తి యిస్తే 5-6 years లో complete చేసుకొని ఎక్కువ ఆదాయం తెచ్చుకోవడానికి వీలుంటుందని సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నోటిసుకు తీసుకు పోతున్నాము.

శ్రీ పి. గున్నయ్య : భారత ప్రభుత్వానికి మన ప్రభుత్వం 3 కోట్ల రూపాయలు వడ్డీ ఇవ్వాలని పూజ్యులు మంత్రిగారు చెప్పారు. ఈ ప్రాజెక్టు కోసం భారత ప్రభుత్వం ఇచ్చిన అప్పుకు ఎంత percent వడ్డీ ఇస్తున్నారు ? ఇప్పుడు రాజమండ్రి సేవరు మిల్లు అమ్మే పరిస్థితి వచ్చింది. పూజ్యులు మంత్రిగారు కేంద్ర ప్రభుత్వంతో మాట్లాడితే మంచి ఫునత, ఫుధురం వున్నది. మనం అమ్మే స్థిర్య కోలేక పోతున్నాము కాబట్టి వడ్డీ ఇవ్వలేమని ప్రధానమంత్రి గారితో మాట్లాడి వడ్డీలేకుండా, మనకు కావలసిన డబ్బు తేవడానికి మంత్రిగారు శక్తి వినియోగిస్తారా అని మీ ద్వారా అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : 3 కోట్లు కాదు, 4 కోట్లు. ప్రయత్నం జేస్తున్నాము అసలు కట్టలేక పోతే వడ్డీ ఎక్కడ కడతాము ? కట్టకుండా చేయాలనే ఉద్దేశంతో ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఫలితం ఏమీ రావడంలేదు. ఇంతకూ కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒప్పుకోవాలి కదా !

Sri E. Ayyapu Reddy : I want to know whether the Central Government is charging interest on the interest due.

Sri A. C. Subba Reddy : Yes, Sir.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి : నేను ఇంతకుముందు చెప్పినట్లుగా private industries కు interest free loans యివ్వడమే కాకుండా, కొత్త చట్టం ప్రకారం పరిశ్రమ ప్రారంభమైన 3 సంవత్సరాల వరకు tax free holiday ఒకటియిచ్చారు

ఇవన్నీ private industrialists కు ఇవ్వగలిగినప్పుడు 3 కోట్లమంది ప్రజానీకానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న యీ ప్రభుత్వానికి అందులో సగమైనా ఎందుకు సహాయం చేయ కూడదని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్రాన్ని అడిగిందా? అడిగితే వచ్చిన సమాధానం ఏమిటి?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : వారు చెప్పిన argument పెట్టలేదు కాని అడుగు తూనే వున్నాం. 3 కోట్ల ఆంగ్లలకే కాదు. దేశానికి సంబంధించిన సమస్య. ఇది complete అయితే Foreign exchange కూడ మిగులుతుందని అన్ని arguments తోను అడుగుతూనే వున్నాము.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ : ఇది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వం దగ్గర తీసుకొన్నావా? Interest పెరుగుతోంది. Interest పైన interest పెరుగుతూ వుంటే యిది public policy కి విరుద్ధమని యీ ప్రభుత్వం భావించడంలేదా? ఆ విధంగా కేంద్రానికి represent చేయలేదా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి : అన్ని aspects కూడ represent చేశాము. 3rd Plan లో interest calculate చేసుకొని వేసుకున్నాము. శీ సేయడానికి కష్టంగా వుంది అని వారు చెబుతున్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఆంధ్ర పేవరుమిల్సుకు నష్టం దీనివల్ల రాలేదు అంటున్నారు. సంతోషం. ఆంధ్ర పేవరుమిల్సుకు ప్రభుత్వం inefficient management వల్ల నష్టం వచ్చిందని ఒప్పుకుంటారా?

Mr. Speaker : What is the use of putting the question to the Irrigation Minister.

Sri A. C. Subba Reddy : I am not prepared to answer,

APPROACH ROAD TO THE PENNAR BRIDGE IN NELLORE DISTRICT.

440—

*277 (3868) Q.—*Sri K. Ramiah Chowdary :* Will the hon. Minister for Buildings and Communications be pleased to state :

(a) the amount of expenditure incurred on the approach road laid to the Pennar bridge in Nellore District ;

(b) when the said road has been completed; and

(c) reasons for not using the said bridge even after its completion ?

The Minister for Buildings and Communications (Sri Mir Ahmed Ali Khan) :—

(a) Rs. 4,49,532/—

(b) In the year 1956.

(c) The bridge across Pennar river and its approaches are being used ever since 1956. Therefore the question of furnishing reasons for not using the said bridge even after its completion does not arise.

Sri S Vemayya : Mr. Speaker, Sir, the road has been completed in the year 1956; but still we are experiencing difficulty because the road has not been thrown open for public traffic. May I know the reasons for not throwing the road open for public traffic and whether it is not one of the facts that for maintenance of the gate, the road has not been opened for public traffic ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan : Sir, the question is about the Bridge over Pennar river. But the Hon'ble Member is referring to Kovvur by-pass road. The by-pass road is not thrown open for public traffic because the level-crossing is not yet completed. We have written to the Government of India. We expect a reply shortly. After the completion of the level crossing, at Kovvur-by-pass road, it will be opened for public traffic.

STAFF QUARTERS IN UTNOOR TOWN.

441—

* 286 (3901) Q.—*Sri Bheem Rao (Asifabad) :* Will the hon. Minister for Buildings and Communications be pleased to state :

(a) whether there are any proposals with the Government, to construct Staff Quarters in Uttoor Town, Adilabad District; and

(b) if so, when ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—

(a) Yes, Sir.

(b) The Special Block Development Officer, Uttoor, has already taken up the construction of quarters of two Extension Officers and one Village Level Worker.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న : ఎమర్జెన్సీ కారణంగా కొన్ని పంచాయితీ సమితులకు డబ్బు ఉన్నప్పటికీ staff quarters కట్టకూడదని ఉత్తరువులు ఇచ్చారు. ఆ పద్ధతి రాష్ట్రం మొత్తానికి అవలంబించారా ? లేక కొన్ని పంచాయితీ సమితులకు మాత్రమే అవలంబించారా ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan : The question is about Uttoor. I do not have information about what the Hon'ble Member says.

MAINTENANCE OF TRAVELLERS' BUNGALOWS IN PATAPATNAM TALUK.

442—

* 332 (4174) Q.—*Sri P. Gunnayya :* Will the hon. Minister for Buildings and Communications be pleased to state :

whether the Government propose to get the Travellers' Bungalows and drinking water wells repaired at Kothur and Hiramandalam in Patapatnam taluk, Srikakulam District ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—

Yes, Sir. Estimates for maintenance of the Travellers' Bungalows have been sanctioned by the Chief Engineer (Highways). The repairs to the wells in the Travellers

Bungalows at Kotturu and Hiramandalam have been completed in all respects by 16-7-63.

శ్రీ పి. గున్నయ్య : ఈ ప్రశ్న వచ్చేసరి కే బావులు, బంగళాలు బాగా పోయాయి. అందుకు మంత్రిగారిని హృదయ పూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాను.

DRY DOCK VISAKHAPATNAM.

443—

* 369 (4368) Q.—*Sri B. Sreerama Moorthy (Put by Sri A. Sarweswara Rao):* Will the hon. Minister for Buildings and Communications be pleased to state :

(a) whether the State Government have recommended to the Centre to stick to the original programmes for construction of dry dock at Visakhapatnam;

(b) whether the Centre has dropped the proposals for the construction of dry dock;

(c) what are the estimates of expenditure and the Foreign Exchange components in each case; and

(d) whether Dry Dock has definite advantages over the floating Dock, and if, so, what are they ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—

(a) Yes, Sir.

(b) The subject matter relates to the Hindustan Shipyard at Visakhapatnam and the Government of India, Ministry of Transport. It has since been confirmed by both of them that the proposal for the floating dock has been finally dropped, and that the Board of Directors of the Hindustan Shipyard have since decided to have a graving dock at the shipyard.

(c) The dry dock project is provisionally estimated to cost Rs. 260.00 lakhs with a foreign exchange component of Rs. 73.71 lakhs while the floating dock was

estimated to cost 120 lakhs the entire amount being in foreign exchange.

(d) Yes. The graving dock is permanent, while a floating dock has only a limited life. The foreign exchange component of a graving dock is less.

Floating dock does not avoid the need for a graving dock, as a graving dock will still be necessary to dry dock the floating dock, for survey and repairs.

FLOATING DOCK IN VISAKHAPATNAM.

444—

* 573 (5220) Q.—*Sri A. Sarveswararow* : Will the hon. Minister for Buildings and Communications be pleased to state :

whether the Government are aware of the fact that a proposal to acquire a Floating Dock in Visakhapatnam had been approved by the Board of Directors of the Hindustan Shipyard in place of constructing a Dry Dock which was sanctioned as early as in 1955 ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—

Yes Sir. But the Board of Directors of the Hindustan Shipyard have since dropped their proposal for a floating dock and decided to have a Graving Dock at the Hindustan Shipyard, Visakhapatnam.

Sri A. Sarveswara Rao : Much confusion is created by the spokesmen of the Shipyard and Government. In 1955 they decided to have a dry dock and again later, they have shifted to have a floating dock. It seems they are going to have a floating dock also. The very same people who recommended in 1955 for a dry dock, again shifted for a floating dock. The Board of Directors of the Shipyard have also again shifted to have a dry dock. But I cannot understand whether a dry dock is of much use or a floating dock is of much use because the very same

people differ from time to time. I hope the Hon'ble Minister will give a concrete reply or whether he is going deep into the affair, so that we can know which dock is of much use.

Sri Mir Ahmed Ali Khan : It is true that the original decision was about a dry dock. But since the cost is much, they have decided in favour of a floating dock. Our Government also represented for a dry dock. They later-themselves thought that as a floating dock requires more foreign exchange, they have dropped the idea. They have finally stated that they have decided not for a floating dock but for a dry dock.

Sri M. Pitchayya : May I know whether the Government is going to execute the dry dock?

Sri Mir Ahmed Ali Khan : They have finalised the matter. They were thinking of floating dock; but now they have decided in favour of a dry dock. But when will take, I am not able to say.

PACKAGE PROGRAMME FOR GROUNDNUTS.

445—

* 1586 Q— *Sri P. Rajagopal Naidu (Put by Sri Ramchandra Rao Deshpande)* :— Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether Package Programme for groundnut will be implemented in any of the districts in the State;

(b) if so the districts chosen ; and

(c) when it will be implemented?

Sri Balarami Reddy :

(a), (b) and (c) : A Package Programme for increasing production of groundnut in the Tungabhadra Project area of Kurnool District has been started at Yemmiganur in December, 1962. Similar programmes have also been

started from 1st September, 1963, at Kalahasti in Chittoor District and at Alampur in Mahaboobnagar District.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్పరెడ్డి : వేరుశనగ ఉత్పత్తిదారులకు ప్రభుత్వం ఎలాంటి సహాయ సహకారాలు ఇవ్వడంలేదు. Sugarcane Producers కు వేరుశనగ ఉత్పత్తిదారులకు ఏమి వ్యత్యాసం? ఎందుకు ఈ discrimination చూపిస్తున్నారు?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : ఎలాంటి సహకారం చేయడం లేదంటే నేను పక్షి వించడంలేదు. వేరుశనగ బాగా అభివృద్ధి చేయడానికి పాకేజీ స్కీము అక్కడ కూడ ఏర్పాటుచేసి సహాయం చేస్తున్నాము.

GROUNDNUT PRODUCTION.

446—

* 1078 (4751) Q.— *Sri E. Ayyapu Reddy* :— Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to State:

whether there is any proposal to formulate any scheme to govern the relationship between groundnut producers and the groundnut factory owners in the State on the lines of the Sugarcane Industry?

Sri A. Balarami Reddy :—

No, Sir.

U.S. AID TRAINING PROGRAMME.

447—

* 1808 Q.— *Sri C. D. Naidu (Put by Sri Ramchandra Rao Deshpande)* :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) the number of students selected from the Agricultural and Veterinary Colleges in Andhra Pradesh who were selected under the U.S. Aid training programme ;

(b) if so, the names of the students selected ; and

(c) the basis for this selection ?

- (c) The person recommended for training should possess qualifications and sufficient experience to enable him to benefit from the higher training abroad.
- (d) The candidate should be below 45 years of age, so that he may serve Government for a considerable period after his return from abroad.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి : వారిని పంపినది for specific development of the projects included in the Plan అన్నారు. వారు తిరిగి వచ్చిన తరువాత efficient implimentation of a project on return అన్నారు. ఏ specific projects లో technical experts కాపడానికి వచ్చిన తరువాత ఏ specific projects మీద వారు పనిచేయబోతున్నారు ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : వారు కాలేజీలలో పనిచేసే లెక్చరర్లు. తిరిగి వచ్చిన తరువాత లెక్చరర్ల పదవిని చక్కగా నిర్వహించ గలరనే ఉద్దేశంతో foreign countries కు training పంపుతున్నాము.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి : వారు ఇచ్చిన రిపైకి Table మీద పెట్టిన సమాధానానికి contradiction ఉన్నది.

I do not want a contradiction in the Hon'ble Minister's reply. The proposal should be related to a specific development project included in the Plan, that is one and secondly after they return, it is expected that there would be efficient implementation of the project. That means we have decided on a particular project to be implemented in the plan and it is for the sake of that we have sent them to foreign countries to become experts in the particular field. My question is, on the basis of what specific development project, did you send them to foreign countries and what are those specific projects which are expected to be implemented on their return. I knew Mr. Speaker, Sir, that the fact is not the same as has been put here and therefore I was particular to ask this particular question. It is in such a general way we have been sending our people outside our country for specialisation in technical knowledge that we have not been using them

in any particular project, even though we have been told that these officers are for specific projects. What are those specific projects on which they would be employed?

Sri A. Balarami Reddy: There are several projects in Agriculture and Animal Husbandry. For instance we want to develop poultries; it is a specific project and we are sending these officers for training in that particular branch. That is why we are sending them.

Sri T. Nagi Reddy: No Sir. On what specific projects have these people been sent? There are six people. For instance Narayana Rao, Lecturer in Chemistry and when he will become an expert in that particular branch? I would like to have the details.

Sri A. Balarami Reddy: The details are given in the answer placed on the Table of the House. For instance D. Narayana Rao, has been sent to specialise in Chemistry and another person has been sent to specialise in Botany and the third in Plant Pathology and similarly for Entomology. A project need not be an irrigation project or anything of that sort. Any development work is called a project.

Sri T. Nagi Reddy: If for specialisation in Chemistry, Plant Pathology and Botany, they are sent to America or England or any other country, I am at a loss to understand what they mean by a specific development project and naturally they must be able to explain it still further for us to understand what they mean by these specific development projects at least in future, in questions as these.

Sri A. Balarami Reddy: These lecturers are sent to gain advanced knowledge and when they come back here they will be able to teach our students much better and give them better knowledge of the latest things. Unless our students gain sufficient knowledge in Chemistry, Botany and Plant Pathology and other allied subjects, they cannot prove to be efficient extension officers and lecturers in agriculture colleges.

BANANAS EXPORT

448—

* 2008 Q — Sri V. Srikrishna (Mangalagiri) — Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether the Government decided to join the Fruit Corporation proposed for all the four Southern States;

(b) whether any arrangements were made to export bananas from the State to Foreign Countries; and

(c) if so, the details thereof?

Sri A. Balarami Reddy : -

(a), (b), & (c).

The matter is under the active consideration of the Government.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : అధ్యక్షా, కో-ఆపరేటివ్ బేసిన్ వైన organise చేస్తున్నట్లు, దానికి మంత్రిగారు హాజరై అధ్యక్షత వహించినట్లు పత్రికలలో వార్త వచ్చింది. ఇప్పుడు బొంబాయి నుంచి బనానాస్ ఎగుమతి అవుతున్నవి. కొన్ని చోట్ల మన బనానాస్ కి డిమాండ్ వున్నట్లు తెలుస్తున్నది. ఆంధ్ర నుంచి బొంబాయికి లారీలలో వెళ్ళేటప్పటికి చెడిపోతున్నవి. మన రాష్ట్రములో కూడ ఎక్కువగా ఉత్పత్తి అవుతున్నవి కనుక ఇక్కడ నుంచి కూడా పంపేదానికి ప్రయత్నము చేస్తుందా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : మహారాష్ట్ర దేశములో ప్రైవేటు వ్యక్తులే దీనిని వ్యాపారముగా చేసుకొని పంపుతున్నారు. దానివల్ల అగ్రికల్చరిస్టుకు 100,200 రూపాయల ఆదాయము వస్తుంది. దానిని పరిశీలించి అనేక మందిని ప్రోత్సహిస్తే ఎవరూ private account లో పంపించేదానికి ముందుకు రాలేదు. ఇండియా గవర్నమెంటుకు వ్రాస్తే వారు చెప్పారు సడరన్ స్టేట్స్ తో ఒక కార్పొరేషన్ ను మద్రాసులో develop చేయాలనే proposal వుంది. దానికి 2 లక్షల 50 వేల రూపాయలు ఇస్తే దక్షిణదేశములోని 4 రాష్ట్రాలలో పండే తీరటిపండ్లను ఎగుమతి చేసే దానికి కృషి చేస్తామని చెప్పారు. దానికిగాను అనేక మీటింగులు పెట్టాము.

మన డై రెక్టరు ఆఫ్ మార్కెటింగు మద్రాసుకు పోయి అక్కడున్న ఆఫీసర్లతో సంప్రదింపులు జరిపివచ్చారు. దీనికి Honorary Adviser శ్రీ వి. రామకృష్ణ వారు కూడ సహాయానికి మద్రాసులో హాజరైనారు. వారు ఢిల్లీకి పోయి ఢిల్లీ ప్రభుత్వముతో సంప్రదించి ఒక స్కీమును ఏర్పాటు చేస్తామని చెప్పారు. దాని కోసము నిరీక్షిస్తున్నాము.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : అధ్యక్షా, దీనికి adviser శ్రీ వి. రామకృష్ణ అన్నారు. వారు ఇండస్ట్రిస్ సంబంధించిన పనులు చూసుకొంటారు. కో-ఆపరేటివ్ జేసిస్ వైన ఎగుమతి చేయడానికి ఎవరైనా ముందుకు వచ్చినట్లయితే ప్రభుత్వము సహకరిస్తుందా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : ఏమి సహాయము కావాలో అది ప్రభుత్వము చేయడానికి సిద్ధముగావుంది, కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీని ఎవరైనా form చేసుకొని export చేసుకోవచ్చు. నిజానికి వర్షియన్ గల్ఫులో కొన్ని దేశాలు కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు వంపిస్తేనే తీసుకొనే పరిస్థితివుంది. 67½% of the exports కో-ఆపరేటివ్ సంస్థలనే allow చేస్తాయి. కాని ఇక్కడ ఎవరూ ముందుకు రాలేదు. అందువల్ల కార్పొరేషన్ ఏర్పాటు చేస్తే గవర్నమెంటు అక్కాంటులో పంపించే దానికి వీలవుతుంది.

DRY FARMING SCHEME.

449—

* 998 (3089) Q.—*Sri P. Subbaiah*:— Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether the state Government propose to introduce Dry Farming Scheme sponsored by Central Government; and

(b) if so, where?

Sri A. Balarami Reddy :—

(a) & (b) : It has been proposed to introduce Dry Farming Scheme in the first instance in only two districts, viz., Adilabad and Ananthapur confining it to Jowar crop only during 1963-64. Though the scheme is being taken up on the recommendation of the Government of India,

they are not bearing the entire cost of the scheme as in the case of centrally sponsored schemes. The scheme will be extended to other districts and dry crops later.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య : అధ్యక్షా, తక్కిన మెట్ట ప్రాంతాలలో ఈ స్కీమును ఎంత త్వరలో అమలు పరుస్తారు ?

శ్రీ ఎ. బిలరామిరెడ్డి : ఆర్థిక పరిస్థితుల దృష్ట్యా రెండు జిల్లాలకు మాత్రమే పరిమితము చేశాము. ఇతర జిల్లాలకు extend చేయాలనే ఆలోచనవుంది. ఆర్థిక పరిస్థితులు అనుకూలమైనప్పుడు ఇతర జిల్లాలలో ప్రవేశపెట్టాలని ఆలోచిస్తున్నాము.

†Question No. 450 [* 1173 (5240)]

INDIRECT CONTROL ON PRICES OF CONSUMER GOODS

451—

*788 A (4660) Q.— Sri K. Rajamallu (Chennur)—
Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether the Government have issued an Order under the Defence of India Rules designed to impose an indirect control on prices of a number of consumer goods; and

(b) whether the Government propose that every dealer should display the price-list prominently certified by the concerned authorities with a seal on it?

Sri A. Balarami Reddy :—

(a) Government have issued 'The Andhra Pradesh Exhibition of Price List of Goods, Order, 1963.'

(b) Under this order, every dealer is required to exhibit at the entrance or some other prominent place of his business premises a price list of goods held for sale, classes or varieties of goods and the price list shall bear the signature of the dealer.

---

† Not put and not answered in the House. Hence the question and answer are included in the proceedings at the end of the Question-Hour.

శ్రీ కె. రాజమల్లు : అధ్యక్షా, కొంతమంది డీలర్లు రెండు లిస్టులు పెడుతున్నారు. ఒకటి గవర్నమెంటు ఆఫీసర్లకు చూపిస్తున్నారు. రెండవ లిస్టులో వున్న ప్రకారం వస్తువులను అమ్ముతున్నారు. అదేమి అంటే అది గవర్నమెంటు ఆఫీసర్లకు చూపించడానికి గాని ప్రజలగురించి కాదు అని అంటున్నారు. ఈ విషయములో ఏమైనా Complaints వచ్చినవా? వస్తే ఏమి చర్య తీసుకొన్నారు?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : ఈ చట్టము అమలులోకి వచ్చి 20 రోజులు కూడ కాలేదు, నవంబరు 10 వ తేదీన కేంద్ర ప్రభుత్వమునుంచి ఉత్తర్వులు వచ్చినవి. కమీషనరు ఆఫ్ పోలీసుకు, డై రెక్టరు ఆఫ్ సివిల్ సప్లైస్ కి దీనిని గురించి చర్యలు తీసుకోవలసినదిగా అప్పడే ఉత్తర్వులు ఇవ్వడం జరిగింది. 20 రోజులలోనే జయప్రదమైనదని చెప్పేదానికి ఏమి లేదు. ప్రభుత్వము పరిశీలిస్తుంది.

TOBACCO GROWING IN KURNOOL DISTRICT.

452—

* 1104 (4819) Q.— *Sri E. Ayyapu Reddi* :— Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) the number of Agricultural Demonstrators who have specialised in Tobacco;

(b) whether the Government are aware that the ryots in the black cotton soil of Kurnool District have taken to tobacco growing extensively; and

(c) whether the Government will appoint Demonstrators to propogate proper methods of curing, stocking and harvesting of Virginia Tobacco in Kurnool District?

Sri A. Balarami Reddy :—

(a) Eighteen Tobacco Assistants are specialised in Tobacco cultivation and curing,

(b) Yes, Sir,

(c) The matter is under consideration.

శ్రీ జి. అయ్యప్పరెడ్డి : అధ్యక్షా, గత 1,2 సంవత్సరాలనుంచి కర్షకులు జిల్లా కోయలకుంట్ల, నంద్యాల, నందికొట్కూరు తాలూకాలలో వర్షాధారంగా

టోబాకోను పండిస్తున్నారు. కొత్తగా వేయడము మూలాన ఏ విధముగా పండించాలో ఏ విధముగా, Curing, stocking చేయాలో తెలియక బాధపడుతున్నారు. కాబట్టి ఆ తాలూకాలకు ఇద్దరు టోబాకో ఎక్స్పర్టును పంపించే ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ ఎ. బిరామిరెడ్డి : అటువంటి సౌకర్యాలు లభించేదానికి ఏర్పాటు చేస్తాము.

BUS ROUTES TAKEN OVER IN KURNOOL DISTRICT.

453—

* 1693 Q.— *Sarvasri P. Rajagopala Naidu, (Tavanam palli), K. Guruswamy Reddy and P. Venkata Krishna-reddy (Nandikotkur):*-- Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state:

(a) the number of bus routes taken over in Kurnool District by the end of July, 1963;

(b) the number of Corporation buses plying in Kurnool District by the end of July, 1963; and

(c) the number of bus Depots opened in Kurnool District by the end of July, 1963?

The Minister for Labour and Transport (Sri B. V. Gurumurthy):--

(a) 64, Sir.

(b) 127.

(c) 3.

శ్రీ పి. వెంకటకృష్ణారెడ్డి : అధ్యక్షా, కర్నూలు జిల్లాలో బస్సులు సకాలములో నడవకపోవడము వాస్తవమా? కర్నూలునుంచి పాతాకోటకు పోయే బస్సులు ఎన్నిరోజులనుంచి నిలుపుదల చేయబడినవి? దానికి కారణమేమి?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి : కర్నూలు జిల్లాకు సంబంధించిన M. L. As. M. L. C's. Officers తో informal meeting ని ఏర్పాటు చేస్తామని ఆ జిల్లాలో రోడ్ టాన్స్ పోర్టు సర్వీసుకు సంబంధించిన విషయాలను తూర్పుకవ

ముగా చర్చించడము జరిగింది. ఏమైనా ఇబ్బందులు కలిగితే తొలగించడానికి సత్వర చర్యలు తీసుకొనబడుతాయి.

**REVENUE DERIVED FROM MOTOR VEHICLE
TAXATION ACT.**

454—

* 827 (5105) Q.— *Sri Mohd. Ismail : (Put by Sri K. Rajamallu):*— Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state :

(a) the total revenue derived from Motor Vehicles Taxation Act, in the year 1962; and

(b) whether the Government paid any compensation to the Zilla Parishads or Panchayat Samithis during the year?

Sri B. V. Gurumurthy :—

(a) Under the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act:—

Rs. 2,66,06,042/-

Under the Andhra Pradesh Motor Vehicles (Taxation of Passengers and Goods) Act :—

Rs. 1,06,19,232/-

(b) Yes, Sir.

DIVISIONAL COLLECTORS APPOINTED BY THE R.T.C.

455—

* 848 (5233) Q.— *Sri P. O. Satyanarayana Raju (Put by Sri Vavilala Gopalakrishnayya):*— Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state:

(a) the number of deputy collectors whose services are lent to Road Transport Corporation for appointment as Divisional Collectors; ^a

- (b) the tenure of their office; and
- (c) whether any contract is signed?

Sri B. V. Gurumurthy :—

(a) The services of two Deputy Collectors have been lent to the Road Transport Corporation for appointment as Divisional Controllers.

(b) The tenure of deputation has not been stipulated.

(c) No, Sir.

WRITTEN ANSWER TO QUESTION

SHEEP AND WOOL EXTENSION CENTRES.

450—

* 1173 (5240) Q.— *Sri P. O. Satyanarayana Raju: —*
Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

- (a) whether the Government is contemplating to start sheep and wool extension centres in our State ;
- (b) if so, the places selected;
- (c) when will they start functioning; and
- (d) the amount earmarked for the purpose?

A:—(a) It was proposed to establish 40 sheep and wool extension centres in this State (16 in Telengana and 24 in Andhra) Three centres were opened during 61–62. Though three more centres were sanctioned during 62–63 they could not be started due to paucity of funds on account of cuts imposed in plan ceilings.

- (b) The new centres are located at Siddirampuram Basavannapalli and Mahdevpalli in Anantapur District.

(c) The above centres are functioning now. Opening of new centres has been deferred for want of funds.

(d) No funds have been earmarked for the present to establish any more centres.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re: Working of the Praga Tools Corporation

శ్రీ జి. సంజీవరెడ్డి (శిర్పూరు): అధ్యక్షా, ప్రాగాటూల్స్ ఫ్యాక్టరీ పరిస్థితి చాల అధ్వాన్నముగావుంది. ఫ్యాక్టరీలో స్టేటు గవర్నమెంటు యొక్క investment చాల వుంది. ఇప్పుడు చాల loss లో నడుస్తున్నది. ఇది మెషినుటూల్ ఇండస్ట్రీ. అందుచేత శ్రద్ధ తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను ఈ ఫ్యాక్టరీలో 150.54 లక్షల రూపాయల పేర్ కాపిటల్ వుంది. అందులో 83.64 లక్షలు గవర్నమెంటు అఫ్ ఇండియాకు సంబంధించినది. 47.57 లక్షలు మన స్టేటు గవర్నమెంటు పేర్ కేపిటల్ వుంది. సెంట్రల్ గవర్నమెంటుటు 20 లక్షలు అప్పు ఇచ్చినది కాని production మాత్రము చాల అధ్వాన్నముగా వుంది. 1960-1961 లో మేనేజింగ్ డైరెక్టరుగా వెంకటరామన్ గారు వున్నారు. అప్పుడు 55.51 లక్షల రూపాయల production వుంది. sales పూర్తిగా వున్నవి. లాభము 4.20 లక్షలు. తరువాత కేల్కర్ అనే మేనేజింగు డైరెక్టరు వచ్చారు. 1961-1962 లో 68.05 లక్షలకు production పెరిగింది. sales కూడా అంతా వుంది. కాని 4.34 లక్షలు loss చూపించారు. అదేవిధముగా 1962-1963 లో production 74.64 లక్షలకు పెరిగింది. దానితోపాటు sales కూడా పెరిగినవి పెరిగినా కాని 95 వేలు profit చూపించారు. అంటే mismanagement చేశారని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ ఫ్యాక్టరీ ఈ విధముగా నడచినట్లయితే కొన్ని రోజులలో మన స్టేటులోనుంచి పోషుంధుని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ ఫ్యాక్టరీ స్టేటు గవర్నమెంటు చేతులలో వుండేది. తరువాత సెంట్రల్ గవర్నమెంటు తీసుకొన్నది. 1962-1963 లో 74 లక్షల production వుంటే దానిలో సగము production కంట్రాక్టర్లు దాస్తూ తయారు చేయించినదే కంట్రాక్టర్లుకు మెషిన్లు place అంతా ఇచ్చారు. కాని కంట్రాక్టర్లుకు డబ్బును స్పృహగా ఎందుకు ఇస్తున్నారో అర్థమే కావడములేదు. 74 లక్షల production వుంటే దానిలో 30,85 లక్షల production కంట్రాక్టర్ల చేత చేయిస్తున్నారు. ఇక workers

strength 1960—1961 లో 1900 వుంది. ఇప్పుడు 1400 కి తగ్గినది wages కూడ తగ్గినవి. wages తగ్గి, production పెరిగినా loss రావడముచూస్తే చాల విచిత్రముగా వుందని మనవిచేస్తున్నారు. అక్కడున్న కమ్యూనిస్టు పార్టీ యూనియన్ మేనేజింగ్ డైరెక్టరు కలిసి ఈ workers ని తప్పిస్తున్నారు. మరల ఈ మధ్య వారు ఒక రాజీని కుదుర్చుకొని 120 మంది సూపర్ వైజర్లు పైన చార్జెస్ పెట్టడమువల్ల వారు ఉద్యోగాలను వదిలిపెట్టారు. దానితో చాల అలజడి వచ్చింది. ఈ ఫ్యాక్టరీ పరిస్థితి చూస్తూవుంటే private sector కి పోతుందనే భయము కలుగుతోంది. అందుకేతే స్టేటు గవర్నమెంటు ఒక స్పెషల్ ఆఫీసరును వేసి ఈ పరిస్థితులను చక్కపరచడానికి ప్రయత్నము చేయవలసినదిగా మనవిచేస్తున్నాను.

Sri M. N. Lakshmi Narasayya : The Praga Tools Corporation is entirely managed by the Government of India from 1—7—1958 who have invested more than 51 per cent in the share capital of the company, whereas the State Government have only 34 per cent with two Directors on the Board of Directors as against a total of 7 Directors. As the State Government is not primarily concerned with the day to day working and management of the Company, the State Government is not in a position to discuss the affairs of the Company without prior consultation with the Government of India. It may, however, be mentioned that in accordance with Section 619 (A) (2) of the Companies Act, the annual reports of the Company are being laid on the Table of both the Houses every year. It would have been better if the information had been sought in the Lok Sabha. This Government, therefore, is not in a position to furnish information on the other aspects of the notice without consulting the Government of India. However, from the balance sheets of the Company for the previous years it is seen that there has been some improvement in the ways and means as well as production and sales of the Company during the last few years.

PAPERS LAID ON THE TABLE.

Amendment to the Andhra Pradesh Mica Rule, 1957.

1. *Sri M. N. Lakshmi Narasayya*: Sir, I beg to lay on the Table, a copy of the amendments to the Andhra Pradesh Mica Rules, 1957 made in exercise of the powers conferred by Section 32 of the Andhra Pradesh Mica Act, 1957 (Andhra Pradesh Act 7 of 1957) and published in the Rules Supplement of Part I of the Andhra Pradesh Gazette, dated 14—11—1963.

Amendment to the Andhra Pradesh Weights and Measures (Enforcement) Rules, 1958.

2. *Sri M. N. Lakshmi Narasayya*, Minister for Industries: Sir I beg to lay on the Table under sub-section (4) of section 45 of the Andhra Pradesh Weights and Measures (Enforcement) Act, 1958 (Andhra Pradesh Act I of 1959) a copy of the amendment to the Andhra Pradesh Weights and Measures (Enforcement) Rules 1958 made in exercise of the powers conferred by Section 45 of the said Act and notified in the Andhra Pradesh Gazette Extraordinary dated 18—5—1962 and 19—6—1962.

Rules relating to the payment of Travelling Allowance to the President, Vice President and members of the Municipal and Town Committee in Telangana area.

3. *Sri Alapati Venkatramayya*, Minister for Municipal Administration:—Sir I beg to lay on the Table the Rules relating to the payment of travelling allowance to the President, Vice President and Members of the Municipal and Town Committees in Telangana area framed under Sections 308 and 309 of the Andhra Pradesh (Telangana area) District Municipalities Act, 1956 read with sub-clause (ii) of clause (b) of sub-section (2) of Section 91 of the said Act.

*Notification issued under Section 9 (1) of the
Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act
1963*

*G.O. Ms.No. 601 Home (Tr.II) Department dated
27--3--1962.*

4. *Sri B. V. Gurumurthy, Minister for Labour and Transport* : Sir, I beg to lay on the Table under sub-section (2) of Section 9 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1963 (Act 5 of 1963) a copy of the notification issued with G.O.Ms.No. 601, Home (Tr. II) Department, dated 27--3--1963 under section 9 (1) of the said Act and published in the Andhra Pradesh Gazette Part I extraordinary dated 27--3--1963.

Notification issued under the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act 1963.

*G.O. Ms.No. 1994. Home (Tr. II) Department
dated 28--10--1963.*

5. *Sri B. V. Gurumurthy, Minister for Labour and Transport* : Sir, I beg to lay on the Table under sub-section (2) of Section 9 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1963 (Act 5 of 1963) copies of the notifications issued with G.O.Ms. No. 1994, Home (Tr. II) Department dated 28-10-1963 and published in Part I of the Andhra Pradesh Gazette dated 14-11-1963.

Mr. Speaker : Papers laid on the Table.

BUSINESS OF THE HOUSE.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : అధ్యక్షా, ఒక submission గత అసెంబ్లీలో ఒక privilege motion నర్సాపురం నట్ కలెక్టరు గురించి ఇచ్చాను. తమరు జడ్జి మెంటును reserve చేశారు. నాకు letter ద్వారా తెలియపరిచారు ఈ House లో.....

Mr. Speaker : I will give it out tomorrow.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్షా, 601 జి. ఓ. నీ ఇక్కడ చేబిలు పైన పెట్టారు. ఆ జి. ఓ. లో చాల ఖాగమును కొట్టివేశారు. ఆ జి. ఓ.

మొత్తముగా పెట్టినట్లా లేక part గా పెట్టినట్లా? Part గా పెట్టడానికి వీలు లేదు. ఇస్తే మొత్తము జి. ఓ. ఇవ్వాలి. లేకపోతేలేదు. Section 9 (1) ప్రకారము ఒక నోటిఫికేషన్ వచ్చింది. 2 వ నోటిఫికేషన్ వుంది. అందువల్ల irregular గా వుంది. ఈ irregularity ని సరిచేయాలని directive ఇవ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. సంజీవరెడ్డి : ప్రాగాటూల్సుకు సంబంధించి సెంట్రల్ గవర్నమెంటుతో consult చేస్తామని చెప్పారు. Consult చేసిన తరువాత ఆ information ను మాకు ఇస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

Mr. Speaker: He wants information from the Government of India.

శ్రీ యమ్. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య : అవునండి. Central Government ను అడిగిన తరువాత వాళ్ళు యివ్వమంటే యిస్తాం.

Mr. Speaker: You please give whatever information you have.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : అధ్యక్షా, దాంట్లో ఒక G O. 199 అడిగాము. దానిమీద objection. We have to take objection because of the nature of the G.O. దానికి కొంత time allot చేయాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker: Now it is not possible.

GOVERNMENT BILL.

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill 1963
(as reported by the Regional Committee)

Clause 109.

Mr. Speaker: Amendment No. 252 is not moved.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : అధ్యక్షా, మా amendment ఏమిటంటే—
 I beg to move the following amendment.

For Clause 109 substitute the following.

“The Government shall constitute cooperative service cadre for the purpose of selecting ministerial staff and supervisory staff for the institutions in the co-operative movement. A Commission shall be constituted for the selection of the cadre and from the selected list of the candidates, selection for various posts shall be made by the Registrar.”

Sri Pillalamarri Venkateswarlu : I beg to move:

Add the following as a separate sub-clause in clause 100 :-

“The Government shall constitute a Committee for the purpose of selecting cadre to be appointed in the various co-operative institutions and from among them selection of the cadre shall be made to be employed in the co-operative institutions by the Committee”.

Mr. Speaker : Amendments moved.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : ఇప్పుడు Registrar అన్నీ చేస్తారనివుంది, మనకు అందరికీ తెలుసు ఈ institutions చాలా పెరుగుతున్నాయి అని. దీంట్లో cadre ఏమిటంటే వాళ్ళంతటవాళ్ళు appoint చేసుకున్నట్లయితే ఏదో యిస్తున్నారు. Service conditions లేవు. Rules లేవు. ఎవరిని appoint చేయాలో లేదు Qualifications లేవు. దానికి నేను ఎవరిని blame చేయడం లేదు అధ్యక్షా. ఎందుకంటే అది ఒక stage లో వుంది. ఒక growth వచ్చింది. అయితే యిప్పుడు మనం Act చేసేప్పుడు దానిని selection ఎట్లా చేయాలి? Qualification ఏమి? ఎవరు appoint చేయాలి? ఎవరు వడితే వాళ్ళు వాళ్ళ చుట్టూ అను appoint చేసుకోవడమేనా? లేకపోతే దానికి మార్గం ఏమిటి? అనేది మనం Act లో ఎక్కడా provide చేయలేదు. అంతా Registrar చేస్తాడు అనేది సవ్యమైనదికాదు. అట్లా కాకుండా public service commission లాంటి దానికి అప్పగిస్తే వాకు అభ్యంతరం లేదు. దానికి పని ఎక్కువ అయితే మరో Commission ఏర్పాటుచేసి service commission ఎట్లా select చేస్తుందో అట్లాగే from that list let the Registrar select or some

other Committee select. దానికి ఏమీ అభ్యంతరం వుండనక్కరలేదు. అలా కాకుండా Registrar చేస్తే చాలా అన్యాయంగా వుంటుంది. అంతే కాకుండా యిదివరకు వుండే పరిస్థితి మెరుగు కాదా. వాళ్లకు యిష్టం వచ్చిన వాళ్లను appoint చేయవచ్చు. విజయవాడ cooperative society లో 50 మందో, 100 మందో పని చేస్తున్నారు. వాళ్లను ఎవరు appoint చేస్తున్నారు? Service conditions వున్నాయా? Provident fund వుందా? ఎప్పుడు పడితే అప్పుడు వాళ్ళను తీసివేయడానికి వీలు వుండదు కదా? వాటన్నింటినీ rectify చేయడానికి మార్గాలను మనం ఆలోచించ వలసిన అవసరం వుంది అని నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. అందువల్ల ఈ amendment accept చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్షా, ముందు వారు కొంత explain చేసినట్లయితే మాకు చాలా educative గా వుంటుంది. దాంట్లో supervisory అని అన్నారు. అంటే audit separate అయినందువల్ల యిప్పుడు వుండే department అంతా supervisory అవుతుందా? Power of Registrar to appoint supervisory staff అన్నారు. Banks అన్నింటిమీద supervisors ను వేసి అజ్ఞాయిషీ చేసేదానిని supervisory అంటారు. ఇదివరకు inspection audit వుండేది, ఇప్పుడు supervisory అన్నారు, ఇప్పుడు supervisory వరకేనా లేకపోతే audit separate చేశారు గనుక మిగతా ఉన్నటువంటి inspection అంతా కూడా supervisory అన్నారో తెలియదు. అదిగాక, బ్యాంకులకు అప్పుడప్పుడు supervisors position వాళ్ళనుకూడా వేయాలనుకుంటే బ్యాంకుకు ఉన్నటువంటి అవకాశాన్ని స్వీకరించిన వారు అవుతారు. వాళ్ల అధికారాలు clear గా చెప్పడం లేదు. రెండవది ఈ cadre ఎట్లా సృష్టించ బడుతుందో దానికి Public Service Commission—ఇదివరకు inspectors అంతా కూడా, Public Service Commission కు వెళ్లుతున్నారు. Deputy Registrar ను, Sub-Registrar ను Public Service Commission నియమిస్తున్నది. కనుక ఈ character of work తేలేంతవరకు అసలు విషయం తెలియడంలేదు అందువల్ల చర్చించిన తరువాత నేను మాట్లాడుతాను. ఇదివరకు Public Service Commission కు పంపాం, రేపు కూడా పంపుతాం అంటే మాకు మాట్లాడే దానికి అవకాశం లేదు. గనుక అదికూడా cadre యేదైనా create చేస్తున్నారేమో దాంట్లో clear గాలేనందువల్ల వారు explain చేస్తే బాగుంటుంది. వారు explain చేసిన తరువాత మాకు అవకాశం యిస్తే మళ్ళీ clarification కావాలంటే అర్థమగుతాం.

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : ఇది యిదిసరకు చెప్పినటువంటి సిద్ధాంతాలకు వ్యతిరేకం. ఈ cooperative institutions autonomous bodies except supervision and all that. ఈ institutions వాళ్ళు appoint చేసుకుంటారు. మేము appoint చేయం. కాని ఎక్కడైనా break down వచ్చిన సందర్భాలలో Registrar కు అధికారం వుంటుంది తప్ప Generally all ministerial staff is appointed by the co-operative institutions themselves. కొంత supervisory staff ను Central Bank వారు appoint చేసుకుంటారు. ఈ credit societies నుంచి యిచ్చిన అప్పులను రాబట్టుకొనడానికి కొన్ని సందర్భాలలో Registrar enquiry చేయవలసి వచ్చినప్పుడుగాని, supervise చేయవలసి వచ్చినప్పుడుగాని, తనిఖీ చేయవలసిన సందర్భాలలో Registrar కు powers వుండేట్లు యేర్పాటు చేసుకోవడం తప్ప ఈ staff ఉపయోగించు కుంటారని లేదు. Cooperative Sub-Registrar, Senior Inspectors ను Service Commission select చేస్తుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : Autonomous అన్నారు. అంటే గవర్నమెంటు, retire అయినటువంటి Cooperative inspectors, Deputy Registrars, Registrars మీరు superannuation క్రింద తీసుకుంటారా లేదా అని వత్తిడిచేస్తే తీసుకుంటున్నారండి కాని వాళ్ళు service లో యిదిసరకు వుండే వాళ్ళు మేము extension యిస్తామంటే superannuation 50 సంవత్సరాల్లో, 55 సంవత్సరాల్లో వుంది—55 సంవత్సరాలకు మించి యిస్తామంటే యివ్వడానికి వీలులేదు. మీ మీద ఎందుకు action తీసుకోకూడదు అని అడుగుతున్నారు. అక్కడ autonomy ఎట్లా పోయింది. ఇక్కడ ఎట్లా వచ్చింది. పైగా 55 సంవత్సరాలు మించిన వాళ్ళను తీసుకోడానికి ప్రభుత్వం వప్పుకుంటున్నది. పైగా తీసుకుంటారా లేదా అని అడుగుతున్నది. కాని ఆ service లో ఉన్నటువంటి వాళ్ళు చాలా efficient గా పని చేస్తున్న వాళ్ళను extend చేయడానికి ప్రభుత్వం ఎందుకు అభ్యంతరం పెడుతున్నది? Autonomous యే విధంగా రక్షింపబడింది అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : వారు యేదో ఒకటి presume చేస్తూవుంటారు. Presume చేసి దానికి difficulties create చేసుకుంటూ వుంటారు. దానికి యేదో సమాధానం చెప్పాలని ప్రయత్నం చేస్తారు, యేదైనా cooperative society వున్నప్పుడు retire అయిన వాళ్ళను మేము వేసుకుంటాం అని వాళ్ళు

అడుగుతారు. Government Rules ప్రకారం ఒక Officer retire అయిన తరువాత మూడు సంవత్సరాల లోపు ఎక్కడైనా ఉద్యోగంలో చేరాలనుకుంటే గవర్నమెంటు permission తీసుకోవాలని వుంది. ఆ permission కొరకు మేము ఫలానా వాళ్ళను పేసుకోదలుచుకొన్నాం. మీరు permission యిస్తారా అని మమ్ములను అడుగుతారు. మేము యిస్తాం అని చెబుతాం అంతేతప్ప మేము తీసుకువెళ్ళి 58, 60 సంవత్సరాల వాళ్ళను ఆ society మీద వత్తిడిచేసి పెట్టం. అటువంటి సందర్భం arise కాదు. Here and there some Co-operative institutions, in view of the experience gained by any particular officer, will write to Government saying that they will appoint that officer. మాకు కావాలి మేము appoint చేసుకుంటాం అంటారు. మనకు ఈ clause వుంది. Retire అయిన 3 సంవత్సరాలలోపు ఎక్కడైనా Government permission లేకుండా వేరే employment తీసుకో కూడదు. నాకు permission యిప్పించ వలసిందని ఉద్యోగస్తులు కూడా వ్రాసుకుంటారు—Society వారు రమ్ముంటున్నారు. నేను పోయి అక్కడ ఉద్యోగం తీసుకోటానికి మీరు ఆక్షేపణ చెప్పుకూడదు అని. ఆ permission Government యిస్తుంది. అంతే తప్ప Government సిఫార్సు చేయవలసిన అవసరం లేదు. అది సద్దతి కాదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : Cooperatives లో ఉన్న వాళ్ళ extension వచ్చేటప్పటికల్లా వాళ్ళకు మీరు ఇవ్వడంలేదు. బయటి వాళ్ళకు ఇస్తున్నామన్నారు. దానికి clarification ఇచ్చారు. ఇంకొక దానికి ఇవ్వలేదు. Cooperative లో ఉండే ఉద్యోగస్తులకు 58 ఏళ్లు దాటిన తరువాత వాళ్ళకు ఏ సందర్భంలో extension ఇస్తారో చెప్ప వలసిందని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : నా amendment purpose ను ridicule చేసి మాట్లాడడం బ్రహ్మానందరెడ్డి గారికి అలవాటు అయిపోయింది. ఈ నాడు ఉన్న పరిస్థితులలో cooperatives యొక్క autonomy ని పోగొట్టడమా అనేది కాదు, Autonomy అనేది ఈ బిల్లుతో పోనేపోయింది. ఒక service commission లాంటిది cadre ను select చేస్తుంది. దానిలోనుంచి మీరు ఎవరినైనా appoint చేసుకోండి. ఎవరికి ఏమీ అభ్యంతరంలేదు. Autonomy పోతుందని చెప్పినారు. పోగొట్టిన autonomy ని మళ్ళీ తీసుకొని రాగలరా? కాబట్టి మా సవరణను అధికరించడానికి అభ్యంతరం ఏమీ ఉన్నది.

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : అధ్యక్షా, నేను ridicule చేయలేదు. వారు పొరపాటు పడ్డారు. ఇది అనవసరం. Cooperative institutions, democratic institutions, autonomous institutions. వాళ్ళకు కావలసిన సిబ్బందిని వాళ్లు appoint చేసుకోవడానికి వాళ్ళకు అవకాశం ఉండాలని చెప్పామ అంతకన్నా ఏమీలేదు.

Mr. Speaker : The question is :

For Clause 109, substitute the following:

“The Government shall constitute co-operative service cadre for the purpose of selecting ministerial staff and supervisory staff for the institutions in the co-operative movement. A Commission shall be constituted for the selection of the cadre and from the selected list of the candidates selection for various posts shall be made by the Registrar”

The amendment was declared negatived.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu : Sir, I demand a poll.

The House divided thus :

Ayes : 41 ; Noes ; 80 ;

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is:

“Add the following as a separate sub-clause in Clause 109 :

The Government shall constitute a committee for the purpose of selecting cadre to be appointed in the various co-operative institutions and from among them selection of the cadre shall be made to be employed in the co-operative institutions by the Committee.”

The amendment was negatived.

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

Mr. Speaker : The question is :

“That Clause 109 do stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 109 was added to the Bill.

Clause 110

Sri A. Venkateswara Rao : Sir, I beg to move :

“In sub-clause (1) of clause 110, delete the words ‘and on production of a certificate from the Registrar in the prescribed form setting forth the reasons therefor.’”

“Delete sub-clauses (2) and (3) of Clause 110”

“In sub-clause (4) of clause 110, delete the words ‘out of the funds of the society.’”

Mr. Speaker : Amendments moved.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు : ఇందులో records కు పుస్తకాలకు సంబంధించి వున్నది. కొత్త కమిటీ అయి నట్లయితే certificate produce చేసి magistrate దగ్గర record తీసుకోవటం బాగుంటుంది కాని liquidator పోయి ఫీటీషన్ పెట్టుకోవాలనడం బాగుండదేమో ?

In this section, any person is required to obtain permission from the Registrar, if he wants to take records even from the old committee, before an application is made to the Magistrate. That production of certificate from the Registrar for obtaining records before applying to the Magistrate is not necessary, and this unnecessarily leads to delay and records may not be handed over.

Sri Brahmananda Reddy : Sir, the condition of production of a certificate in the prescribed form is necessary to avoid indiscriminate applications before a Magistrate

and also to facilitate easy and quick disposal of applications by the Magistrate. And the Registrar will set out relevant facts and registers and also list out the properties belonging to the society.

Mr. Speaker : I am now putting the amendments to vote. The question is :

“In sub-clause (1) of clause 110, delete the words ‘and on production of a certificate from the Registrar in the prescribed form setting forth the reasons therefor.’”

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

“Delete sub-clauses (2) and (3) of Clause 110.”

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

“In sub-clause (4) of clause 110 delete the words ‘out of the funds of the society.’”

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

“That clause 110 do stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 110 was added to the Bill.

Clause 111

Mr. Speaker : The question is :

“That Clause 111 do stand part of the Bill”

The motion was adopted.

Clause 111 was added to the Bill.

Clause 112

Sri T. K. R. Sarma : Mr. Speaker, Sir, I beg to move:

“In sub-clause (1) of clause 112 delete the words ‘such portions of, and ‘in which’.,

Mr. Speaker : Amendment moved.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ (కర్నూలు) : ఏ సభ్యుడైనా పుస్తకాలను రిజిస్టర్ అను inspect చేసేదానికి అధికారం ఈయాలని నేను క్లాజు 53 కు amendment move చేస్తే, సభ్యులకు ఆ అధికారం ఇచ్చే విషయం వేరే క్లాజులో ఉన్నదని మంత్రిగారు చెప్పారు. అతనికి సంబంధించినటువంటి విషయాల్లో కాకుండా సొసైటీకి సంబంధించిన records అతనికి అవసరమైనటువంటివి చూడటానికి అవకాశం ఉండాలి. అందువల్ల ఈ సవరణను ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం (మాడుగుల) : ఇది చాలా ముఖ్యమైనటువంటిది, Company Law లో కూడ ఇటువంటి cases చాలా arise అవుతూ ఉండేవి. అందువలన ఆ Act లో ఒక ప్రొవిజన్ ఉంది. మెంబర్లలో ఎవరైనా కాని ఈ మోస్తరుగా డబ్బు payment చేసిన తరువాత రికార్డుస్ చూడటానికి అవకాశం ఉండాలి. ఏదైనా తక్కువ వస్తుంది, తనకు సంబంధించినది కాకపోవచ్చు; సొసైటీకి సంబంధించి మరో మెంబరు ఏమి చేశారో అనేవికూడ వస్తుంటాయి. అందుచేత registers, records చూడడానికి permission ఇచ్చారు. ఈ బిల్లులో కూడ ఆ భాగము ఇచ్చినట్లయితే న్యాయంగా ఉంటుంది. ఆ విధముగా records చూడడానికి అవసరం వస్తుంది. రిజిస్ట్రారుకుగాని, minister కు గాని complaint చేయవలసి వస్తుంది. Documents అన్నీ సమగ్రంగా చూసినట్లయితేనే ఆయన complaint చేయగలుగుతాడు కదా; లేకపోతే లేదు. ఆ కారణంచేత ఇప్పుడు శర్మగారి amendment ను అంగీకరించమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : క్లాజును మరొకమారు చూడండి, —Sir under sub-clause (1) every society shall keep a copy of this Act, rules and bye-laws, the last audited annual balance sheet, the profit and loss account, the list of the members and of the committee, open to inspection by it

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

members, free of charge, at all reasonable times at its office ఏదైనా సంఘానికి సంబంధించినటువంటి audit statement list of members మొదలైనవన్నీ free of charge ఇస్తారండి. Again, 'it shall also permit every member to inspect such portions of the books and records in which the transactions relating to him have been recorded.' Therefore, Sir, it has been thought necessary that he should not be permitted to see into the accounts of others. Managing Committee ఉన్నది. Secretary గారు, president గారు, ఇతర సభ్యులు ఉన్నారు, అది వారు చూస్తూనే ఉంటారు. ప్రతి మెంబరు యొక్క transaction కు secrecy అనేది ఉండాలి, కొంచెం confidential గా ఉండడం desirable అని చెప్పి ఇది పెట్టుకోవడం తటస్థమింది.

Mr. Speaker : The question is :

"In sub-clause (1) of clause 112, delete the words 'such portions of' and 'in which'."

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

"That Clause 112 do stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 112 was added to the Bill.

Clause 113.

Mr. Speaker : The question is :

"That clause 113 do stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 113 was added to the Bill.

Clause 114.

Sri T. Viswanatham : Sir, I beg to move :

“Delete clause 114.”

Mr. Speaker : Amendment moved.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—

అధ్యక్షా, ఇటువంటి clauses, Acts ఉండవని ఇదివరకు Law minister గారు ఒకమారు చెప్పారు. అది Law Commission కు వెళ్ళినట్లు ఉన్నది మొన్ననే village panchayat Act వచ్చినప్పుడు Law commission కు వెళ్ళిందని అన్నారు. Law Commission చెప్పిన మోస్తరుగా మన Act నవరించినట్లుగా ఎక్కడా ఏమీ కలిపించదు. ఇప్పుడు అది Law Commission కు వెళ్ళిందో లేదో తెలియదు. అయినప్పటికీ నేను మనవి చేసేది, ఈ bar of civil courts చాలా తప్పు అయినటువంటి అలవాటు ఒకటి అయిపోయింది. బ్రిహ్మానందరెడ్డిగారు లాయరు, Law Minister గారు అక్కడ ఉన్నారు. ఇదివరకు మాట ఇచ్చారు. తన regiem లో ఇటువంటి clauses లేకుండా చేస్తామని. అయితే శేవలం ఒక Minister మాట మీద వ్యవహారం బెల్లకుండా అంటే అది వేరే విషయము. కాని మొత్తంమీద, మన శాసనసభ యొక్క, మన గవర్నమెంటు యొక్క ప్రతిష్ట హెచ్చు కాదంటే, Courts అంటే ఏమైనా గౌరవం నిలిబెట్టాలని, మనకు ఉద్దేశం ఉన్నట్లయితే, ఇటువంటి Section ఉండడం మాత్రం న్యాయం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విషయం గురించి అనేక పర్యాయాలు తర్జనబర్జనలు జరిగినాయి. అందుచేత దాని కొరకు ప్రత్యేకంగా argument చెప్పనక్కర లేదు. Courts వైన లాయర్లు ఇటువంటి విద్వేషం వహించడం న్యాయం కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మన Act లోనే కొన్ని సందర్భాలలో Tribunals కు Courts కు అధికారాలు ఉన్నవి, ప్రతి విషయంలో finality ఇవ్వకుండా ఇప్పుడు writ jurisdiction ఉన్నదనుకోండి. అది bar కాలేదు. ఇది Law Commission వారు చూచి అమోదించారు. దానిని గురించి ఆక్షేపణ చెప్పలేదు. ప్రతి ఒక దానికి finality లేకుండా civil courts లో agitate చేస్తే సంవత్సరాల తరబడి ఆ విధంగా ఉంటే నష్టమని ఉద్దేశింప బడింది. అసలు Act సందర్భంలోనే Registrar లేక Deputy Registrar decision వైన Tribunal కు పెట్టినాము. కొన్ని District Munsiffs కు, Subordinate Judges కు పెట్టుకొన్నామీ. మనము ఇదివరకు pass చేసినటువంటి

Rules లో పెట్టుకొన్నాము. Writ Jurisdiction bar కాలేదు. అందుకని ఒక finality అయినా ఉండకపోతే ఊరికే acquittal జరుగుతూ ఉంటుందని ఉద్దేశము.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : Writ Jurisdiction bar కాలేదని చెప్పారు Bar కాకపోతే, bar చేయించడానికి అధికారము ఉంటే చేయించండి.

Mr. Speaker : The question is :

“Delete clause 114.”

The amendment was declared negatived.

Sri Tenneti Viswanadham demanded a Poll and the House divided thus :

‘Ayes : 44 ; Noes: 90 ;

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

“That Clause 114 do stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 114 was added to the Bill.

Clause 115.

Sri T.K.R. Sarma. : Sir, I beg to move :

“Delete Clause 115.”

Mr. Speaker : Amendment moved.

Sri T. K. R. Sarma : Sir, according to the Clause, ‘Notwithstanding anything in this Act, the Government may, by special order in each case and subject to such conditions, if any, as they may impose, exempt any soci-

ety from any of the requirements of this Act as to registration.'

Registration విషయంలో ఎన్నో మనము impose చేసి పెట్టినాము, దానిలో ఏ ఒకటి లేకపోయినా పరవాలేదు, ఏది. లేకపోయినా పరవాలేదు. ఏది జరపకపోయినా పరవాలేదు అనేటటువంటి power అనేది పూర్తిగా నియంతృత్వానికి దారి తీసేటటువంటి power గా ఉన్నది ఇటువంటి power తీసుకోవడం సరిఅయినదికాదు. ప్రజాస్వామికమని అంటున్నాము, decentralisation గు మనము జరుపుతున్నాము. అటువంటివన్నీ ఇటువంటి clauses ఉండడం సమంజసం కాదని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : అది "any society" అంటే, officer యొక్క discrimination క్రింద వస్తుంది. "any class of society" అంటే కొంత జాగుంటుంది. "Any society" అని వదలివేస్తే ఇన్ని societies Register అవుతూవుంటే; తమకు తోచిన వాటికి ఇవ్వడము కష్టంలేనివాటికి మానివేయడం అనేటటువంటిది కేవలం discrimination క్రింద వస్తుంది, favouritism nepotism, ఇంకా ఏయే words ఉన్నాయో అవన్నీ దానికి apply చేయడానికి వీలు అవుతుంది. వీటన్నింటికి scope ఉంటుంది. కనుక అటువంటి ఇబ్బంది లేకుండా, దానిని "any class society" అని మీరు మార్చినట్లయితే మేము అంగీకరిస్తాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్షా, అసలు ఈ Act తేవడానికి ఉద్దేశం లేకపోతే నాకు అభ్యంతరం లేదుకాని, ఆ Act లో ఇన్ని sections తో ఇన్ని వివరాలు వ్రాస్తే వీటన్నింటికి సంబంధం లేకుండా exempt చేయవచ్చునని ..... అసలు అట్లాంటివేవైనా ఉంటే vinualise చేసుకొని అలోచిస్తారని మంత్రిగారు అన్నారు. బహుశా మంత్రిగారి డృష్టిలో అటువంటివేమైనా vinualise చేసుకొనేటటువంటి societies ఉన్నాయా ? ఎందుకంటే ఎప్పటికీ మినహాయించడానికి వీలుగా ఇవేవి అడ్డము రాకుండా ఉండడానికని. అందువల్ల ఇది న్యాయము కాదు. మనము చేసినటువంటి శాసనము అన్ని సొసైటీలకు అనువర్తించాలి. "notwithstanding anything in this Act, Government may by special order subject to such conditions, if any, as they may impose or any society" ఈ wording మాస్తే చాలా సాధారణంగా ఉన్నది. ఈ Act లో దేనికి సంబంధం లేకుండా, ఈ Act ను nullify చేసే విధంగా ఉన్నది. ఇది శాసనసభలో అగౌరవము.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు : ఇప్పుడు ఈ section ను old Act నుంచి copy చేశారంటే, ఆ copy చేసేటప్పుడు, కనీసం అది చూచుకొని, పరిస్థితులను చూచుకొని చేయవలసియుంటుంది. అదేమీ లేకుండా మక్కికి మక్కిగా దానిని ఇక్కడ పెట్టుకొన్నారు. ఇది చాలా దెబ్బ, ఇప్పుడు 116 పెట్టుకొన్నాము. అది పెట్టుకొంటే గాని 115 పెట్టుకోవడం అంటే, the very purpose with which we are passing this Act will be nullified. It is against the democratic principle itself.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : అధ్యక్షా, ఎక్కువ అధికారం ఖీనుకోవడం అనేటటువంటిది కాదు. కాని ఇప్పుడు Registrar కు కావాలంటే, మనముకొన్ని conditions ఇదివరకు clause లో పెట్టుకొన్నాము. Economic soundness ఉండాలని ఎంతమంది సభ్యులు ఉండాలని. ఈ విధంగా కొన్ని conditions పెట్టుకొన్నాము. ఎక్కడైనా అటువంటి సంస్థలలో ఒకటి, అర అడ్డము వచ్చినా, special exemption కావాలంటే యివ్వాలనేటటువంటి సంకల్పం తప్ప normal societies కు అన్వయించేటటువంటి పరిస్థితి కాదు. యిప్పుడేదైనా చిన్న సొసైటీని, Labour contract society గాని, లేక యింకొకటాని tenants society గాని, ఏదైనా గాని, register చేయాలని అనుకొంటే, దానికి పది different families ఉండాలని మనము యిదివరకు అనుకొన్నాము అటువంటిది లేకుండా, ఒకప్పుడు 9 families ఉండవచ్చు. అటువంటప్పుడు దానిని exempt చేయటానికి ప్రభుత్వానికి ఒక అవకాశం పెట్టుకోవటం తప్ప మరేమీ కాదు. యిప్పుడు మన రాష్ట్రములో బహుశా 94 percent of the societies cover అయినాయి. కనుక ప్రత్యేక పరిస్థితులలో యిది వుపయోగించబడుతుంది కాని: normal గా కాదు.

Mr. Speaker : The question is :

“Delete clause 115.”

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

“That clause 115 do stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 115 was added to the Bill.

Clause 116

Sri T.K.R. Sarma : Sir, I beg to move :

“Delete clause 116.”

Mr. Speaker : Amendment moved.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ : అధ్యక్షా, 115వ క్లాజులో “ the Government may....exempt any Society from any of the requirements of this Act as to registration ” అన్నారు. గవర్నమెంటు ప్రత్యేకంగా ఏ provision నైనా exempt చేయటకు అధికారం తీసుకుంటే బాగుంటుంది కాని ఈ చట్టంలోని ఏ provision అయినా సరే ఒక Class of Societies కు exempt చేయవచ్చునని పెట్టితే బాగుండదు. Co-operative farming కు Land ceangin Act కు భిన్నంగా ఈ చట్టంక్రింద general exemption ఇవ్వవచ్చును. The purpose of some of the other Acts that are there will be defeated if this power is given to the Government. కనుక ఏదయినా ప్రత్యేకమైన ప్రొవిజన్ exempt చేయవచ్చునని వుంటే బాగుంటుందిగాని ఈ చట్టంలోవుండే ప్రొవిజన్స్ అన్నింటినీ exempt చేయడం బాగుండదు. ఈ క్లాజు డిలీట్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : అధ్యక్షా, ఈ క్లాజుమీద డివిజన్ కోరేది మీరుకూడా జాగ్రత్తగా వింటే బాగుంటుంది.

Mr. Speaker : You try to convince the Finance Minister and the members on the Tréasury side.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : వారికి ఎవరూ చెప్పగలిగినవారు లేరు. వారి వెనక వున్నవారికి నచ్చినా చెప్పడం లేదు. ఈ క్లాజులో చెప్పినది, “ The Government may exempt any Society or any class of societies from any of the provisions of this Act ” అన్నారు, ఈ చట్టంలోని ఏ provision అయినా సరే వర్తింపకుండా చేసే అధికారం రిజిస్ట్రారుకు సంక్రమిస్తుంది. మనం హిట్లర్ అటువంటివారి పేర్లు విన్నాము. వారు చట్టాలు చేసుకొన్నప్పుడు కూడా ఇట్లాంటివి పెట్టుకొని వుండరు. ఇంత విస్తృతమైన అధికారం పెట్టుకొనుట, ఇంత క్రావటం లేదు. ఇందాక ఒక సంద

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill 1963 (as reported by the Regional Committee)

ర్భంలో కో—అపరేటివ్ లిడర్ fix చేయాలన్నప్పుడు మీ ఇష్టం వచ్చినవారిని select చేయండి అంటే అటానమో పోతుందని, అది పోగొట్టడానికి కమ్యూనిష్టు లే తయారవుతున్నారని అన్నారు. కాని ఈ క్లాజు ద్వారా ఎగ్జిస్టెన్సే పోగొట్టడానికి అధికారం తీసుకొంటున్నారు. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారంటే మాటల, చేతల వ్యత్యాసం యొక్క స్వరూపం అనేది నిర్ధారణ చేస్తున్నారు. అది పోగొట్టడానికి కనీసం ఈ ఒక్క క్లాజును వదిలివేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : అధ్యక్షా, క్రిందటి క్లాజులో “exempt any society” అన్నారు. అది అన్యాయం అని చెబితే ఏదో ఒక్కదానికే మేము చేస్తాము గదా అన్నారు. ఇప్పుడు ఈ క్లాజులో “exempt any society or any class of societies” అంటున్నారు. 115వ క్లాజులో ఎటువంటి సొసైటీలను exempt చేస్తారని అడిగితే చెప్పలేకపోయారు—ఏదో Field Co-operative Societies లో 9 families వుండి ఒక family దొరకకపోతే—అనేది sudden గా కనిపించింది. ఈ క్లాజులో “class of societies” నే exempt చేయవలసి వస్తోంది. అవి యే రకమైనవో, అదేమీ యిందులోలేదు. ఇంత wide powers తీసుకొనుట legislation యొక్క లక్ష్యం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. అయితే ఈ క్లాజును వ్యతిరేకించేవారికి voting strength లేదు గదా అనుకోనడం న్యాయంకాదు. ఇటువంటివి numerical strength మీద ఆలోచించవలసిన principle కావు. Principle లోవున్న basic strength న్యాయం, reasonableness, ఆలోచించి చేయాలి. అయితే ఆఫీసర్సు మీకు చెబుతూ వుంటారు. చాలి వవర్సు ఆఫీసర్సు చేతులలో వుంటే సరళంగా వ్యవహారం నడుస్తుందని. కాని, మేము చెప్పిన point of view కూడ ఆలోచించి, యిటువంటి క్లాజులు వుండడం వల్ల గవర్నమెంటుకు ప్రతిష్ఠ వుండదని నిశ్చయం చేసుకొని యీ క్లాజును వదిలిపెట్టమని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : ఇటువంటి సిద్ధాంతాలు వచ్చినప్పుడు మెజారిటీ వోటుతో నిర్ణయించడమనేది కాదు. మైనారిటీ చెప్పినా సెలెక్టు కమిటీలో గాని, యిక్కడగాని నేను accept చేశాను. ఇప్పుడు యిది enabling provision యీ చట్టంలోనేకాదు, ప్రతి చట్టంలోనూ వున్నది. మద్రాసు ఆక్టుతోను, మహారాష్ట్ర ఆక్టుతోను compare చేశాము. దీనిలోకూడ వున్నది. ఎప్పుడయినా difficulties వుంటే remove చేసుకొనడానికి ఇది enabling clause.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : మంత్రిగారు ఏ క్లాజుమీద మాట్లాడుతున్నారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : క్లాజు 116 మీద.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : Difficulties remove చేయడానికి మరొక క్లాజు (127) వున్నది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : అయితే ఒక అమెండ్ మెంట్ కావాలంటే నేను ఒప్పుకుంటాను. "The Government may by general or special order for reasons to be recorded in writing...." అటువంటిది చేర్చమంటే చేరుస్తాను.

If the hon. members want, I have no objection to amend the clause so as to read "The Government may, by general or special order, for reasons to be recorded therein ..... etc. That is to say, the words "for reasons to be recorded therein" will be inserted between the words "order" and exempt".

Sir, I beg to move :

After the words 'special order' insert the words "and for reasons to be recorded therein in clause 116"

Mr. Speaker : Amendment moved.

Sri A. Venkateswara Rao : If he wants to exempt any society or any class of societies, that order may be placed before the House.

Sri K. Brahmananda Reddy : If the hon. members feel that this is too wide a power and may be arbitrarily used, I have no objection to say, the Government may by general or special order, for reasons to be recorded therein .....

Sri A. Venkateswara Rao : And placed before the House.

Mr. Speaker : This House has nothing to do.

Sri T. Viswanatham : The words "for reasons to be recorded therein" proposed to be inserted in this clause can also be incorporated in clause 115.

Sri T. Nagi Reddy : With the permission of the Speaker and the House, the previous clause can be re-opened.

Mr. Speaker : If the Government are prepared to move an amendment to that effect in clause 115 also, I have no objection to accept it.

Sri K. Brahmananda Reddy : With due deference to the wishes of hon. members, Sir, I have no objection to insert the words "to be recorded therein" in clause 115 also.

Mr. Speaker : Very good. Please give that amendment in writing.

Sri K. Brahmananda Reddy : I beg to move:

"After the words "by special order" insert the words "and for reasons to be recorded therein" in clause 115"

The motion was adopted.

Mr. Speaker : Amendments moved.

Pause

The question is .

"After the words 'by special order' insert the words and for reasons to be recorded therein in clause 115"

The amendment was adopted.

Mr. Speaker : The question is :

“Clause 115, as amended, do stand part of the Bill”

The motion was adopted.

Clause 115, as amended, was added to the Bill.

Clause 116 — contd.

Mr. Speaker : In view of the Government amendment, does Mr. Sharma want to proceed with his amendment?

Sri T. K. R. Sarma : I do not press my amendment, Sir.

Mr. Speaker : The question is :

After the words ‘special order’ insert the words “and for reasons to be recorded therein” in clause 116.”

The amendment was adopted.

Mr. Speaker : The question is :

“Clause 116, as amended, do stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 116, as amended, was added to the Bill.”

Clauses 117 and 118

Mr. Speaker : There are no amendments to these clauses.

The question is :

“That Clauses 117 and 118 do stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clauses 117 and 118 were added to the Bill.

Clause 119.

Mr. Speaker : There is a Government amendment to this clause.

Sri K. Brahmananda Reddy : Sir, I beg to move :

"In clause 119, for the words 'two months' substitute the words 'sixty days'."

Mr. Speaker: Amendment moved.

(Pause)

Mr. Speaker : The question is :

"In clause 119, for the words 'two months', substitute the words 'sixty days.' "

The amendment was adopted.

Mr. Speaker : The question is :

"That Clause 119, as amended, do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 119, as amended, was added to the Bill.
Bill."

Clauses 120 and 121

Mr. Speaker : There are no amendments to these clauses.

The question is :

"That Clauses 120 and 121 do stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clauses 120 and 121 were added to the Bill.

Clause 122

Sri T. K. R. Sarma : Sir, I beg to move :

“Add the words ‘Sales Tax Act’ in clause 122.”

Mr. Speaker : Amendment moved.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ : అధ్యక్షా, మనం కో-ఆపరేటివ్ మగావ్ మెంటులో యీనాడు కన్సూమర్స్ కో-ఆపరేటివ్ స్టోర్స్ లు పెడుతున్నాము; వస్తువులు అమ్మిస్తున్నాము. వస్తువులు అమ్మించటంలో మనం బజారులోని అంగళ్లతో పోటీ చేయలేని పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. మనం కచ్చితమైన లెక్కలతో వస్తువులు సక్రమమైన ధరలకు అంది జేయాలనే నడుదేశంతో ఏర్పాటు చేసినటువంటి సొసైటీలు కాబట్టి వాటిమీద సేల్స్ టాక్స్ వేయటంవల్ల బయట రేట్లకంటే మన సొసైటీలలో ధరలు కాస్త పెచ్చుగా ఉంటాయి. పోటీ ప చట్టాలు వర్తించవో చెప్పిన క్లాజులో యీ సేల్స్ టాక్స్ చట్టం కూడా దీనికి వర్తించదు అన్నది చేరిస్తే బాగుంటుంది. దానివల్ల మన కన్సూమర్స్ కో-ఆపరేటివ్ స్టోర్స్ లు ప్రజలకు సహాయపడటానికి అవకాశం ఉంటుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్షా, ఇది చాలా అన్యాయపు క్లాజు. పాప్స్ అండ్ ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్స్ యాక్టు యీ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలలో ఉన్న వర్కర్స్ కు, ఎంప్లాయిస్ కు అనువర్తించకూడదని నిశ్చయం పెట్టటం అంటే, వాటిలో పనిచేసేవాళ్లు తమ హక్కు నిలుపుకోవడానికి చేసిన ప్రయత్నం ఏమైనా ఉంటే, దానిని కంప్లీట్ గా బార్ చేయటమవుతుంది. అనేకమంది వర్కర్స్ కు చాలా అన్యాయాలు జరిగితే, డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్, రిజిస్ట్రార్ కు చెప్పుకొన్నా వినపడకపోతే, చివరకు వారు తమ హక్కులు నిలుపుకోవడానికి పాప్స్ అండ్ ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్స్ యాక్టు క్రింద దానిని విచారణ చేయించటానికి ప్రయత్నం చేసినారు. గవర్నమెంట్ విచారణకు—కోర్ట్ ఆఫ్ ఎంక్వయరీ క్రింద విచారణకు—ఉద్దేశించింది. కాని వైకోర్టులో వచ్చిన చిక్కువల్ల ఆ విచారణే లేకుండా చేశారు. ఈ 122 క్లాజులో కంపెనీస్ యాక్టులోని ప్రొవిజన్స్ యీ సొసైటీలకు అప్లయ్ కావన్నారు. దానికి ఆక్షేపణలేదు. కాని ఆండ్రప్రదేశ్—ఆండ్ర పరియా—పాప్స్ అండ్ ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్స్ యాక్టు, ఆండ్రప్రదేశ్ తెలంగాణా పరియా పాప్స్ అండ్ ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్స్ యాక్టు యీ సొసైటీలకు అప్లయ్ చేయకపోతే, వాటిలోని కార్మికులకు, రక్షణ హక్కు లేకుండా పోతుంది కాబట్టి ఇది అంగీకరింపటానికి వీలు

లేదు, కో—ఆపరేటివ్ సొసైటీలను సేల్స్ ట్యాక్స్ యాక్టునుండి ఎగ్జంప్ట్ చేయాలని శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మగారు చెప్పారు. మంత్రులు కొన్నింటిని మాత్రమే ఎగ్జంప్ట్ చేస్తామని చెప్పినారు. ఆ ఎగ్జంప్ట్ చేయటానికి ప్రతిదానికి స్పెసిఫిక్ గా డిపార్ట్ మెంటుకు వెళ్లాలనేప్పటికీ చాల డిలే జరుగుతుంది. సేల్స్ ట్యాక్స్ డిపార్ట్ మెంట్ వారు ఇవాళ వారిని “మీరు డబ్బు ఇస్తారా? లేక మొత్తం జప్తు చేయమంటారా?” అని అడుగుతున్నారు. కాబట్టి ఆ రెండు నష్టాలు ఉన్నవి. మెయిన్ గా యీ క్లాజులో ఉన్నది నేను అపోజ్ చేయక తప్పదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : ఈ ప్రొవిజన్ కో—ఆపరేటివ్ సుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ వర్క్స్ కు కూడ అప్లయి అవుతుందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : అవుతుంది అనుకొంటాను.

శ్రీ పిల్లలమజ్జి వెంకటేశ్వర్లు : అధ్యక్షా, షాప్స్ అండ్ ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్స్ యాక్టు యీ సొసైటీలకు వర్తించకూడదన్న నిర్ణయం ప్రభుత్వం తీసుకోవటానికి కారణం ఏమిటో తెలియదు. వాటిలో ఉన్న ఎంప్లాయిస్ సర్వీసు కండిషన్స్ రెగ్యులేట్ చేయబడినవి. ఆ ప్రకారం సెలవులు ఇవ్వబడుతున్నవి. వారికి జీతాలు సరిగా ఇవ్వలేకపోతే ఏమి చేయాలి అన్న విషయం ఇందులో ఉంది. దానిని ఆధారం చేసుకొని ట్రైబ్యునల్స్ కు రిఫర్ చేయటానికి ఆస్కారం ఉన్నది. ఈ షాప్స్ అండ్ ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్స్ చట్టం వారికి వర్తించకపోతే ఎట్లా? కో—ఆపరేటివ్ మిల్స్ ఉంటే, వాటికి ఫ్యాక్టరీస్ యాక్టు వర్తిస్తుందా, లేదా? ఇండస్ట్రియల్ డిస్ ప్యూట్ యాక్టు వర్తిస్తుందా? లేదా? అవన్నీ వర్తించాల్సిన అవసరం ఉంది. అవి ఇందులో వర్తించవు అని వ్రాయకపోవటంవల్ల అవి వర్తించకుండా చేసే ఆధికారం గవర్నమెంట్ కు ఉండదనే అనుకొంటాను. కో—ఆపరేటివ్ సుగర్ మిల్స్ వారు, ఇతర ఇండస్ట్రియల్ కన్సర్న్స్ కొన్ని ‘మాకు యీ యాక్టు వర్తింపకుండా చేయండి’ గవర్నమెంట్ కు దరఖాస్తులు పెట్టుకోవటం— ముఖ్యంగా పేమెంట్ ఆఫ్ వేజెస్ యాక్టు వర్తించకుండా చేయమని ధరఖాస్తు పెట్టుకొంటే— ఒక సుగర్ మిల్ కు ఆ దరఖాస్తు మంజూరుచేసి, అది వర్తింపజేయకుండా చేయటం జరిగింది. వాటిలో ఉన్న వర్క్స్ హక్కులను రక్షించాలన్నది గుర్తించకుండా, కేవలం పెట్టుబడిదారులకు ఉపయోగపడేటట్లు చేయటం సవ్యంగాలేదు. ప్రభుత్వం యీ క్లాజులో చేసిన ప్రొవిజన్ వల్ల వాటిలో పనిచేస్తున్నవారి హక్కులు భగ్నమవుతాయి కనుక, ఏ పరిస్థితులలోను దీనిని అంగీకరించ కూడదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : మొట్టమొదటి డ్రాఫ్ట్ బిల్లులో కంపెనీస్ యాక్టు అనే ఉన్నది. కాని సెలెక్ట్ కమిటీవారు దానిని దీర్ఘంగా ఆలోచించి- కో-ఆపరేటివ్ సుగర్ మిల్స్ లో కానివ్వండి, స్పిన్నింగ్ మిల్స్ లో కానివ్వండి యీ రిజిడ్ అప్లికేషన్ వల్ల ఆ కో-ఆపరేటివ్ సంస్థలకు దెబ్బ తగులుతుందనే ఆభిప్రాయం వెలిబుచ్చారు. ...the Andhra Pradesh (Andhra Area) Shops and Establishments Act, 1948 and the Andhra Pradesh (Telangana Area) Shops and Establishments Act, 1951, shall not apply to societies. అని, అక్కడ దీర్ఘంగా చర్చచేసి యీ శీర్షానము చేయటం జరిగింది.

From the Minutes of the Select Committee meetings appended to the Report, you will observe the following : The Committee decided that, besides the provisions of the Companies Act, 1956 mentioned in this clause, the provisions of the Shops and Establishments Act also shall not apply to societies.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu : That is no reason, Sir.

Mr. Speaker : The question is :

“Add the words ‘Sales Tax Act’ in clause 122.”

The amendment was declared negatived.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu demanded a poll and the House divided.

Ayes : 41 ;   Noes : 88 ;

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

“That Clause 122 do stand part of the Bill.”

The motion was declared adopted.

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

Sri Pillalamarri Venkateswarlu demanded a poll and the House divided.

Ayes : 89 ; Noes: 42 ;

The motion was adopted.

Clause 122 was added to the Bill.

Clause 123

Mr. Speaker : There are two amendments to this clause.

Sri Vavilala Gapalakrishnayya : Sir, I beg to move :

"In sub-clause (2) of clause 123, after the words 'section' insert the words 'and notification made under this Act'."

Sri K. Brahmananda Reddy : Sir, I beg to move:

"For sub-clause (1) of clause 123, substitute the following :

'(1) The Government may, by notification published in the Andhra Pradesh Gazette, make rules for carrying out all or any of the purposes of this Act for the whole or any part of the State and for any class of societies'."

Mr. Speaker : Amendments moved.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: అధ్యక్షా, రూల్సు మన అసెంబ్లీ ఛేంబర్ మీద పెడుతున్నారు. కాని నోటిఫికేషన్స్ కు ఆ అవకాశం లేదు. దీనిలో వచ్చిన నోటిఫికేషన్స్ ను కూడ శాసన సభావేదికమీద పెట్టాలని మా పాయింట్. ఇది మంత్రిగారు అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం: అధ్యక్షా, మేము డెమాండ్స్ వచ్చిన ధగ్గరనుండి సభ్యులను అడుగుతున్నాము; ప్రీవియస్ ఫిలికేషన్ అయినా చేయవలసినది

అని. అది మోస్ట్ మోడెస్ట్ రిక్వెస్టు. అవి యీ హవుస్ ముందరపెట్టి, హవుస్ ఎప్రూవ్ చేస్తేనే వేలిడ్ అవుతాయని చెప్పేది ఒక పాయింట్. అదిగాక రెండవ స్టేజీ ఏమిటంటే—ప్రీవియస్ పబ్లికేషన్ - అని, ప్రీవియస్ పబ్లికేషన్ - అన్నట్లయితే మన జనరల్ క్లాజెస్ ఇంటర్ ప్రీటేషన్ యాక్టుక్రింద 15 రోజుల్లో 20 రోజుల్లో టైమ్ ఇచ్చి మొట్టమొదట పబ్లిష్ చేస్తారు. అబ్ జక్షన్స్ ఇన్ వైట్ చేస్తారు, ఆ అబ్ జక్షన్స్ కనీసడర్ చేసి తర్వాత వాటిని ఫైనల్ లైట్ చేస్తారు. ఇప్పుడు పెర్సలాంగ్ క్లాజు అచ్చువేశారు. అదంతా ఏమీలేదు. తర్వాత ఎప్పుడో హవుస్ ముందు పెడతాం, మీరు సవరణలు పెట్టవచ్చునంటే—అప్పుడు సవరణలు వాటికేకాదు. మేము యాక్టులోని సెక్షన్స్ కే అమెండ్ మెంట్స్ తీసుకురావచ్చును. అందువల్ల మనం యీ ప్రీవియస్ పబ్లికేషన్ అనేటటువంటిది—యీ రూలు మేకింగ్ పవర్ అంతటికీ—జనరల్ రూలు క్రింద ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. అందుకు మంత్రిగారి సవరణ ఉన్నదా? మంత్రిగారు ప్రీవియస్ పబ్లికేషన్ అని అమెండ్ మెంట్ మూవ్ చేస్తున్నారా?—

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: లేదండి. ఇదివరకు ఉన్న క్లాజులకు ఇంప్రూవ్ మెంట్ చేస్తున్నాము.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం: “ప్రీవియస్ పబ్లికేషన్” అన్నది చేయటం సాంప్రదాయం. ఈ డెమాక్రటిక్ ప్రెడికేషన్స్ ఇప్పుడైనా మనం ఎస్టాబ్లిష్ చేయాలని శేను మనవిచేస్తున్నాను. మంత్రిగారు ఇది కొంచెం సీరియస్ గా అలోచించాలి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: నా amendment-It makes it obligatory. Sir, ఇదివరకు The Government may for the whole or any part of the State and for class of societies, make rules for carrying out all or any of the purposes of this Act అని వున్నది. దానికి I am proposing this amendment, Sir.

“Government may by notification published in the Andhra Pradesh Gazette, make rules for carrying out all or any of the purposes of this Act for the whole or any part of the State and for any class of societies.”

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం: అది improvement ఎలా అవుతుంది? బేరంగ్ నోటిఫికేషన్ వల్ల చేసేస్తాను అంటున్నారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : It makes it obligatory on the part of Government to publish it in the Andhra Pradesh Gazette. Prior publication అనేది Select Committee లో కూడ చర్చించాము. ఇది చాల delay అవుతుందని time consume అయి పోతుందని ఒప్పుకోలేదు.

Mr. Speaker : The question is :

"In sub-clause (2) of Clause 123 for the words 'Section' insert the words 'and notification made under this Act'."

The amendment was declared negatived.

Sri Tenneti Viswanatham : I press for a division, Sir,

The House divided.

Ayes : 42; Noes : 84;

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

"For sub-clause (1) of Clause 123, substitute the following :

"(1) The Government may, by notification published in the Andhra Pradesh Gazette, make rules for carrying out all or any of the purposes of this Act for the whole or any part of the State and for any class of societies'."

The amendment was adopted.

Mr. Speaker : The question is :

"That Clause 123, as amended, do stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 123, as amended, was added to the Bill.

Clause 124.

Sri A. Venkateswara Rao : Sir, I beg to move :

“Delete Clause 124”.

Sri Tenneti Viswanatham : Sir, I beg to move :

“In sub-clause (1) of Clause 124 before the words “The Government may” insert the words “subject to other provisions of this Act”.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : Sir, I beg to move:

“Add the following as sub-clause (3) of Clause 124:

“Any person or society aggrieved by any order passed under the above sub-section (2) may appeal to the Tribunal consisting of a District Judge, having jurisdiction, where the office of the concerned society is situated. The provisions of sub-sections 3,4,5,6 and 7 of section 76 shall be applicable to such an appeal as far as possible.”

Mr. Speaker : Amendments moved.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు : ఇది చాలా దారుణమైన Section. Act అంశా చదివినాక యీ clauses అన్నీ మాసినాక ప్రతి stage లో registra-
tion సందర్భంనుంచి organisation సందర్భం నుంచి మొదలుపెట్టి audit జరి
గేటప్పుడుకూడ, అనేక రకాలుగా యిందులో రిజిస్ట్రారుకు అధికారాలు యివ్వబడి
నాయి. 115, 116 Sections క్రింద ఏ class of society ని exempt
చేయాలన్నా సర్వాధికారాలు తీసుకున్నాము. అయినప్పటికీ the Govern-
ment is not satisfied with the powers that have been confer-
red by the other Sections మళ్ళీ Section 124 వల్ల extraordinary
powers యిస్తున్నాము. The Government may by orders direct
the Registrar to make an enquiry or to take appropriate
proceedings under this Act in any case specified in the
order ; and the Registrar shall report to the Government

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

in due course the result of the enquiry made or the proceedings taken by him. అని గవర్నమెంటు రిజిస్ట్రారుకు orders పంపించి, యిలా directions యిచ్చి enquiry చేయవచ్చునని ఒక అధికారం ఉన్నది. Sub-Section (2) In any case, in which a direction has been given under sub-Section (1), the Government may, notwithstanding anything in this Act, call for and examine the record ... అని రిజిస్ట్రారుకు యేదో direction యిస్తారు. Registrar యేదో enquiry చేస్తూ వుంటారు. The Government is not satisfied with the enquiry that is to be conducted by the Registrar, then the Government suo motu call for the files and they will look into the matter and will take the matter entirely into their hands and they will deal with the case. ఆ రకంగా చూసినప్పుడు day to-day administration లో ప్రతి సందర్భంలో అది మంచిది అయినా, చెడ్డది అయినా గవర్నమెంటు తన powers వుపయోగించవచ్చు. Societies suspension సందర్భంలో గాని, inspection సందర్భంలో గాని యేమయినా grounds యిచ్చారా అంటే grounds కూడ లేదు. Clause 124 లో యే సందర్భంలో, యేవరిస్థితులలో powers వుపయోగించబడతాయి అనేదికూడ యిందులో పొందుపరచబడలేదు. Notwithstanding anything in this Act. అని అన్నప్పుడు not notwithstanding anything in sub-Section (1) అన్నప్పుడు It is a general over-all power that has been invested and we legislators do not want to empower the Government with such powers and the Government will think over the matter

శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు : గతంలో రెండురూడు సంవత్సరాలనుండి గవర్నమెంటు Co-operative movement ను యెట్లా నడుపుతున్నదో ఒక సారి ఆలోచించుకుంటే ఈ clause అవసరమై వుండజేమో ననిపిస్తుంది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : నాగిరెడ్డిగారు General discussion జరిగేటప్పుడు చివరకు ఒకమాట చెప్పారు. దానిమీద discussion యేమీ జరగలేదు.

శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు : పూర్వం మనకు తెలుసు. పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలో వున్న District Co-operative Marketing Federation

కు Board of Districts ను nominate చేయడం, దానిమీద కోర్టుకు పోతే గవర్నమెంటు orders catch చేయడం జరిగింది. అదేవిధంగా ఈ Co-operative వాటిలో interfere అయి జోక్యం కలుగజేసుకొని ఉత్తరువు చేసినప్పుడు కోర్టుకు పోతే catch అప్పుడు కూడ catch చేయడం జరిగింది. వాటన్నిటిని ఆ ప్రమాదం నుంచి, కోర్టుల నుంచి కాపాడుకోడానికి ఈ enabling provision తీసుకువచ్చి పెట్టుకున్నారా అనే అనుమానం కూడ కలుగుతున్నది. ఇదే గాక రిజిస్ట్రారుకు అన్ని అధికారాలు ఇచ్చినారు. ఒకవేళ రిజిస్ట్రారుకూడ తమ మాట వినకుండా పోతాడేమోననే భయం పెట్టుకొని ఆ Registrar యేదయినా విచారణ చేస్తున్నప్పుడయినా సరే, ఏ నిమిషమైనా సరే, ఏ file అయినా సరే, యే కాగితం అయినా సరే గవర్నమెంటు తనంతట తాను తెప్పించుకొని దాని మీద orders pass చేసే అధికారం ఇదివరకు యే చట్టంలో యెక్కడా వచ్చి వుండదు. ఒకవేళ వుంటే ఆ చట్టాలన్నీ పనికిమాలిన చట్టాని చెప్పాల్సిన అవసరం వున్నది. అందువల్ల యీ clause ను యే పరిస్థితిలోను అంగీకరించడానికి వీలు వుండదు. దీనిని మార్పు చేయడమే కాదు. పూర్తిగా తొలగించాల్సిన అవసరం వున్నదని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : అధ్యక్షా, అనేకమైన powers ఇదివరకే తీసుకున్నారు. ఆ powers మీద కొన్ని అయినా restrictions పెట్టారు. ఆ restrictions కూడ తీసివేస్తామని ఒక clause పెట్టారు. ఈ drafting ఏమిటి అని అడుగుతున్నాను. Law Commission వారు ఒప్పుకున్నారు అని కూడ చెప్పుతున్నారు. ఈ విషయమై Law Commission వారు ఇచ్చిన draft Table మీద పెట్టినట్లయితే నేను సంతోషిస్తాను. 'Notwithstanding anything' అంటే confusion of powers, mixture of powers Registrar కు direction ఇవ్వవచ్చు. Registrar కాగితాలు చూస్తూ వుంటే, కాగితాలు యిక్కడికి పంపించివేయమనవచ్చు. తనయిష్టంవచ్చిన order pass చేయవచ్చు. దీనికోసం legislation యెందుకు? ఇవన్నీ legislation లేకుండానే చేసుకోవచ్చునని మనవి చేస్తున్నాను. Legislation మీద గౌరవం వున్నట్లయితే యిటువంటి powers వుంచుకోకూడదు. ఇదివరకు యేవో restrictions మీరు వొప్పుకున్నారు కాబట్టి అంతవరకైనా కాననం ప్రకారం నడుస్తామని అని అన్నారు కాబట్టి subject to the provisions of this Act అని amendment ఈ clause కు కలపమన్నాను. అసలు వారు చెప్పినట్లుగా ఈ confusion అంతా పోవడానికి కావడానికి మంచి సాంప్రదాయం కావడానికి

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

delete చేయవలసిందే. లేదా subject to the provisions of this Act అని అయినా amendment accept చేసినట్లయితే బాగా వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు (మైలవరం) : అధ్యక్షా, వది సంవత్సరాలుగా, యే బిల్లు నయితే మార్పులతో తీసుకువస్తామని ఊరిస్తూ వచ్చాలో, దాని నిప్పుడు మంత్రి గారు తీసుకువచ్చారు. ఇందులో రిజిస్ట్రారుగారికి యెన్ని powers యిచ్చాలో మనం చూశాము. ఈ సొసైటీలను నిర్వహించడానికి రిజిస్ట్రారు ఒక ఏజన్సీ అని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఇదివరకు రిజిస్ట్రారుగారితో చెప్పి యే ఖమ్మం సెంట్రల్ బ్యాంకునో, చిత్తూరు సెంట్రల్ బ్యాంకునో, గుంటూరు మార్కెటింగ్ సొసైటీ నో, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా మార్కెటింగ్ సొసైటీనో సూపర్ సీడ్ చేయించేవారు. ఇప్పుడు తమంతట తాముగా చేయడానికి అవకాశాన్ని తీసుకొనడం తప్ప యింకేమీ లేదు. ప్రాక్టరులో కూడా అనేక కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలకు సంబంధించి బ్రఖుత్వం యిచ్చిన 'Stay' లగూర్చి చూశాము. అవి సరిగాలేవని అనేక సందర్భాలలో తెలుసుకున్నాము. వాటికి సంబంధించి ప్రభుత్వం యిప్పుడు extraordinary powers తీసుకుంటున్నది. ఇది అనవసరమని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్షా, మొట్టమొదట బిల్లు వచ్చినప్పుడు తెన్నేటి విశ్వనాథంగారు ఒక point అడిగారు. 'మీకు గనుక అనుమానం వుంటే క్రిందనే సొసైటీకి యీ అవకాశం యివ్వండి. లేకపోతే elected body కాబట్టి మీ చేతుల్లోనే వుంచుకోండి' అన్నారు. 'అబ్బే అటువంటిదేమీ అక్కర లేదు, దానిలో interfere కావాలనే కోరిక మాకులేదు. 'అందుచేత రిజిస్ట్రారుకు యిస్తున్నాం' అన్నారు. పండిట్ నెహ్రూగారు యీ అధికారాలు Officials కు యివ్వడానికి వీలులేదు అని అన్నారు. అంటే అది ఆంధ్రదేశానికి వర్తించదు, ఆయన మనకు compliment pay చేశారు అన్నారు. ఈ విధమైన అధికారాలు Officials కు యివ్వడం ఖచ్చితంగా పొరబాటు. తమకు అనుకూలంగా వుండేవారిని రిజిస్ట్రారు కూడా రక్షించలేని పరిస్థితిలో వున్నప్పుడు అమాంతంగా వెళ్ళి వారిని రక్షించే నిమిత్తం యిక్కడ యీ అవకాశాన్ని కూడా తీసుకొంటున్నారు. ఆపద మొక్కులలో వినియోగించుకొనడం కొరకు యిది వుంచుకొంటున్నారు. కాగితం వెళ్ళిపోతుంది, రిజిస్ట్రారు తప్ప అంటున్నాడు. లిక్విడేట్ చేయడమో, నోటిఫై చేయడమో జరుగుతుంటే. ఆ సమయంలో గవర్నమెంటు వెళ్ళి అలాచేయడానికి నీల్లేదు అని రక్షించే నిమిత్తం యీ అధికార

దాన్ని వుంచుకుంటున్నారు. అందువలన ప్రధానంగా యీ క్లాజును మొత్తాన్ని oppose చేస్తున్నాం. కాదంటారా, కనీసం ట్రేబ్యునల్ కు అప్పీలు చేసుకునే అవకాశం యివ్వండి—నా యీ సవరణ క్లాజు వున్నప్పుడే. క్లాజును వుపసంహరించుకుంటామంటే నా సవరణ వుండాలనే కోరిక లేదు. ప్రభుత్వం ఆ విధంగా అందులో జోక్యం కలిగించుకొనడం తప్ప అంటారా, రైటు అంటారా? రిజిస్ట్రారుకు సర్వాధికారాలు యిచ్చాము. నెహ్రూగారు అన్నమాట ఆంధ్రదేశానికి వర్తించదు అన్నారు. ఇదేమిటో అర్థం కావడంలేదు. నెహ్రూగారు ఆంధ్రదేశానికి సంబంధించని రాజ్యంలో రాజ్యమేలుతున్నారో, లేక నేషనలైజేషన్ ఆంధ్రదేశానికి సంబంధించదో తెలియడంలేదు. దీనిని తీసుకురావడం చాలా అన్యాయం. జేసిక్ ప్రెస్సిఫుల్స్ కే యిది వ్యతిరేకం. అందువలన దీనిని మేము వ్యతిరేకిస్తున్నాము.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : అధ్యక్షా, ఇందులో ఒక్క విషయాన్ని మనం గమనించాలి. నేను యిదివరకు చెప్పినదానికి, యిప్పుడు చెప్పబోయే దానికి విరుద్ధమేమీ లేదు. Working of the Act లో గవర్నమెంటు యొక్క interference వుండకూడదు. రిజిస్ట్రారు యొక్క అధ్వర్యం క్రిందనే కార్యక్రమం నడుపుకోవాలి. అసలు ఒక సందర్భంలో ultimate responsibility of the Government, ultimate responsibility of the legislature to the Government ఏమిటో మనం చెప్పలేని పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. ఇక్కడ తమ రెవరయినా కో-ఆపరేటివ్ ఉద్యమం సరిగా లేదని ఫలానాచోట ఫలానా ఫూరం జరిగిందని ఫలానాచోట ఇంకెదో జరిగిందని అన్నప్పుడు నేను నా కేమీ తెలియదు, యిందులో నా కేమీ అధికారంలేదు అని చెప్పడం యెంత అసందర్భంగా వుంటుందో ఆలోచించండి. ఎవరయినా యెప్పుడయినా యేదయినా ఎలిగేషన్ చేసినప్పుడు దానిపై మించే responsibility ప్రభుత్వానికి వుండాలి. రిజిస్ట్రారును instruct చేసి ఎంక్వయరీ జరిపి రిపోర్టు పంపమనే అవకాశం వుండాలి. లేకపోతే యీ కార్యక్రమం చేయండి అని ఆనడం కొరకు యిది వుపయోగపడుతుంది. అంతేకాదు అందులో యింకొక విషయం కూడా వున్నది. ఏదయినా యెవరిపైన అయినా ఒక చర్య తీసుకున్నప్పుడు, రెండవవారికి అవకాశం లేకుండా యేమీ చేయడం లేదు. వారికి opportunity యివ్వబడుతుంది. ఆ విధంగా దానిని అర్థం చేసుకోవాలి. It is giving more power to you to subject it to criticism and bring me into ridicule also if it is an arbitrary order. దీనిని గమనించాలి. ఏదయినా ఒక విషయం వచ్చినప్పుడు I cannot take excuses... I cannot take shelter under

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

some other authority—పైగా యిది ప్రతిరోజూ చేసే ఎంక్వయరీ యేమీ కాదు. సభ్యులు యెక్కడయినా ఒక లక్ష రూపాయలు పోయిందనో, యింకా యెక్కడో యేదో గందరగోళం జరిగిందనో ఎలిగేషన్స్ చేశారనుకోండి — Should the Government have power or not to ask the Registrar to make an enquiry and submit his report, so that when the time comes I can inform the House “these are the matters; enquiry has been instituted and this is the result of the enquiry; on enquiry when it is found that certain grave mistakes have been committed Government have issued certain directions for the proper working of the institution”.

కాబట్టి యిచ్చేదో ఆటోక్రాట్ పవర్ తీసుకోవాలనే వుద్దేశంతో చేస్తున్న చేమీ కాదు. It is always safe for the opposition also that Government should take power of the type only in important and emergent cases where something is going wrong vitally ఇంతకుముందు నేను చెప్పినట్లు దీనిలో యేదో ఆటోక్రాటిక్ పవర్ తీసుకొనడ మనేదేమీ లేదు. ఇప్పుడు పెద్దలు విశ్వనాథం గారు చెప్పినట్లు — I have no objection. I will accept his amendment. I am agreeing to that, namely, “in sub-clause (1) of Clause 124, before the words “the Government may” insert the words subject to other provisions of this Act” I am agreeable. I have no objection. Section 124, Sub-clause (1), reading as under :

“Subject to the other provisions of this Act, the Government may, by order, direct the Registrar to make an enquiry or to take appropriate proceedings under this Act in any case specified in the order; and the Registrar shall report to the Government in due course the result of the enquiry made or the proceedings taken by him”

ఇందులో పవర్ తీసుకుంటున్నామనేదేమీ లేదు. I am prepared to agree for that.

4th December, 1963

As a consequential thing, in sub-clause (2), the words “notwithstanding anything in this Act” will have to be omitted.

So, I have no objection to inserting the words “Subject to the other provisions of the Act” in sub-clause (1) and deleting the words “notwithstanding anything in this Act”.

Now I move an amendment to sub-clause (2):

“In sub-clause (2) of Clause 124, delete the words “notwithstanding anything in this Act” in lines 2 and 3.

Mr. Speaker: Amendment moved.

Mr. Speaker : The question is :

“Delete Clause 124”.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

“In sub-clause (1) of Clause 124 before the words “The Government may” insert the words ‘subject to other provisions of this Act’”.

The amendment was adopted.

Mr. Speaker: The question is :

“Add the following as sub-clause (3) of Clause 124 :

‘Any person or society aggrieved by any order passed under the above sub-section (2) may appeal to the tribunal consisting of a District Judge, having jurisdiction, where the office of the concerned society is situated. The

provisions of sub-sections 3,4,5,6 and 7 of section 76 shall be applicable to such an appeal as far as possible”.”

The amendment was negatived.

Mr. Speaker . The question is:

“In-sub-clause (2) of Clause 124, delete the words “notwithstanding anything in this Act” in lines 2 and 3”.

The amendment was adopted.

Mr. Speaker : The question is :

“That Clause 124, as amended, do stand part of the Bill”..

~ The motion was adopted.

Clause 124 as amended, was added to the Bill.

Clauses 125 and 126

Mr. Speaker : For clauses 125 and 126 there are no amendments. The question is :

“That clauses 125 and 126 do stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clauses 125 and 126 were added to the Bill.

Clause 127

Sri Tenneti Viswanatham : Sir, I beg to move :

“Delete clause 127”.

Mr. Speaker : Amendment moved.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : అధ్యక్షా, 115 క్రింద యేమైనా difficulties వస్తే solve చేసుకోడానికి యెన్నో powers తీసుకున్నారు. ఇంకా యేమైనా

difficulties వస్తే solve చేసుకోడానికి 116 క్రింద కూడ తీసుకున్నారు. ఇంతే కాక power తీసుకుంటే తగాదా వస్తుందేమోనని Civil Courts కు కూడ Jurisdiction తీసేశారు. ఇన్ని అయిన తరువాత యింకా యేమి difficulties వస్తాయని అడుగుతున్నాను. ఏమైనా difficulties వస్తాయన్నారు. Difficulties of what nature? Psychological అనిగాని interpretational అనిగాని, functional అనిగాని చెబితే బాగుంటుంది. If any difficulty అంటే లాంక్వేజీ గ్రామరుదా ? ఈ క్లాజు క్రింద sub-legislation చేస్తారు. Executive legislation pass అవుతుంది. Outer limits of the difficulty చెప్పకపోతే కేవలం executive legislation చేసుకోడానికి వీలవుతుంది.

“.....in giving effect to the provisions of this Act the Government may, after previous publication, by order, make such provisions, not inconsistent with the purpose of this Act, as appear to them to be necessary or expedient for removing the difficulty” after previous publication అని పడింది. అంతవరకు బాగానేవుంది, Any difficulty అనేది define చేస్తే అంత objection వుండదు. Any difficulty అంటూ superfluous గా power తీసుకుంటున్నారు. It is like fire in the hands of a child. దీనివల్ల mischief cause కావడానికి అవకాశం వుంటుంది. కాబట్టి దీనిని తీసేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : “If any difficulty arises in giving effect to the provisions of this Act... ..” — not to modify or alter provisions of this Act ను సక్రమంగా అర్థంచేసుకొని చేయాలంటే యిది enabling provision అని నేను యిందాక మనవి చేశాను. ఇది executive legislation అని వారు చెప్పారు. After previous publication అనికూడ పెట్టాము, ఉన్నటువంటి provisions ను alter చేసి modify చేయడానికి కాదు. Provisions ను interpret చేయడంలో difficulties వస్తే remove చేయడానికే. అటువంటప్పుడు కూడ previous publication అయిన తరువాతనే చెప్పాము. కాబట్టి యిదిచాలా స్థాయమైన దని చెప్పేస్తున్నాను.

Mr. Speaker : The question is :

“Delete clause 127 ”

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

“That clause 127 do stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 127 was added to the Bill.

Clause 2

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— Major Bill లో వచ్చింది కాబట్టి యిప్పుడు నా అమెండ్ మెంటు move చేయడం correct కాదనుకుంటాను.

Mr. Speaker : He has not moved. I am straight-away putting clause 2 to the vote of the House. The question is :

“That clause 2 do stand part of the Bill”.

The motion was adopted.

Clause 2 was added to the Bill.

Clause 1 and Preamble.

Mr. Speaker : The question is :

“That clause 1 and Preamble do stand part of the Bill”.

The motion was adopted.

Clause 1 and Preamble were added to the Bill.

Sri K. Brahmananda Reddy : Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Co-operative Societies Bill 1963(as reported by the Regional Committee) be read a third time".

Mr. Speaker : Motion moved.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : అధ్యక్షా, ఈనాడు చాల కఠినమైన కాస నాన్ని Co-operative movement కు అర్పిస్తున్నాము. ప్రతిపక్షం దీనిని తీవ్రంగా ప్రతిఘటించి దాదాపు యేమీ చేయలేక పోయిందనీ, మంత్రులకు నచ్చ చెప్పలేకపోయిందనీ అనుకోవలసి వస్తున్నది. వారికి యే విధంగాను నష్టం కాన టువంటి చిన్నవి అంగీకరిస్తే యేమీ పోయిందిలే అని అంగీకరించారు గాని ప్రధాన మైనవి.....

Mr. Speaker : That also shows that you are moving such amendments. When amendments are moved we take that they are important amendments.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు: ప్రధానంగా democratic content అట్టే పెట్టాలనే సవరణలన్నీ నిరాకరించబడ్డాయి అత్యధికమైన అధికారాలు ప్రభుత్వానికి సంక్రమింప చేశారు. రిజిస్ట్రారు దగ్గరనుంచి file తెప్పించుకొనే అధికారంకూడ తీసుకోబడింది. ఈ చట్టాన్ని యిదివరలో అమలు చేసినట్లే అమలు చేస్తే యీ ఉద్యమానికి తీరని నష్టం కలుగుతుంది. కోటానుకోట్ల రూపాయలు వెచ్చించే industrial co-operatives వస్తున్నాయి. వాటి విషయంలో తగు జాగ్రత్త తీసుకోకపోతే కోట్లకొలది రూపాయలు వ్యర్థాలకు ధారవోసి వ్యర్థాల ఆస్తి చేసే ప్రమాదం వున్నది. ఏది యెట్లావున్నా co-operative movement అభివృద్ధి చెంది democratic nature content యెక్కువ కావాలని, అత్యధిక ప్రజాస్వామ్యానికి యీ కో-ఆపరేటివ్ ఉద్యమం వల్ల ఫలితం పొందడానికి అవకాశం కల్పించే విధంగా యీ చట్టాన్ని నిర్వహిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, మనం socialist pattern of society నిర్మించాలని ఆశిస్తున్నాము. కాని దీనికి అనుగుణంగా చట్టాలు లేవని, ఇంగ్లీషువారి పరిపాలనలో చేసిన చట్టాలతో సాగించకూడదని, ప్రత్యేకించి, స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత, దేశాభివృద్ధి, కాంక్షతో ముందుకు వెళ్లాలంటే

చట్టాలు సహాయపడటం లేదని మార్పులు తేవాలని చెబుతూ వచ్చాము. ఈనాడు Co-operative Bill pass అయింది. మేము అనేక సవరణలు పెట్టాము. ప్రజాస్వామ్య వద్దతితో నడపాలని సూచనలు జేశాము. అయినా, ప్రభుత్వం అంగీకరించలేదు. ప్రభుత్వంవారు అక్కడ డబ్బు తినేశారు, రిజిస్ట్రారు యిది చేస్తున్నారు; అది చేస్తున్నారు, Joint Registrars వెల్లెనప్పుడల్లా ఎదో చేస్తున్నారు అని, complaints వస్తున్నాయి. మేము ఏమి చేయడానికి లేకపోతోంది, అని అందువల్ల powers తీసుకున్నామనీ చెప్పారు. ప్రభుత్వం తన అధికారాన్ని abdicate చేయడానికి సిద్ధంగా లేదని కూడా మంత్రిగారు చెప్పారు. దేశంలో Industrial Co-operative societies తెస్తున్నాము వ్యవసాయంలో పెద్దెత్తున co-operative farming తేవాలనే ఆశవుంది. 31 వ ప్రచాళికలో ఎన్నో farms పెట్టి నిర్వహించాలని ప్రభుత్వం అనుకుంటున్నది. కాని target reach కాలేకపోతున్నాము. సక్రమంగా వీటిని నడవడానికి ప్రభుత్వం కొన్ని అధికారాలు తీసుకున్నా ప్రజాస్వామ్య, వద్దతులతో నడపాలి. ఈనాడు దేశంలో నిర్వహ్యమైనా ఒక అభిప్రాయం ఉన్నది. కో-ఆపరేటివ్ చట్టంలోను ఉద్యమంలోను పరిపాలనా నిర్వహణలోను ప్రతిపక్ష సభ్యులను ఉండనీయడం లేదని వారిని గెంటివేయడానికే ఈ చట్టాలు ఉపయోగపడుతున్నాయనేది జనవాక్యం. ఈ జనవాక్యం, సార్థకం చేయకుండా అందరికీ ఇందులో స్థానం ఉందనే అభిప్రాయం కలుగజేయడానికి మంత్రిగారు కృషిచేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ కో-ఆపరేటివ్ సంస్థల్లో చేరినవారు శాశ్వతంగా తిష్టవేసుకుని కూర్చుంటున్నారు కాని బైటవారు రావడానికి అవకాశం కలిగించడం లేదనేది కూడా జనవాక్యంగా ఉంది, తండ్రులు అస్థులమాదిరిగానే కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలను కూడా సంక్రమింపజేస్తున్నారని చెప్పుకోవడం జరుగుతోంది. ప్రజాస్వామ్యం వృద్ధి అయేటట్లు socialist pattern of society కి "వెళ్లడానికి ఈ చట్టాన్ని ఉపాంగంగా నడుపుతారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : అధ్యక్షా, ఏ సమయంలో Prime Minister of India official domination, official control కూడదని ఉపన్యాసము All India 4th Cooperative Conference లో ఇచ్చారో, ఏ సమయంలో Cooperative union వారు తమలోనుంచే ఒక body ని creat చేసి దాని చేతికి executive and disciplinary functions ఇవ్వాలి కాని గవర్నమెంటు చేతుల్లో powers ఉంచుకోకూడదని చెబుతున్నారో, అదే సమయంలో ఇక్కడ ఈ కానససభలో మనం అఫిసర్లకు రిజిస్ట్రారుకు గవర్నమెంటుకు powers హెచ్చుచేసే కానసాన్ని చేస్తున్నాము ఏ కారణంచేతనో మంత్రిగారికి

4th December, 1963

ఈ powers అధికారాలమాదిరి కనిపించడంలేదు. ఆయన దానిని guidance అంటున్నారు, guidance అనే పదానికి ఆయన అర్థం వేరేలాగ కన్పిస్తోంది. ఈ బిల్లులో ఎక్కడ చూచినా control and dominance ఉన్నది కాని guidance ఎక్కడా కనిపించదు. ఇదివరకే, ఇంతకంటే తక్కువ అధికారాలు ఉన్నచోట, రిజిస్ట్రారు statutory authority అయినా, మినిస్టరుకు గవర్న మెంటుచేత నియమింపబడిన ఆఫీసరుకు ఉన్న సంబంధాలలో ఏ పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయో కృష్ణాజిల్లా కో-ఆపరేటివ్ మార్కెటింగ్ సొసైటీ వ్యవహారం హైకోర్టుకు వెళ్ళినపుడు జస్టిస్ బసిరెడ్డి ఇట్లా వ్రాసారు— “The Registrar has acted as only a conduit pipe to carry out the behests of the Government.” ఒక confidential memo ను పెట్టి తీసుకోవలసి వచ్చింది. ఈనాడు మనం పాస్ చేసిన చట్టం ప్రకారం ఏ confidential memo అక్కరలేకుండానే గవర్న మెంటు ఆర్డినరీగానే పంపవచ్చు లేకపోతే వారే పాస్ చేయవచ్చును. ఇంతసేపూ చర్చచేసిన విషయమే అయినా— ఈ యాక్టు ఫలితం ఏమంటే— కో-ఆపరేటివ్ ఉద్యమం అన్నది ఇందులో వెనక్కు వెడుతోంది; official control అన్నది బాగా ముందుకు వస్తోంది. అందుకే ఈ యాక్టు సహాయం అవుతోంది కాని మరొకండుకు కాదు, అయినప్పటికీ, రిజిస్ట్రారు, గవర్న మెంటు తీసుకున్న ఈ powers అన్నీ వినియోగించవలసిన అగత్యం లేదు. power తీసుకున్నా కొంత self-control వుంటే కో-ఆపరేటివ్ ఉద్యమం తనంత తాను వృద్ధి అవకాశం ఇస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : అధ్యక్షా, General principles మీద మా సభ్యులు చెప్పారనుకోండి. మంత్రిగారు ఒక ముఖ్య విషయం చెప్పారు. ప్రతి పక్షం వారు లక్షలు, వేలు తినేసారని చెబుతున్నారు, అలాంటప్పుడు మాకు power అక్కరలేదా అంటున్నారు. అయితే power వున్నది కాబట్టి మేము చెప్పిన విషయాలపై enquiry చేయించి ప్రతీది రుజువు అయినదీ, రుజువు కాలేదు అని మాకు తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను. దుర్వినియోగం జరిగిన కొన్ని కేసుల లిస్టు తమ దృష్టికి తెచ్చాను. ఆక్టోబర్ 12న వేలు adjustment జరిగింది. 42 వేలు cash balance లేకుండాపోయింది. బినామీలోన్లు వున్నాయి, దీనిని enquiry చేయిస్తారా? నరసాపురం తాలూకా కుమ్మరిపురుగు పాలెంలో 20 వేలు దుర్వినియోగం మయింది. దానిని enquiry చేయిస్తారా? వెలగ లేరులో 20 వేలు దుర్వినియోగం అయింది. ఇరగవరంలో 10 వేలు దుర్వినియోగం అయింది. తాడేపల్లిగూడెంలో మార్కెటింగు ఫెడరేషన్ కు చెందిన

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

ప్రావర్తి సుమారు లక్ష రూపాయలు కనబడడం లేదు. కొవ్వూరులో 300 కేసు దుర్వినియోగం అయినది. ఇవన్నీ enquiry చేయిస్తారా ?

Mr. Speaker : You send that list to the hon. Minister, I will ask him to take necessary action.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : ఇవన్నీ మంత్రిగారికి యెప్పటికప్పుడు వ్రాస్తూనే ఉన్నాను. వారు రిప్లయి యివ్వడంలేదు. అస్తి లేనివారికి credit facilities కలిగించే విషయంలో యిందులో యేమీ క్లాజు లేదు. రూల్సులో నయినా అందుకు ప్రొవైడ్ చేయాలని నేను పంపే లిస్టులోని cases enquiry చేయాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker : I will see that he takes action.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్షా, ఈ యాక్టును చూస్తే సెప్రహుగారిమీద vindictive గా చేస్తున్నారా అనిపిస్తుంది. Co-operative commonwealth అనేది కాంగ్రెసు ఆశయంగా వుంటే దానిని యిప్పుడు మార్చి సోషలిజం అన్నారు. మన ముఖ్యమంత్రిగారు mixed economy అన్నారు. Sugar Factories కు textile mills కు అర్ధినరీగా సభ్యులను చేర్చి Co-operative sector అంటున్నారు అందులో పనిచేసే workers కు Shops and Establishment Act క్రింద రక్షణ లేకుండా చేశారు. అధికారాలన్నీ రిజిస్ట్రారుకు అప్పగించారు. వారి జుట్టు పట్టుకోడానికి ప్రభుత్వానికి అధికారాలు పెట్టుకొన్నారు. ఒక్కటే అడుగుతాను. ఈ యాక్టు క్రింద సర్వాధికారాలు తీసుకున్నారు. ప్రజాస్వామికంమీద మీకు యింకా విశ్వాసం వుంది కనుక యీ steam roller ఇంజనును జనం మీదకు దొర్లించకుండా చూడాలని కోరుతున్నాను. 1916 వ సంవత్సరంలో నేను యీ ఉద్యమంలో చేరాను. ఈ ఉద్యమానికి సంబంధించి యెంతో ఉన్నతంగా వస్తుందని అనుకున్నాను. ఈ యాక్టును అమలు చేయడంలో ప్రజాస్వామిక సాంప్రదాయాలను మన్నించగలరని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : అధ్యక్షా, మొన్న, నిన్న, ఈరోజున తమతో సహా అందరు గౌరవ సభ్యులను inconvenience చేసినవ్యధకు చాలా విచారిస్తున్నాను. అయిదు రోజులుగాను ఉభయపక్షాల నుంచి పెద్దలైన గౌరవ సభ్యులు

చాల శ్రద్ధ తీసుకున్నారు. మొదటనే చెప్పినట్లుగా, ముఖ్యమైన చట్టం కాబట్టి న్యాయంగా శ్రద్ధ తీసుకోవలసిన అవసరం వున్నది. పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు గారు తాము సూచించిన సవరణలు ఒప్పుకోలేదని convince చేయలేకపోయామని అన్నారు. అది పొరపాటు. సెలక్టు కమిటీలోనే యొక్కవ దీర్ఘంగా చర్చించడం, చాలా భాగం ఒప్పుకోవడం జరిగింది. సెలక్టు కమిటీ అయిన తరువాత కూడా, ప్రజాభిప్రాయంబట్టి అనండి, కో-ఆపరేటివ్ యూనియన్ వారు చెప్పిన సలహా బట్టి అనండి, ఈ ఉద్యమంలో అనుభవం కలిగిన పెద్దల సలహాబట్టి అనండి నేనుకూడా కొన్ని అమెండుమెంట్లు తీసుకురావడం సంభవించింది. Industrial Co-operative క్రింద మగర్ ఫాక్టరీలను స్పిన్నింగ్ మిల్లులకు ప్రభుత్వమే డబ్బు కాని, గ్యారంటీ గాని యిస్తుందని ఆ ధనం ఒక్క వ్యక్తి చేతికి యిస్తున్నారనే అభిప్రాయం చెప్పారు. అటువంటిది కూడా లేదు. కట్టుదిట్టా లన్నీ బాగా వున్నాయి. Sugar Factory ని సక్రమంగా నిర్వహించడానికి crushing season అంతా పని చేయడానికి తగిన financial stability కి శ్రద్ధ వహిస్తోందని మనవి చేస్తున్నాను. అందులోకూడా కొంచెం భిన్నాభిప్రాయాలున్నాయి. కొంచెం కంట్రోలు పెట్టుకుంటేమంచిది, మన డబ్బు వుంది కదా అని ఒక అభిప్రాయం వుంటే యెందుకు control, కంప్లీటుగా ఎలక్షనుకు వదలాలని మరొక అభిప్రాయం వుంది. రిజర్వ్ లాంకు వారు మాకు యిచ్చిన సలహా యేమిటంటే first term మూడు సంవత్సరాలయినా అయిదు సంవత్సరాలయినా నామినేట్ చేయండి, తరువాత ఎలక్షన్ లకు వదలండి అని. ఇది All India policy గా ఒప్పుకోవాలి అన్నారు.

ఇటువంటి సందర్భాలలో డబ్బుకు నష్టం లేకుండా, సక్రమంగా నిర్వహించడానికి వీలుగా Sub-Collector లాంటి వారిని జాయింట్ రిజిస్ట్రార్లుగా ముగ్గురు అధికార్లను పెడుతున్నాము. అలాగే Business Manager గా వున్నటువంటి Deputy Registrar పోస్టు చాలదని, ఒక ఉన్నత అధికారిని వేసుకొంటే బాగుంటుందని యిదివరకే మనవిచేశాను. తరువాత విశ్వేశ్వరావు గారు యిదివరకే చాలా సంఘాలలో యింకొకరిని రానివ్వడంలేదని కంప్లైంట్ చేశారు. Open membership కనుక సక్రమంగా నిర్వహిస్తే అటువంటి complaints పోతాయి. దానితో "తిష్ట" చేయడం వద్దతికి కూడ స్పష్టమై చెప్పబడుతుంది. మంచివాడు అయితే తప్పకుండా వుండడంకూడ మంచిదే. కాని తగాదా వచ్చినప్పుడల్లా, పదిమందికల్లా ఒక సొసైటీ పెట్టమనడం భావ్యం కాదు, అది సమస్య పరిష్కారానికి solution కాదు. ఏదో రాజకీయపార్టీ

The Andhra Pradesh Cooperative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

తగాదాల దృష్ట్యా, గ్రామాలలో వున్న తగాదాల దృష్ట్యా, అడిగిన వారికల్లా, ఒక సంఘం యివ్వడం వల్ల కో-ఆపరేటివ్ మువ్ మెంట్ డెవలప్ కాదు. అందు చేతనే మనం open membership ను encourage చేస్తున్నాము. అందుచేత one year పెట్టుకొన్నాము. Open membership నచ్చినట్లయితే వచ్చిన దరఖాస్తులలో యెన్ని reject కాబడిందో అప్పుడు చూడవచ్చు. సకాలంలో సభ్యులను చేర్చుటకు అవకాశం కలిగించనప్పుడు, తిప్ప వేసిన సందర్భాలు వున్నప్పుడు ఎన్నికలు సక్రమంగా జరగవు అనే well found apprehension వున్నప్పుడు తప్పకుండా అధికారుల ద్వారా మనం ఎన్నికలను జరిపించుకోవచ్చు. అందుచేత యిప్పుడు మనం effort చేసి Membership యెక్కువ చేయడానికి ప్రయత్నించాలి. Open membership encourage చేయడంవల్ల deposits పెరుగుతాయి. Deposits పెరుగుతే credit facilities పెరగడానికి వీలు యేర్పడుతుంది. నిన్ననే ప్రశ్నితరాల సమయంలో money lenders ప్రజలను యేవిధంగా పీడిస్తున్నారో సభ్యులు వివరించారు. వారిని మనం అదుపులో వుంచలేకపోతున్నాం. ఆ evil ను కూడ మనం కొంతవరకు cure చేయడానికి అవకాశం వుంటుంది కాబట్టి దీనిగురించికూడ శ్రద్ధ వహించాలని కోరుతున్నాను.

పెద్దలు విశ్వనాథంగారు యిది movement కాదు, official control అన్నారు. ఇది movement గా పెరగాలనే మా ఆశ. నేను సవినయంగా మనవి చేసుకొంటున్నాను; administrator గా మనం realists గా వుండాలి. ప్రజాస్వామ్య సంస్థలని, దీనిని మనం గాలికి వదలివేయకూడదు. Official help అక్కరలేదు అనడం మంచిదే. కాని యేదయినా జరుగుతున్నప్పుడు correction అక్కరలేదు అనడం అంత మంచిదికాదు. మనం అనుభవంలో నిత్యం ప్రతి గ్రామంలో కో-ఆపరేటివ్ సంఘాలలో జరిగేటటువంటి అక్రమాలను చూస్తూనే వున్నాం. నాకు అంతకుముందు దీనితో సంబంధం లేదు. మంత్రి అయిన తరువాత గత 1 1/2 సంవత్సరాలుగా దీనితో సంబంధం యేర్పడింది. మా పార్టీ సభ్యులే కానీయండి లేకపోతే యితర పార్టీ సభ్యులే కానీయండి ఎన్నికల విషయాలలో అయితేనేమి, mis-appropriation విషయంలో అయితేనేమి చేస్తున్న complaints చూస్తూనే వున్నాము. అవన్నీ చూస్తున్నప్పుడు మనం realists గా వుండాలి. అలా వుండకుండా మనం అకాశంపైన ప్రయాణం చేస్తే ప్రయోజనం యేమి వుంటుంది? మేము ప్రజా స్వామ్యానికి గాని, సోషలిస్టు వ్యవస్థకు గాని వ్యతిరేకుము గాము. కాని పరిస్థితులనుబట్టి

4th December, 1963

అలోచించుకొని చేయవలసి వుంటుంది. శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఎనలేని ప్రేమను నెహ్రూగారిమీద చూపించారు వారికి ధన్యవాదాలు. కాని వారికంటే నాకు ఒక వీసం యెక్కువగానే వున్నదిగాని తక్కువ మాత్రం లేదు. అందుచేత అర్ధరహితమైన మాటలను వదిలిపెట్టి, వున్న పరిస్థితిని గ్రహించి మనం చేసుకోవాలి. శ్రీ విశ్వనాథంగారు చెప్పారు. Act లో కొన్ని powers ను రిజిస్ట్రారుగారికి యిచ్చినప్పటికీ దానిని sparing గా use చేయాలని వారన్నారు. నిజమే! వారు చెప్పింది correct. రిజిస్ట్రారుగారికి Powers యిచ్చామంటే యేదయినా contingency వచ్చినప్పుడు, దానిని వుపయోగించాలి. ప్రతి సొసైటీమీద ఆ Powers use చేయమని కాదు. కొన్ని కట్టుదిట్టాలు చేయడం తప్ప ప్రతి సంఘంలోను రిజిస్ట్రారుగారు వేలుపెట్టాలనిగాని, ఆ సంఘాలను సక్రమంగా పనిచేయకుండా చేయించాలనిగాని కాదు. ఒక situation వచ్చినప్పుడు దానిని meet చేయడానికి ఒక agency కి అధికారం యివ్వాలి. అంతే గాని మరొక ఉద్దేశ్యం యేమీలేదని మనవి చేస్తున్నాను. దీనిని democratic movement పెరుగుటకు దోహదం చేయాలని సభ్యులందరకు వినయపూర్వకంగా మనవి చేసా కలవు శీసుకొంటున్నాను.

Mr. Speaker : The question is :

“That the Andhra Pradesh Co-operative Societies Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee) be read a third time.”

The motion was adopted.

The Andhra Pradesh Agricultural University Bill, 1963.

(as reported by the Regional Committee)

Sri A. Balarami Reddy : Sir, I beg to move :

“That the Andhra Pradesh Agricultural University Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee) be read a second time.”

Mr. Speaker : Motion moved.

I am to announce to the House that the latest hour for the receipt of amendments to the Andhra Pradesh

*The Andhra Pradesh Agricultural
University Bill, 1963 (as reported by
the Regional Committee)*

Agricultural University Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee) is 4 p.m. to-day, i.e., Wednesday, 4th December, 1963.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: రేపుకూడ general discussion వుంది. బిల్లు శనివారం నాటికి వస్తుంది. అమెండుమెంట్లు శుక్రవారం నాటికి యిస్తే బాగుంటుంది.

Mr. Speaker: But you see they have to be typed and circulated. The office must have time.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: ఎల్లుండి వరకు వాళ్ళకు time వుంది. శుక్రవారం రాదు. శనివారం వస్తుంది.

Mr. Speaker: All right; you can give the amendments before 1-30 p. m. tomorrow; not later than that.

శ్రీ ఎ. బిర్రామిరెడ్డి: అధ్యక్షా, ఇది అత్యంత ప్రధానమైనటువంటి బిల్లు. మన వ్యవసాయ రంగంలో కొన్ని విప్లవాత్మకమైనటువంటి మార్పులు తీసుకొనివచ్చి మన వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధి చేసి, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వున్నటువంటి ప్రజల ఆదాయాన్ని అభివృద్ధి చేసి, మనం యితర దేశాలపైన తిండి గింజల కొరకు ఆధారపడకుండా చేసేటటువంటి బిల్లు.

(*Mr. Deputy Speaker in the chair*).

భారతదేశంలో ముఖ్యంగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో వ్యవసాయం మనకు వెన్నెముక. మన రైతుకూడ మనకు వెన్నెముక. అటువంటి రైతుయొక్క ఆర్థిక పరిస్థితులను అభివృద్ధి చేయుటకుగాను అతడికి సకాలంలో సాంకేతిక విజ్ఞానం అందించుటకుగాను, మన పరిశోధనాలయాలలో మనం సంపాదించిన అనుభవాన్ని గాని, విజ్ఞానాన్ని గాని అతనికి సకాలంలో అందజేసి, అతను చేత కృషి జయప్రదంగా ఫలించడానికి మనం ప్రయత్నం చేయవలసిన అవసరం యెంతయినా వుంది. కాని యీనాడు మనకు వుండే విశ్వవిద్యాలయాలు, వ్యవసాయ కళాశాలలు, మన పశుపోషణ కళాశాలలు, Home Science కళాశాలలు గాని, స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి కలిగినటువంటి విద్యాలయాలుగా వుండడం చేత అక్కడ ఒకే విధమైన బోధనా కార్యక్రమాలు వుండడం చేత, వివిధ రకా

*The Andhra Pradesh Agricultural
University Bill, 1963 (as reported by
the Regional Committee)*

లయిన పాఠ్యగ్రంథాలు ప్రవేశపెట్టటకు వీలులేకుండా వుంది అన్న సంగతి సభ్యులకు తెలుసు. మన కాలేజీలన్నీ విశ్వవిద్యాలయాల క్రింద పనిచేస్తున్నాయి. మన agricultural research stations అన్నీ ప్రభుత్వ యాజమాన్యం క్రింద వుంది. విస్తరణ కార్యక్రమాలు జిల్లాపరిషత్ క్రింద, అంటే పంచాయతీరాజ్ క్రింద వున్నాయి. కాబట్టి వీటి అన్నిటినీ సమన్వయ పరచి ఒకే agency క్రిందకు తెచ్చేందుకు వుద్దేశించబడిన బిల్లు. మన పరిశోధనాలయాలలో సాధించే ఫలితాలను సత్వరంగా బోధనా కార్యక్రమాలుగా రూపొందించి అక్కడ చదువుకొనే విద్యార్థులకు చెప్పి, వారిని గ్రామాలకు పంపించేందుకు, యివన్నీ ఒక సంస్థ క్రింద వున్నప్పుడే సాధ్యమవుతుందన్న విషయం గౌరవసభ్యులందరికీ తెలిసిన విషయమే. అందుకే యీ బిల్లును తేవడం జరిగింది. 1962 డిశంబరు నెలలోనే అసెంబ్లీలో యీ బిల్లును ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. దీని కార్యక్రమాలను, ఉద్దేశ్యాలను విపులంగా అసెంబ్లీముందు చెప్పడం జరిగింది. అటు తరువాత జాయింట్ సెలక్టు కమిటీకి తీసుకొనిపోయాము. దీనితో సభ్యులు కోరిన విధంగా కొన్ని మార్పులు తేవడం జరిగింది. క్లాజువారీగా మేము చేసిన మార్పులు తమకు మనవి చేస్తున్నాను.

క్లాజు ఆరులో యితర యూనివర్సిటీల మాదిరిగానే ప్రెసిడెంట్ సంస్థల నుండి, ప్రభుత్వసంస్థలనుండి అప్పలు తీసుకొనే వీలు కల్పించబడింది. అగ్రికల్చరల్ యూనివర్సిటీవారు ప్రభుత్వం వద్ద నుంచిగాని, యితరుల దగ్గర నుంచిగాని అప్పలు తీసుకోవడానికి అధికారాలు యివ్వబడినవి. అలాగే క్లాజు 7లో వైస్ ఛాన్సలర్ గురించే కూడ కొన్ని మార్పులు చేశాము. Board of Management లో original గా వైస్ ఛాన్సలర్ సభ్యులు కారు. అత్యంత ప్రధానమైన నిర్ణయాలు తీసుకోబడతాయి కాబట్టి Board of Management లో వారినికూడా సభ్యులుగా వుంచడానికి యేర్పాటు చేసుకొన్నాము. అంతేగాకుండా క్రొత్త యూనివర్సిటీ కాబట్టి వైస్ ఛాన్సలర్ గారు వారి యిష్టవచ్చినట్లుగా నడుచుకోకుండా, జాగ్రత్తగా కార్యక్రమాలు రూపొందించడానికి, వైస్ ఛాన్సలర్ తప్పు దారిని పట్టినట్లుయితే వారిని తీసివేయడానికి అధికారం కూడ యీ బిల్లులో పెట్టుకొన్నాము. ప్రతిరోజు దానిని వుపయోగిస్తామని కాదు, కాని యెప్పుడయిన అవసరం వస్తే దానిని వుపయోగించుకోడానికి అవకాశం యేర్పడుతుంది. మైసూరు రాష్ట్రంలో వున్న యూనివర్సిటీలోకూడ యిటువంటి క్లాజు వుంది. క్లాజు 19 చాటాముఖ్యమైనది. Board of Management కు సంబంధించింది. పెద్దదట 12 నుండి సభ్యులే వుండేట్లు బిల్లు ప్రవేశపెట్టాము. సెలక్టు కమిటీ

The Andhra Pradesh Agricultural
University Bill, 1963 (as reported by
the Regional Committee)

ముందు పోయినప్పుడు గౌరవ సభ్యులు కొన్ని సూచనలు చేశారు. ఇదివరలో ఉపయోగం జానన సభల నుంచి 4 గురు ప్రతినిధులకే అవకాశం కల్పించబడింది. ఆ సంఖ్య యెక్కువుగా వుంటే బాగుంటుందని చెప్పినారు. ఆ సంఖ్యను 8 కు పెంచడం జరిగింది అసెంబ్లీ నుంచి 4గురు, కాన్సిల్ నుంచి ఇద్దరు వైస్ ఛాన్సలర్ నుకూడా Board of Management లో సభ్యులుగా అంగీకరించడం జరిగింది. Extension పంచాయతీరాజ్ క్రిందవున్నది. అందుచేత పంచాయతీ రాజ్ కు చెందినవారు ఒకరు సభ్యులుగా వుంటే బాగుంటుందని సూచించారు. అగ్రికల్చరల్ యూనివర్సిటీ కాబట్టి Chamber of Panchayat Raj నుంచి ఒకరు సభ్యులుగా వుంటే బాగుంటుందని ఒక ప్రావిజన్ కల్పించబడింది. అలాగే అగ్రికల్చరల్ యూనివర్సిటీలో పనిచేసే ఉపాధ్యాయులకు ప్రాతినిధ్యం యిస్తే బాగుంటుందని ఆలోచించి, యిద్దరు సభ్యులను జేర్చుకోడానికి యేర్పాటు చేసు కొన్నాము. ఇదివరకు 12 మంది చాలు అనుకొన్నదానిని 19 కి పెంచాము. దీనివల్ల Board of Management లో అన్నివిధాలయిన representation కల్పించబడింది. క్లాజు 22 చర్చకు వచ్చినప్పుడు అనేకమంది అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చారు. రాజేంద్రనగర్ లో ఈ యూనివర్సిటీని యేర్పాటు చేస్తున్నారు, అక్కడ యేర్పాటు చేయడం వల్ల తెలంగాణాలో వున్నది కాబట్టి. S. R. C. Act ప్రకారం ఆంధ్ర ప్రాంతం వారిని చేర్చుకొనుటలో అడ్డంకులు వస్తాయి. రాయలసీమ ఆంధ్ర ప్రాంతాలనుంచి వచ్చే విద్యార్థులకు వట్టం వస్తుంది అని చెప్పారు. ఈ విషయాన్ని చర్చించుటకు గాను రీజినల్ కమిటీకి పంపించాము. అక్కడ వారు చర్చించారు. ఇది Headquarter College కాబట్టి అన్ని ప్రాంతాలనుంచి వచ్చే విద్యార్థులకు యిందులో అవకాశం కల్పించాలని వారుకూడ (Regional Committee) అంగీకరించారు. మొత్తం విశ్వవిద్యాలయ కాలేజీలలో వున్నటువంటి సీట్లలో నూడవ వంతు సీట్లు తెలంగాణాకు కేటాయించి, రాజేంద్రనగర్ లో వున్నటువంటి స్థానాలలో మూడువంతులలో రెండు వంతులు యితర ప్రాంతాల వారికి యిచ్చుటకు రీజినల్ కమిటీవారు అంగీకరించారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అది clear గా లేదు. Regional Committee ఒప్పుకొంది అంటున్నారు. ఒప్పుకొంటే 1:2 లో వుండాలి కదా.

శ్రీ ఎ. బిరరామిరెడ్డి : మిగతా కాలేజీలలో గాక రాజేంద్రనగర్ లో వున్న కాలేజీలో మంచి staff, equipment వుంటుంది. ఆంధ్ర ప్రాంతం

4th December, 1963

నుంచి వచ్చేవారిని కూడ అందులో జేర్చుకొనే అవకాశం యివ్వాలని గౌరవ సభ్యులు కోరారు. ఆ విధంగా కోరుతూ వారు చెప్పిన ఆశ్చర్య యేమిటి అంటే S. R. C. Act నిబంధనల ప్రకారం తెలంగాణా విద్యాసంస్థలలో admission అంతా రీజినల్ కమిటీ ఆధ్వర్యం క్రింద వుంది. వారు ఒప్పుకోకపోతే చేర్చుకో వడానికి వీలు వుండదు. వారితో మేము సంప్రదించాము. వారు ఒప్పుకొన్నారు. Total over all seats లో $\frac{1}{3}$ seats యివ్వడానికి వారు అంగీకరించారు. రాజేంద్రనగర్ కాలేజీలో $\frac{1}{3}$ సీట్లు ఆంధ్ర ప్రాంతానికి, $\frac{2}{3}$ సీట్లు తెలంగాణా ప్రాంతానికి యివ్వడానికి ఒప్పుకొన్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఈ ప్రపోజన్ యెట్లా వచ్చిందో మాకు అర్థం కాలేదు ఆంధ్ర ప్రాంతానికి $\frac{1}{3}$, తెలంగాణాకు $\frac{2}{3}$ అన్నారు. ఎట్లా వచ్చింది ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి : ఆంధ్రదేశంలో వున్న అన్ని కాలేజీలలో పున్న సీట్లలో తెలంగాణాకు $\frac{1}{3}$ వంతు, ఆంధ్ర ప్రాంతానికి $\frac{2}{3}$ వంతు యిచ్చుటకు యీ రాజేంద్రనగర్ కాలేజీలో మాత్రం, S. R. C. Act ప్రకారం రీజినల్ కమిటీ ఆధ్వర్యంలో యీ సీట్లు అన్ని వుండడంచేత అక్కడ అడ్మినిస్ట్రేషన్ యే మాత్రం యిబ్బంది లేకుండా వుండుటకు గాను తెలంగాణా ప్రాంతం వారికి $\frac{2}{3}$ వంతు సీట్లు ఆంధ్ర ప్రాంతం వారికి $\frac{1}{3}$ వంతు సీట్లు యివ్వడానికి యేర్పాటు జరిగింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : సమాన basis మీద, ఆంధ్రప్రదేశ్ మొత్తానికి అంతకూ చెందిన యూనివర్సిటీ కాదు యిది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ : ఇప్పుడు disturb చేసి యేమి లాభం ? తమ ఉపన్యాసం యిచ్చేటప్పుడు ఆ observation అన్ని చెప్పవచ్చు.

Sri A. Balarami Reddy: One-third of the total seats for Telangana in all the colleges put together and $\frac{2}{3}$ will go to Andhra; but they expressed a doubt. Headquarters College జాగుంటుంది. ఇక్కడ equipment జాగుంటుంది అనే సందేహం వెలిబుచ్చారు. ఎందుకంటే యీ University క్రింద వుండే staff 2 సంవత్సరాలు యిక్కడ పనిచేస్తారు. 2 సంవత్సరాలు తిరువతిలోను, 2 సంవత్సరాలు కాపట్లలోను పని చేస్తారు. కాబట్టి యీ కాలేజీలో నుంచి staff వుంటుంది

*The Andhra Pradesh Agricultural
University Bill, 1963 (as reported by
the Regional Committee)*

అని చెప్పడానికి వీలులేదు. తెలంగాణావాళ్ళు కొన్ని కారణాలు చెబుతున్నారు మేము వెనుకబడిన ప్రాంతం వాళ్ళం. మాకు తిరుపతిలో seats యిచ్చి పొమ్మంటే అదనంగా డబ్బు అవుతుంది. అందువల్ల తెలంగాణాలో వుండే colleges లో హెచ్చుగా మాకు స్థానాలు యిస్తే భాగుంటుంది అంటున్నారు. వారు కోరుతున్నదాంట్లో తప్పు యేమీలేదు. హైదరాబాద్ లో ఒక Veterinary College, ఒక Agriculture కళాశాల వున్నాయి. ఇతర సభ్యులను తృప్తి పరచే దానికి యీ రెండు కళాశాలలో $1/3$ of the seats to the other regions కు యిచ్చేదానికి వప్పుకున్నారు. ఇక్కడకు వచ్చేటటువంటి విద్యార్థులకు చదువుకునే వీలు వుంటుంది. అ ప్రకారంగా బిల్లులో రూపొందించడం జరిగింది. అంతమాత్రాన ఆంధ్రప్రాంతంలోని అన్ని ప్రాంతాలకు యీ బిల్లు వ ర్తించదు అని అనడం న్యాయమైనది కాదని నేను నునవిచేస్తున్నాను. 39 వ clause లో first statutes చేసే అధికారం Government కు యివ్వబడింది. ఆ first statutes ను ఉభయ సభల ముందు మీరు పెట్టాలని సభ్యులు కోరినారు. ఆ ప్రకారం కూడ దానికి మేము అంగీకరించడం జరిగింది. బిల్లులో కూడా అ విధంగా మార్పు చేయడం జరిగింది. ఈ Agriculture University బిల్లుకు గవర్నమెంటు వద్ద డబ్బు వున్నదా, లేకపోతే మూడవ ప్రణాళికలో జయప్రదంగా జరుపుకోగలమా అనే సందేహాలు కొంతమంది గౌరవ సభ్యులు తెలిబుచ్చారు. మూడవ ప్రణాళిక $2\frac{1}{2}$ సంవత్సరాలు మాత్రమే వుంది. ఈ కాలంలో 125 లక్షలు మూడవ ప్రణాళికలో కేటాయించడానికి యేర్పాటు చేసాం. దానితోడు కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు outside the plan ceiling యింకో 25 లక్షలు యివ్వడానికి వప్పుకున్నారు. కాబట్టి యీ $2\frac{1}{2}$ సంవత్సరాల కాలంలో మనం 150 లక్షలు దీనికి ఖర్చుపెట్టవలసిన అవసరం వుంది. ఆ 150 లక్షల్లో కేంద్రం యిచ్చే 125 లక్షలతోపాటు Plan provision లో 125 లక్షల్లో 70 నుంచి 75 లక్షల వరకు Central assistance మనకు రాబోతున్నది. అందువల్ల యీ మూడవ ప్రణాళికలో కేంద్రం దగ్గరనుంచే ఒక కోటి రూపాయలు మనకు assistance గా వస్తుంది. అంత డబ్బు కేటాయిస్తే ఈ $2\frac{1}{2}$ సంవత్సరాలల్లో ఖర్చుపెట్టలేం అనే సందేహంతో దానిని పరిమితం చేసాం. దీనితోపాటు మనం యిప్పుడు colleges క్రింద ఖర్చు అయ్యేటటువంటి డబ్బు Veterinary Colleges కానీయండి, Agricultural College కానీయండి యితర Experimental Stations కు కానీయండి వాటికి సుమారు ఒక కోటి 50 లక్షలు ఖర్చు పెట్టుకున్నాం. ఇవి అన్ని యీ University కి transfer అయినప్పుడు ఇంకా డబ్బు అంతా యీ University కి వస్తుంది. అందువల్ల ఒక్క సంవత్సరం receiving expendi-

ture, 2 1/2 సంవత్సరాలలో భవనాలకు, యితర అభివృద్ధికి, equipment కి, ఈ రెండున్నర సంవత్సరాల కాలంలో 1 కోటి 50 లక్షలు మనం ఖర్చు పెట్టుకునే వసతి వుంది. అందువల్ల డబ్బుయిబ్బంది వుండదు అవి నేను మనవి చేస్తున్నాను. అంతేకాకుండా దీనికి U.S. Aid department కానీయండి, concerned state university వారు కానీయండి, యితర సంస్థలవారు కానీయండి మనకు కావలసిన books కు equipment కు యితర విధాలయన laboratory equipment కు సహాయం చేస్తాం అని చెబుతున్నారు. అంతేకాకుండా అమెరికా నుండి కొంతమంది నిపుణులు సలహాదారులుగా వచ్చేమాట వాస్తవం. వాళ్ళకు గాను కొన్ని భవనాలు, Ford Foundation కొన్ని భవనాలను కట్టబోతున్నారు. ఆ భవనాలవాళ్ళు మనదేశం నుండి పోయినప్పుడు మన university కి వచ్చే అవకాశం వున్నది కాబట్టి మన భవనాలకు సరిపోయేటటువంటి accommodation వుంటుంది. దానికి గాను land acquisition proposal ప్రవేశ పెట్టడం ఒక Special Officer ను కూడా వేయడం జరిగింది. ఈ కార్యక్రమం చురుకుగా జరుగుతుంది. దానిని Bill లో రూపొందించి pass అయితే రాబోయే సంవత్సరంలోనే యీ university ని స్థాపించే అవకాశం వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. Select Committee లో horticulture, agricultural definitions, foreign forestry Agriculture కు సంబంధించిన పదాలు వుండాలని అవిధంగా రూపొందించాలని అంటే వప్పుకోవడం జరిగింది. ఈ బిల్లుపై అక్కడ చర్చలు జరిగినప్పుడు గాని, clause వారీ తీర్మానాలు జరిగినప్పుడుగాని. ఓటింగు అప్పుడు గాని యేమీ రాలేదు. అన్నీ ఏకగ్రీవంగా జరుపుకున్నాం. కాని బిల్లు పూర్తి అయిన తరువాత గౌరవ సభ్యులు కొందరు note of dissent అని యిచ్చారు. వాటి గురించి కొన్ని విషయాలు విపులంగా చెప్పదలచాను, Rural University ని అపుడేసి వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం అని మీరు ప్రవేశపెట్టారు, అమెరికా వాళ్ళు యిచ్చే డబ్బును వుపయోగించడానికిగాను వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయాన్ని తీసుకురావడం జరిగింది అని చెప్పారు. దాంట్లో యేమాత్రం సత్యం లేదని మాత్రం మనవి చేస్తున్నాను. అది కేవలం వారు యిచ్చిన పేరు కాదు. ఈ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయాన్ని భారత దేశంలో యేర్పాటు చేసుకోవాలనుకున్నప్పుడు మనం Joint Indo-American team ఒకదానికి పంపాం. దాంట్లో పొచ్చుమంది, సభ్యులు భారత దేశీయులు. దాని అధ్యక్షులు రంధావా మన భారత దేశీయుడు. కాని దాంట్లో ఒకరిద్దరు అమెరికా వాళ్ళు సభ్యులుగా వున్నమాట వాస్తవమే, వాళ్ళు అమెరికా దేశం పర్యటించి అనేక స్థానాల్లో చూచి, అక్కడ universities

*The Andhra Pradesh Agricultural
University Bill 1963 (as reported by
the Regional Committee)*

విధానాలను గమనించి, ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి దానికి Agricultural University అనేనా పెట్టండి, లేదా గ్రామీణ విశ్వవిద్యాలయం అనేనా పెట్టండి. రెండూ పెట్టినా దాంట్లో తప్పేమీ లేదు అని చెప్పారు. కాని మేము ఆలోచన చేసిందేమిటంటే యిప్పుడు అత్యంత ప్రధాన సమస్య వ్యవసాయం కాబట్టి, నూటికి 80 మంది జనాభాకు గ్రామాదుల్లో వ్యవసాయమే జీవనాధారం కాబట్టి దానిని కేంద్రీకరించి అక్కడ వుండే ప్రజలు పొచ్చుమంది విద్యావంతులు కారు కాబట్టి వాళ్ళకు మనం సాంకేతిక సహాయం పరిశోధనా సంస్థలలో పొందేటటువంటి fast changing technique యివి అన్నీ సకాలంలో అందజేయడానికి గాను, కేవలం Agriculture University ఒకటి వుంటే వ్యవసాయంపైన మనం కేంద్రీకరించి, మనకు వుండేటటువంటి శక్తి సామర్థ్యాలను దానిపై కేంద్రీకరించినప్పుడు agriculture production వస్తుందిగాని, Rural University అని పెట్టితే అనేక విషయాలు దానిక్రిందకు వచ్చే అవకాశం వుంది. Rural Industries, Village Administration, గ్రామాలకు సంబంధించిన social welfare దీని క్రిందకు వచ్చే అవకాశం వుంది. ఈ subjects అన్నీ దీని క్రిందకు వచ్చినప్పుడు, ఆ బ్రహ్మాండమైన కార్యభారం నెత్తిన పెట్టుకుంటే యే ఒక్కటి సక్రమంగా చేయలేని పరిస్థితి యేర్పడుతుంది. కాబట్టి ఒక్క Agriculture University పెడితే దానికి సంబంధించిన ఇతర విషయాలు, గృహ నిర్వహణ శాస్త్రం వంటి విషయంపై దృష్టి కేంద్రీకరించి చేసినప్పుడే మనం ఆశించిన విధంగా సత్ఫలితాలను సక్రమంగా సాధించడానికి పీలు యేర్పడుతుందని దానిని ప్రోవేజ్ బెట్టినాము కాని అమెరికా వాళ్ళు డబ్బు యిస్తున్నారని పేరు మార్చుకోవడం జరగలేదని నేను ముఖ్యంగా మనవి చేస్తున్నాను. మనకు అమెరికా వాళ్ళు యిచ్చే డబ్బు దీని ఒక్కదానికే కాదు, మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత మనకు వచ్చేటటువంటి Foreign assistance లో పాచ్చుభాగం అమెరికా నుండే వస్తున్నది. దానిని మనం నిరాకరించడం లేదు. ఎంత యిస్తున్నారో మాకు తెలియదు. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి యిస్తున్నారు. ఈ university ని establish చేయడానికి కొంత grants యిస్తున్నారు. దాంట్లో నుంచి 3వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఒక కోటి రూపాయలు కేంద్రప్రభుత్వంవారు మనకు యిస్తున్నారు. Outside Plan Ceiling 25 lakhs, within the Plan Ceiling 70 to 75 lakhs యిస్తున్నారు. కాబట్టి యిది కేవలం దాని గురించి మార్పాం అని చెప్పడం న్యాయమైన విషయంకాదు, ఇది కేవలం వ్యవసాయం పైననే మన దృష్టిని కేంద్రీకరించడానికి, వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధి పరచడానికి, మన గ్రామీణ ప్రజలకు నివ్యవసాయ కళాశాలలో, పరిశోధనా

*The Andhra Pradesh Agricultural
University Bill, 1963 (as reported by
the Regional Committee)*

కాలలో, సంస్థలో సాధించినటువంటి ఫలితాలను సక్రమంగా సత్వరం అందజేయడానికి ఈ Bill చేసినదేగాని, దాంట్లో యే విధమైన అపోహలకు స్థానం లేదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఒక objection లో ఈ dissent note లో యేమి చెప్పారంటే University Vice-Chancellor ను Board of Management వారే ఎన్నుకోవాలని అన్నారు. ఇతర university లలోకూడా అటువంటి కార్యక్రమం యేమీలేదు. అంతేకాకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు యిప్పుడు ఒక బిల్లును ప్రవేశపెట్టాలని ఆలోచిస్తున్నారు. దేశంలో అన్ని రకములయిన యూనివర్సిటీలలో కూడా ఉపాధ్యక్షుల యొక్క appointment కు సంబంధించి ఒకే విధమైనటువంటి కార్యక్రమాన్ని రూపొందించడానికి గాను వాళ్ళు ఒక బిల్లును తీసుకొని వచ్చేదానికి ఆలోచిస్తున్నారు. ఆ బిల్లు శీఘ్రంగా రాగలదని ఆశిస్తున్నాను. అది వచ్చినప్పుడు మన యూనివర్సిటీకి కూడా ఒకే పాట్రోన్ వస్తుంది. All India pattern లో మనముకూడా ఏకీకరించి అటువంటి మార్పులను చేసుకోవడానికి వీలవుతుంది. కాని ఒకవేళ Board of Management ఒక pannel లో ముగ్గురిని యిస్తే ఆ ముగ్గురిలోనుంచి ఒకరిని ఈ ప్రభుత్వం ఛాన్సలర్ గారు ఒప్పుకోవాలనే విధముగా చెప్పారు. దానిలో కూడా కొన్ని చిక్కులున్నాయి. ఎందుచేతనంటే Board of Management వారు ఒకరిని Vice-Chancellor గావేయాలనుకొన్నప్పుడు ఒక outstanding man ను వేసి మిగతావాళ్ళను పనికిమాలిన వాళ్ళను qualifications లేని వాళ్ళను వేసి సంపిస్తే వేరే మార్గం లేకుండా ఆయననే వప్పుకునే పరిస్థితి యేర్పడుతుంది. అందుకనే with the consultation of the Board of Management అని మాత్రం దానిని ముఖ్యంగా యేర్పాటు చేసుకున్నాము. అదేకాకుండా యింకా కొన్ని సూచనలు చేసినారు. దానిలో ఈ Board of Management లో యెక్కువమంది సభ్యులు అధికార వర్గానికి చెందినటువంటి సభ్యులు అవడం వల్ల స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి కలిగినటువంటి విశ్వవిద్యాలయం యొక్క autonomous character పోతుంది అన్నారు. అందువల్ల యీ సభ్యులను తగ్గించేటటువంటి కార్యక్రమము చేయాలి అనే అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చినారు. దానిలో ప్రభుత్వము ఏకీకరించలేదు, కాని ఒక సభ్యుడినయినా తగ్గించాలని వారుచెప్పినారు. ప్రభుత్వానికి సంబంధించి Finance Secretary ఒక సభ్యుడుగా ఉంటాడు. వ్యవసాయానికి సంబంధించి మన department ఉద్యోగస్తులను ముగ్గురుగా దానిలో సభ్యులుగా నియమించే అధికారం గవర్నమెంటుకు ఉన్నది. అందువల్ల ఈ మొత్తం సభ్యులలో ఒకరిని తగ్గించినంత మాత్రాన autonomous character పోతుందని మీరు అనుకొంటే వాకేమీ

*The Andhra Pradesh Agricultural
University Bill, 1963 (as reported by
the Regional Committee)*

ఆశ్చర్యం లేదు. దానిని కూడా ఒప్పుకోవడానికి నే సిద్ధంగా ఉన్నాను. అయితే ఒక సభ్యుణ్ణి తగ్గించినంత మాత్రాన అక్కడ వుండే balance ఏ మాత్రము చెడిపోదు అని మాత్రం నేను మనవి చేస్తున్నాను. అదే విధముగా అన్నిటికీ elections ఎందుకు పెట్టకూడదు అనే అభిప్రాయాన్ని కూడా వెలిబుచ్చారు. అక్కడ ఉండే teachers తో ఇద్దరు సభ్యులను chancellor గారు nominate చేస్తారని ఇందులో ఉన్నది. ఎందుకు election పెట్టకూడదని అభిప్రాయం కూడా కొంత మంది సభ్యులు వెలిబుచ్చారు. అట్లా పెడితే ఇది ప్రవర్తనంగా మనము ఏర్పాటు చేసుకొంటున్న విశ్వవిద్యాలయం అక్కడ ముందుగానే అన్ని పరిస్థితులు చక్కబడక ముందే అక్కడ వుండే teachers లో election పెడితే అక్కడ వాళ్లలో బేధాభిప్రాయాలు రావచ్చు, అక్కడ groups తయారు కావచ్చు. మనం ఇతర universities లో చూస్తున్నాము. కాబట్టి కొంతకాలం nomination పద్ధతి పెట్టి teachers నుంచి ఇద్దరిని nominate చేస్తే జాగుంట్లందరి అనుకొన్నాము. కొంతకాలం తరువాత అక్కడ election పెట్టే దానికి వీలైన పరిస్థితులు ఉంటవని నేను అనుకొంటున్నాను. అంతే కాకుండా కొంత మంది సభ్యులను agriculture కు సంబంధించి agriculture లో అనుభవం ఉండేవాళ్లను nominate చేయాలని అనుకొన్నాము. దానికి regional committee వాళ్లు చెప్పారండి. ఇద్దరు ఉంటే చాలదని, ముగ్గురును పెట్టి తెలంగాణా ప్రాంతంలో కూడా agriculture లో అనుభవం ఉండే వారిని ఒకరిని nominate చేయాలని సూచించారు. అయితే వ్యవసాయంలో అనుభవం ఉన్న వారిని తీసుకోవా లన్నట్లయితే ఎలక్షన్ పెట్టాలన్నట్లయితే ఎలా సాధ్యమౌతుంది. దానికి electoral college ఎట్లా మనము ఏర్పాటు చేయగలము. ఈ చిక్కులన్నీ ఉన్నాయి. కాబట్టి ఇది ప్రారంభించే ముందు వీటన్నిటికీ nominate చేసి ఆ తరువాత క్రమేణా అవసరం వచ్చినప్పుడు election ఏర్పాటు చేసుకోవచ్చునని ఆ విధముగా దానిలో రూపొందించినాము. అందుచేత గౌరవ సభ్యులు ప్రతిపక్ష సభ్యులు కూడా ప్రతిపాదించిన దానితో ఏకీభవించి అక్కడ ఏవిధమైనటువంటి voting లేకుండా కూడా ఇవన్నీ జరిపించు కోవడం జరిగింది. కాబట్టి దీనిని మనము ఆశించినట్లుగా ఈ university ని ప్రారంభం చేసుకొని అక్కడ రైతులకు, మనగ్రామీణ ప్రజలకు కావలసినటువంటి సహాయము చేసి వారి యొక్క ఆర్థిక పరిస్థితులను మెరుగు పరచడానికి వీలవుతుందని ఆశిస్తూ ఇంతటితో సేలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి : అధ్యక్షా; ఉపన్యాసము ప్రారంభించడానికి ముందు మంత్రిగారు ఒక ప్రధానమైనటువంటి chapter ను గురించి explain చేయాలి.

“The University shall establish an Agricultural and Home Science Extension Service for purposes of undertaking extension programmes on a phased programme covering the entire State of Andhra Pradesh.” అనే ఒక clause పెట్టారు. అట్లాగే Director of agricultural experimental stations అని ఒకరిని appoint చేస్తారు. అట్లాగే Director of Home Science extension service అని ఇంకొకరిని appoint చేస్తారని ఉన్నది. దానికి తోడు 48 వ క్లాజులో “The Government shall by order direct that all the institutions under the control and management of the Government conducting research in the subject of agriculture or animal husbandry shall be maintained by the University with effect from such date or dates as may be prescribed by the order” అని ఇంకొకటి పెట్టారు. అంటే ఈ university, university గా మాత్రమే కాకుండా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఉండేటటువంటి Extension centres, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఉండేటటువంటి వివిధ రకములైన Research stations ఎన్ని ఉన్నాయో కదిరిలో ఉంది, ఇంకొకచోట ఉంది. ఇంకొకచోట ఉంది; ఎన్ని ఉన్నాయో అవి అన్నీ ఈ university లో భాగంగా చేరుస్తారనా? అయినపుడు ఈ Agriculture Department ను bifurcate చేసి దానిలో ఒక ప్రధానమైన భాగాన్ని తీసుకొనిపోయి university లో కలిపేసిన government control లోను hand లోను లేకుండా extension service, research centres university కి అప్పగించాలనే దానిలో వారి అభిప్రాయాన్ని విపులీకరించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. బిలరామిరెడ్డి : అధ్యక్షా; Extension గురించి శ్రీ నాగిరెడ్డిగారు చెప్పినారు. ఇతర దేశాలలో ఉండేటటువంటి వద్దతులనుబట్టి చేశాము. Extension workers అక్కడ సాధించినటువంటి ఫలితాలను ఎప్పటి కప్పుడు గ్రామాలకు తీసుకొని పోయిన కాలేజీలకు, research stations కు వచ్చి చదువుకొని అక్కడ ఉండేటటువంటి విషయాలను తెలుసుకో లేనటువంటి రైతులకు ఈ కార్యక్రమాలను తీసుకొని వెళ్లి ఈ latest development ను వాళ్ళకు చెప్పేదానికిగాను వీళ్లు ఉపయోగ పడతారు. వాటి యొక్క ముఖ్యద్దేశము అది. కాని దానిని మనము పరిమితం చేసుకొన్నాము. ఇది ప్రస్తుతము ఒక హైదరాబాదు జిల్లాకే పెట్టుకొని అతి జల్దుప్రదం అయినపుడు దానిని రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా తీసుకొని పోయేదానితో మనము కొంచెం జాగ్రత్తగా ముందుకు

పోతే బాగుంటుందనే ఉద్దేశ్యంతో దానిని కేవలం ప్రైవేట్‌రాబాదు జిల్లాకు మాత్రమే ప్రస్తుతం పరిమితం చేసినాము. ఈ experimental stations, research stations గురించి వారు అడిగారు. బిల్లు యొక్క ముఖ్యోద్దేశం అది. మనకు ఉండే Agriculture colleges, veterinary colleges, Home science college, experimental research stations కూడా university ఆధ్వర్యం క్రిందకు మారినపుడు అక్కడ పరిశోధనలు ఎక్కువగా చేసే దానికి ఇప్పుడు ఉన్నదాని కంటే అవకాశం ఎక్కువగా ఉంటుందనే ఉద్దేశంతో ఈ stations అన్నీ కూడా, university ఆధ్వర్యం క్రిందకు మార్చాలనే ఉద్దేశ్యం సంపూర్ణంగా ఉన్నది. ఆ ఉద్దేశ్యంతోనే దీనిని రూపొందించాము. కాని వారు చెప్పినట్లు క్లాజు 43 లో ఇది గవర్నమెంటు ఎప్పుడు తన ఇష్టం వచ్చే అప్పుడు మార్చుకుండా ఇది సత్వరమే నిర్ణయించిన తేదీ ప్రకారంగా 2, 3 సంవత్సరాలలో ఇవన్నీ transfer చేసినపుడు, ఇక్కడ కొన్ని, అక్కడ కొన్ని ఉండకుండా జయప్రదముగా ఒకే ఆధ్వర్యం క్రింద ఒకేసంస్థ క్రింద ఇవన్నీ పనిచేసే దానికి వీలుంటుంది అనే అభిప్రాయంతో ఈ క్లాజును రూపొందించడం జరిగింది.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి: Agricultural Research stations చిన్నవి పెద్దవి అండ్రిలో ఎన్ని ఉన్నాయండీ? 43 research stations నూ transfer చేస్తారా?

శ్రీ ఎ. బిలరామిరెడ్డి: కాని, ఇప్పుడు కాదు. ఇప్పుడు educational institutions మాత్రమే transfer చేస్తాము. మనకు ఉండే veterinary colleges, agricultural colleges ప్రైవేట్‌రాబాదులో ఉండే Home Science కళాశాల ఈ రి సంస్థలను మాత్రమే ప్రస్తుతం transfer చేస్తున్నాము. ఆ తరువాత university అంతా establish అయినపుడు ఈ experimental stations అన్నీ కూడా వాళ్లకు transfer చేస్తాము. వాటిని ప్రభుత్వం దగ్గర పెట్టుకొని ఉండేదానికి వీలు లేకుండా ఈ బిల్లు మనం రూపొందించు కోవడం జరిగింది.

శ్రీ ఎ. శ్రీకృష్ణ: అధ్యక్షా, మన వ్యవసాయశాఖ మంత్రిగారు ఈ బిల్లు ప్రవేశ పెట్టడంలో ఉండేటటువంటి లక్ష్యాలను, ఉద్దేశాలను గురించి చెప్పారు. మన వ్యవసాయంలో ఈ విధంగా మార్పులు తీసుకు రోవాలని, మన వ్యవసాయోత్పత్తి అభివృద్ధి పరచాలని, ఇతర దేశాల నుంచి ధాన్యం దిగుమతి

The Andhra Pradesh Agricultural University Bill, 1963 (as reported by the Regional Committee)

లేకుండా, ఆహార పదార్థాలు స్వయంపోషకంగా చేసుకోవాలని, వీటన్నిటిని ఈ University Bill ద్వారా సాధించేటటువంటి లక్ష్యంగా చెప్పారు. కాని ఊ బిల్లును, మరి వారు చెప్పినటువంటి ఉద్దేశాలను చూస్తే, వారు చెప్పుతున్న దాంట్లో చాలా ఎక్కువ దూరము పోతున్నారేమోనని చెప్పక తప్పదు. ముఖ్యంగా ఈ Agricultural University Bill రావడానికి కారణము మొట్ట మొదట ఒక రకంగా ఫోర్డు ఫవుండ్షన్ ప్రత్యేకంగా ఇటువంటి విశ్వ విద్యాలయానికి సహాయం చేస్తుందని, అలాగే కేంద్రం కూడా దానికి కొంత సహాయం ఇస్తుందని, యీ డబ్బును మరొక రకంగా కాకుండా మన ఆంధ్ర దేశానికి తెచ్చుకోడానికి మనము ప్రయత్నము చేసి తెచ్చుకొంటే జాగుంటుందని ప్రయత్నించినటువంటిది. ఒక dean ను, అక్కడ అలీనాస్ యూనివర్సిటీ నుంచి తీసుకు వచ్చి ఇక్కడ అన్న అనే ఆయనచేత blue print తయారు చేయించడం, దానిమీద చర్చ జరగడం అదంతా కూడా జరిగింది. తరువాత Inter University Board, అలాగే డా. రాధాకృష్ణన్ అధ్యక్షత వహించు నటువంటి University Education Commission, తరువాత University Grants Commission ఇంక అనేక మంది ఇతర experts, Vice-chancellors, వీరందరి యొక్క అభిప్రాయాలు కూడా తీసుకొని పంచాయితీ బిల్లు లాగానే, రెండు శాసనసభలలోను ఉన్నటువంటి Select committees పరిశీలించిన తరువాత ఇది ఇక్కడికి తీసుకు వచ్చారు "Rural University" నుంచి "Agricultural University" కి దాని పేరు ఎందుకు మార్చినారు అంటే దానికి చాలా సులభమైనటువంటి ఒక explanation ఇచ్చి దాటేశారు. మొదటి విషయం ఏమిటంటే foreign systemను ఇక్కడ transplant చేయడం మాత్రం అంత desirable కాదు. మన పరిస్థితులనుబట్టి, మన అనుభవంబట్టి చేసుకోవడం మంచిది. మన దేశంలో ఉన్నటువంటి సాంఘిక పరిస్థితులకు, లక్ష్యాలకు అక్కడ foreign దేశాలలో ఉన్నటువంటి సాంఘిక పరిస్థితులకు వారి లక్ష్యాలకు చాలా తేడా ఉన్నది. మనది ఒక backward economy వాళ్లది highly technically advanced ఆర్థిక విధానము, అమెరికాలో ఉన్నటువంటిది. మన దేశములో మనము small peasantry మీద ఆధారపడితే, అక్కడేమో large scale farms పెట్టి అంతా capitalists production చేస్తున్నటువంటి major agriculture ఉన్నది. మనకు ఇక్కడ ఎక్కువమంది illiterate peasantry ఉంటే, అక్కడ అంతా educated శ్రోతీ ఈ వ్యవసాయ పని అంతా జరుగుతున్నది. మన లక్ష్యం planned economy అయితే, అక్కడ వారు స్వేచ్ఛగా dresses వేసుకొని ఇష్టం వచ్చినట్లు స్వేచ్ఛగా వ్యాపారం చేసుకొనేటటువంటి private enterprise

*The Andhra Pradesh Agricultural
University Bill, 1963 (as reported by
the Regional Committee)*

ఉన్నది, Socialism మన లక్ష్యం అయితే, అక్కడ గుత్తాధికారులు పెద్దపెద్ద సంస్థలు ఏర్పరచుకొని రాజ్యపరిపాలన చేసేటటువంటి విధానం అక్కడ వున్నది. దానిని ఇక్కడ మనము అదుపులో పెట్టవలెననే లక్ష్యం పెట్టుకున్నాము. మనకు సహాయం వస్తుందని ఆశించి నటువంటి Ford Foundation వారే, అందుతో ఆ Ford ఆనే ఆయన ఒక పారిశ్రామిక సారాధ్యాధిపతి అనే టటువంటిది దృష్టిలో పెట్టుకొనవలసిందని. ఆయన ఏరకంగా ఆర్థిక స్తోమత పెట్టుకోని ఏరకంగా పెత్తనం ప్రపంచంలో చలాయిస్తున్నాడనేది కూడా దృష్టిలో పెట్టుకోవలసి యున్నది. అందువల్ల మనకు ఏదో డబ్బు వస్తుందనే లక్ష్యంతో ముందుకు పోతున్నప్పుడు, ఎండమావులను చూచి దప్పి తీర్చుకోవాలని పోతే, ఎంత దప్పి తీరుతుందో, అదేవిధముగా ఇక్కడ తీరా వచ్చేటప్పటికి, మొదట అనుకొన్నటువంటి లక్ష్యం పోయింది. దీనిని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పెట్టుకోవాలా, కేంద్రప్రభుత్వం పెట్టుకోవాలా అనే విషయంలో సతమతమై అసందిగ్ధంగా ఉండి చివరకు క్రిందటి శాసనసభలో ఒక కోటి రూపాయలు మాత్రం వస్తాయని చెప్పగలిగారు. కనుక మనము ఇంత పెద్ద బరువును నెత్తిమీద పెట్టుకొని ఎవరిమీదో ఆధారపడి ఈ విధంగా ముందుకు పోవడం అనేది ఒకరకంగా venture చేస్తున్నామేమో అనిపిస్తున్నది. ఇప్పటికీ మన university లు గాని, మన Departments గాని, వ్యవసాయాభివృద్ధికి ఇచ్చేటటువంటి డాంట్లో funds లేక starve అవుతూఉంటే, ఆ starve అయ్యేటటువంటి పరిస్థితులలో, ఇటువంటి దానిని చేపట్టడం ఒక విధంగా venture చేయడం ఏమోనని అనుకోక తప్పదు. నిజమే, మనము చాలా వ్యవసాయాభివృద్ధి జరగాలి, మనము చాలా వెనుకబడి ఉన్నాము కాబట్టి శాస్త్రీయ పరిశోధన జరగాలి, అలాటి knowledge మన సామాన్య రైతాం గానికి, అందజేయ వలెనని, అలాగే మన విద్యార్థులకు కూడా అలాంటి తర్ఫీదు ఇవ్వాలని, కోరడం మంచిదే. కాని, దానిని చేసేటప్పుడు మంచి పునాదులు సాష్టవంగా ఇప్పటినుండే ఏర్పరచుకొని ముందుకుపోతున్నమా అనే టటువంటి సందేహం మాత్రం వాకు స్పష్టంగా కన్నడు తున్నది. దీనికి వాళ్ళ సహాయం ఏవిధంగా ఉంటుందని చూస్తే, అక్కడ నుంచి professors ను పంపిస్తారు. భవనాలు కడతారు, లైబ్రరీలకు పుస్తకాలు పంపిస్తారు. ఆ పుస్తకాలు అన్నీ ఇక్కడ dump అవుతూ ఉంటాయి. ఈ professors, యీ పుస్తకాలవల్ల మనకు వచ్చేదేమిటి! నేను ఇది వరకు చెప్పిన భారతమే చెప్పవలసి యుంటుంది. అందువల్ల, మన లక్ష్యాలకు, వాళ్ళ లక్ష్యాలకు చాలా తేడా యుంటుంది గనుక దీనిని చాలాజాగ్రత్తగా పరిశీలించవలసిన అవసరం మున్నది. వారు అనేక రంగాలలో సహాయము చేస్తున్నారని చెప్పారు. అచ్చిన సహాయము ఇప్పటికేచూశాము.

*The Andhra Pradesh Agricultural
University Bill, 1963 (as reported by
the Regional Committee)*

మన oil exploration కు ఇక్కడికి పంపి దానికైనా ఖర్చులకు కోటి రూపాయలు మన నెత్తిమీదపెట్టేసి దేశములో సూనెలేదనే రిపోర్టుమాకు అప్పజెప్పి ఆ తెల్లకాగితములు, అచిత్తుకాగితములు మన నెత్తిన పడేసిన ఉదాహరణలు లేక పోలేదు. ఇటువంటివి చాలా ఉన్నాయి. కనక ఈ విషయాన్ని జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలి. వారి సహాయం లేకపోగా అది మరొక రకంగా dubious గా వచ్చే పరిస్థితి అనేది మాత్రం దృష్టిలో పెట్టుకోవలసిందని చెప్పదలచుకొన్నాను.

రెండవది, యీ యూనివర్సిటీని 'Rural University' మంచి 'Agricultural University' గా మార్చడంలో ఉన్న ఉద్దేశానికి ఈ డీన్ అస్సా ఇచ్చినటువంటి report లో దాన్ని గురించి ఈ విధంగా ఉన్నది.

This is an important point because many people have the mistaken notion that the Land Grant Legislation involved only agriculture, whereas it contemplated a large broader institution offering superior educational opportunities to the sons and daughters of farmers, labourers and others who could not afford to send their young people to the more expensive private colleges and Universities. While Agriculture, Engineering, Military Training and smattering of the arts and sciences may have formed the beginning, virtually every other field of educational endeavour has been added the fine arts, medicine, law, commerce, journalism, professional education, veterinary science, pharmacy, nursing education, dentistry, social welfare training and the whole gamut of arts and sciences on a major scale. దీనిని సరిచేయించిన తరువాత University Education Commission, Dr. Radhakrishnan అధ్యక్షతన, యిది పరిశీలించి దానిమీద వారి అభిప్రాయం ఇచ్చిందేమిటంటే A rural University with a ring of small resident undergraduate colleges with specialised and university facilities in the centre to impart the necessary education required for the welfare of the rural areas, was envisaged. ఇవన్నీ చెప్పిన తరువాత, మనము దీనిని ఈవిధంగా మార్చడంలో, దీనికి ఇచ్చినటువంటి కారణాలు, sons and daughters of the farmers and labourers and other rural

*The Andhra Pradesh Agricultural
University Bill, 1963 (as reported by
the Regional Committee)*

population వారి education కొరకు ఇతర universities కు వెళ్ళడము చాలా కష్టమని, వారికి అంతటి ఆర్థిక స్తోమత లేదని, గనుక, వారి ఆర్థిక స్తోమతను బట్టి, వారికి ఎక్కువ ఖర్చు లేకుండా, వారికి తగిన తర్రీఫు ఇవ్వడానికి గాను ఈవిధంగా ఇది తీసుకురాబడిందని, వారికి ఒక hostel provide చేసి వారికి తగిన విధంగా పెట్టారని అంటే, బహుశా దానిని యిలాగ చేయడానికి దీనికి ఇతర కారణాలు పెట్టి, ఆరు కాలేజీలు కూడగట్టి ఒక University ని పెట్టి, దానికి మళ్ళీ ఏవేవో మార్పులను చేస్తేమాత్రం ఇది ఉపయోగం లేదు. అందువల్ల దీనిని బాగా ఆలోచించి, ముఖ్యంగా ఇది Residential University గా పెట్టి, దాంట్లో కావలసిన research పెట్టి, చాలానుండి అక్కడ educate కావడానికి పీలుగాను, ఆ research మన వ్యవసాయాభివృద్ధికి బాగా ఉపయోగపడేవిధంగాను, ఆ పద్ధతులలో ఒక Residential University గా చేసి, మనకు ఉన్న ఆర్థిక పరిస్థితుల దృష్ట్యా దానిని సక్రమంగా రూపొందించి సౌర్యించినట్లయితే ప్రజలకు ఉపయోగపడుతుందని, ఆవిధంగా దీనిని పరిశీలించి రూపొందించవలసిందని మనవిచేస్తున్నాను.

తరువాత దీనికి కొన్ని కారణాలు కూడా చెప్పారు. U. P. లో ఇదివరకే ఒక University పెట్టారు. కనుక ఇక్కడ కూడ మనము ఒక University పెడదామని చెప్పాము. కాని వాళ్ళతో మనము పోల్చుకోవలసిన అవసరం లేదు. వాళ్ళకు 20 Agricultural Colleges, రెండు Veterinary Colleges ఉన్నాయి, ఇంకా యితర institutions చాలా ఉన్నాయి. కాని, మనకు ఉన్నవి చాలా స్వల్పము. మనకు ఇదివరకు existing colleges ఆరు ఒకచోట కలిసి ఒక University గా నిర్మించడానికి తగినటువంటి పరిస్థితి మాత్రం లేదు. కనుక దీనిని పరిశీలించి మన పరిస్థితులను బట్టి ఒకరకంగా Residential University గా చేయడానికి పూనుకోవాలని ముఖ్యంగా మనవిచేస్తున్నాము.

ఇక University గనుక చూస్తే పరిస్థితులను గనుక చూస్తే, నాగిరెడ్డి గారు ఇందాక చెప్పటా ఒక స్రశ్న వేశారు. కొన్నిటికి explanation ఇవ్వాలని కోరారు. దీంట్లో కొన్ని విషయాలు చెప్పినవి ఉన్నాయి. దీనికి అమెరికానుంచి వచ్చినటువంటి Dean ఇచ్చినటువంటిదాంట్లో ఇది ప్రభుత్వానికి ఒక Agriculture Department లాంటి ఒక Administration branch మాత్రం కాకూడదని, అటువంటి సీటికి మాత్రం దీనిని తీసుకురాకూడదని, కాస్తా cautious గాను, ఇది autonomous గాను ఉండాలని చెప్పారు. కాని ఇక్కడ వచ్చేటప్పు

*The Andhra Pradesh Agricultural
University Bill, 1963 (as reported by
the Regional Committee)*

టికి, education, research, extension, servicing ఇక దీంట్లో వచ్చే టప్పటికి 48 research stations అన్నీ కూడా దీని అధ్వర్యాన తీసుకొనివస్తున్నారు. Services, extension అన్నీ కూడా దీనిక్రింద తీసుకువచ్చి పెడుతున్నారు. మొత్తము మూడు సంవత్సరాలు అయ్యేటప్పటికి, ఇవన్నీ తీసుకువచ్చి పెడుతున్నారు. చివరకు అగ్రికల్చరల్ డిపార్టుమెంటులో ఉన్నటువంటి అనేక శాఖలు దీనికి వస్తుజెప్పి ప్రభుత్వ అధ్వర్యాన నడిచే వ్యవసాయ శాఖలో ఒక విభాగంగా చేసే ప్రమాదం ఉన్నది. Board of Management—constitution లో కూడ అదేరకంగా ఉన్నది. 19 మంది Board of management లో సభ్యులుంటే అందులో 12 మందిని నామినేట్ చేస్తారు, ఏడుగురు ఎన్నిక అవుతారు. Vice-chancellor, Secretary—Finance Department గాక ముగ్గురు Agriculture Department నుంచి ఈ బోర్డులోకి వస్తారు. వారి సర్విసెస్ అవసరమయితే Academic Council లోకి తీసుకొని అక్కడ వారి సలహా తీసుకొనడం పోయి Board of management లోకి తీసుకొని 12 మంది నామినేటెడ్ మెంబర్సును పెట్టి ఒక ప్రభుత్వశాఖలా, బోర్డును తయారుచేయడం యూనివర్సిటీ లక్ష్యాలకే నష్టం. కనీసం non-official members of the Chamber of Panchayat Raj—నుంచి కూడ ఛాన్సెలరుగారు nominate చేస్తారుట. ఎన్నుకునే పద్ధతి లేకుండ 12 మందిని nominate చేసే పద్ధతి—ఒక్కరిని Institute of Research Council ఎలెక్ట్ చేయడానికి ఇచ్చారు తప్ప—మిగతావారిని నామినేట్ చేసే పద్ధతి పెట్టారు. Legislature నుంచి 2+4; రీ గుర్ని ఇచ్చామంటున్నారు, కనీసం కాన్సిల్ మెంబర్సు ప్రసోర్వన్ బట్టి మాసినా ఇక్కడ ఆసెంబ్లీలో రీ గురికి ఇవ్వాలి. ఆ ప్రకారం provide చేయలేదు. ఈ బోర్డు constitute చేసే పద్ధతి చూస్తే ఇది ప్రభుత్వం యొక్క ఒక Wing అయ్యే ప్రమాదం ఉన్నది. ఇందులో తీవ్రమైన మార్పులు తీసుకురావాలని అభిప్రాయపడుతున్నాను.

తరువాత ఈ చట్టం మొత్తంమీద చూస్తే అంతులేనన్నిచోట్ల క్లాజులకు చివర “as may be prescribed” అని ఉన్నది, నిర్దిష్టముగా చెప్పవలసినిచోట కూడ చెప్పకుండ, వైస్ ఛాన్సెలర్ ఎన్నిక ఎట్లా అంటే— as may be prescribed— అని, లేక on the recommendations of the Board he will appoint—అనే పరిస్థితిలో పెట్టడం జరిగింది. “As may be prescribed” అని ప్రతిచోట్ల పెట్టడంవల్ల Deans ను appoint చేయడంలో, సిబ్బందిని పెంచడం, ఇచ్చే పెంచడం తప్ప ఇంకొకటి కనగిడుట లేదు. Senior member of the

Faculty ని తీసుకొనే అవకాశం ఉండేట్లు పెట్టే అయన Dean గా function చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అది లేకుండా “as may be prescribed” అని పెట్టి లెజిస్లేచర్ దృష్టి నుంచి తప్పించేవిగా ఉన్నవి. అది ప్రభుత్వం వరిశీలించాలి.

ఛాన్సెలర్ ఇచ్చే decision, final అన్నారు. ఇక అప్పీలు లేదు. ఛాన్సెలర్ అ Board of management లో 12 మందిని appoint చేస్తారు. Board of management కు గాని, staff కు గాని disputes వస్తే, అది ట్రిబ్యూనల్ లో కుదరకపోతే final గా తీర్చేది మళ్ళీ ఛాన్సెలరే. ఈ ట్రిబ్యూనల్ ను ఒకరిని అప్పాయింట్ చేసేటప్పుడు కూడా ఒకరిని Board of management ఒకరిని staff ఎన్నుకుంటారు. ఒకరిని ఛాన్సెలర్ అప్పాయింట్ చేస్తాడు. Board of management, ఇవతల aggrieved party ఉన్నప్పుడు, మళ్ళీ అబోర్డు కే సర్వమూ ఉండే పద్ధతులు మార్చాలి. ఈ యూనివర్సిటీలో తయారు కావలసిన future citizens, మొత్తం అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు ఉపయోగపడే మంచి cream తయారు కావాలనుకొన్నప్పుడు అలాంటి స్టూడెంట్స్ కు అక్కడ decisions లో participation కు—అక్కడ ఉన్న students, Professors కు, ఇంకా ఇతర Experts from outside కు అవకాశాలకొరకు provision ఉండాలని సలహా చెప్పారు. కాని దీనిలో ఏమీ లేదు. అలాంటి provisions చేర్చి ఇది Democratic పద్ధతిలో నడిచే విధంగా చేయాలని అభిప్రాయ వదుతున్నాను. ఈ యూనివర్సిటీ విషయంలో చాలమంది చాల అభిప్రాయాలు చెప్పనవాటికి ప్రభుత్వం ఎందుకు భాతరు చేయలేదనేది ఒక విషయం తమ దృష్టికి తేవాలి. Inter University Board ఒక అభిప్రాయం చెప్పింది.

The Board therefore feels that full facilities may be given to the Universities concerned so that with the co-operation of the Agricultural Department of the State and the Ministry of Agriculture in the Centre, Agricultural Education in all its bearings may be promoted in the country. ఎడ్యుకేషన్ ను అభివృద్ధి పరచడానికి వేరేపద్ధతులు ఉన్నవా అనే దానిని గురించి చెబుతూ The Board is of the opinion that the creation of Universities in single professional disciplines is not ultimately conducive to the all round development of the human personality and to research which can only be fostered by full contact and co-ordination with other faculties in a University. The Board feels that if such

*The Andhra Pradesh Agricultural
University Bill 1963 (as reported by
the Regional Committee)*

a proposal to start an Agricultural University be accepted it may lead to many other professional disciplines asking for similar Universities being started and seeking affiliation of such professional colleges in other areas also. దానికి సంతృప్తిపడ్డాము. ఇతరచోట్ల అట్లాంటి ప్రయత్నం చేస్తారా అంటే మిగతావి—medicine గాని, ఇంజనీరింగ్ గాని ఇట్లాంటివాటికి standard Vocational Schools మొత్తం ప్రపంచంలో ఒక standard లో ఉంటుంది కాబట్టి ఇబ్బంది లేదు. కాని వ్యవసాయం మాత్రం దేశదేశానికి vary అవుతుంటుంది—అక్కడున్న పరిస్థితులనుబట్టి, experience ను బట్టి మార్పు ఉంటుంది. అందువల్ల ఇట్లాంటి యూనివర్సిటీ పెట్టుట అవసరం అన్నారు. దీనిలో agriculture, Veterinary, Agricultural Engineering—మొదలైనవి పెడదామని చెబుతున్నారు. ఎన్ని పెట్టినా వ్యవసాయానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలంటే ఇది affiliated University గా పెట్టేకంటే Residential University గా పెట్టి improve చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తే అన్నివిధాలా, రిసర్చికి, Post-graduate students కు కావలసిన అవసరాలకు ఉపయోగపడుతుంది. వ్యవసాయాభివృద్ధి కృషికి దోహదం చేస్తుంది. వీటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని Residential University గా పెట్టి, దాని democratic character పెంచాలి. Extra-ordinary గా ఇచ్చిన వవర్సు, appeal కు అవకాశం లేని సూత్రాలు మార్చి, మొత్తంగా ఈ బిల్లును improve చేయాలని చెబుతూ, ఆరకమైన మార్పులకు ప్రభుత్వం సిద్ధం కావాలని చెబుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. రాంగోపాల్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు చాలా ముఖ్యమైనది. 1956 కన్నా పూర్వంనుండి ఎగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీ—రూరల్ యూనివర్సిటీ—స్థాపించుకోవాలని ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. మనకన్నా వెనక ప్రయత్నాలు ప్రారంభించిన పంజాబ్, ఒరిస్సా, మైసూరులలో అప్పుడే ఎగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీలు ప్రారంభించబడి పని ప్రారంభించినవి. ముఖ్యంగా ఎగ్రికల్చరల్ ఫ్టేటు అయిన మన రాష్ట్రంలో చాలా ఆలస్యంగా గవర్నమెంట్ యూన్ టైవ్ తీసుకొన్నదని భావిస్తున్నాము. అయినప్పటికీ, గవర్నమెంట్ ను యీ బిల్లు తెచ్చినందుకు ఆశించి దిస్తున్నాను. ఇప్పుడున్న కాఖలిన్నీ ఒకచోట చేర్చి, ఎగ్రికల్చరల్ యూనివర్సిటీ పని యీ సంవత్సరమే ప్రారంభిస్తామని మంత్రిగారు హామీ ఇస్తున్నారు. ఈ పని ఎంత తొందరగా ప్రారంభమైతే అంత మంచిది. ఇది దేశంలో ఉత్పత్తిని పెంచే మార్గం. ఉత్పత్తి పెంచినందుకే ఈ బిల్లు. రెండో దినం నాడించలేము.

*The Andhra Pradesh Agricultural
University Bill, 1963 (as reported by
the Regional Committee*

మంత్రిగారు ఒకరోజు ఫైల్స్ చూడకపోతే, ఆ తరువాత రోజు ఓ రెండుగంటలు ఎక్కువ కూర్చుని ఆ ఫైల్స్ అన్ని కంప్లీట్ చేసి పడేస్తారు. కాని ఉత్పత్తి ఆవిధంగా చేయటానికి కుదరదు. ఉత్పత్తి ఒకసారి పడిపోతే, ఇక అది ఎన్నటికీ పడిపోయినట్లే. ఎగ్రికల్చర్ లో రిస్క్ ఎక్కువ ఉంది. Investment in agriculture is a risky investment అందువల్ల ఎగ్రికల్చర్ వృత్తిగా స్వీకరించేవారు చాలా తక్కువ అయిపోతున్నారు. వైకం ఉన్నవారు ఇతరత్రా చాలా సంపాదించుకోవచ్చుననే ఉద్దేశ్యంతో వ్యవసాయం దిక్కు వారు మొగ్గు చూపలేదు. బ్రెయిన్ ఆపరేషన్ లో రిస్క్ తక్కువ అయిపోయింది. 90 శాతం వరకు కేసెస్ సక్సెస్ ఫుల్ అవుతున్నవి అంటున్నారు. హార్ట్ ఆపరేషన్స్ 90 శాతంవరకు సక్సెస్ ఫుల్ అవుతున్నవని అంటున్నారు; కాని ఎగ్రికల్చర్ ఆపరేషన్ 50 శాతం మాత్రమే సక్సెస్ ఫుల్ అవుతున్నవి. అందువల్ల మనకు కరువు తప్పటంలేదు; ఆహారకొరత తప్పటంలేదు, పుష్టికరమైన ఆహారం గురించి విచారించే పరిస్థితిలో లేము. అందు వల్ల యీ యూనివర్సిటీ స్థాపనను ప్రభుత్వం తొందరగా అమలుజరపాలి. దాని లాభాలు త్వరగా ప్రజలకు అందాలి. రీసెర్చ్ లోక్యుటీచింగ్ కు సంబంధం లేకుండా ఉంది. ఇప్పుడు వేరేచోట ఉండి ఒకరు రిసర్చ్ చేస్తుంటే, మరొకరు ఇంకోచోట ఉండి టీచింగ్ చేస్తున్నాడు. ఆయన ఏమి రిసర్చ్ చేస్తున్నాడో అది టీచింగ్ చేసే వాళ్ళకు ఇప్పుడు అందజేసే విలువలేదు. టీచర్ కు రిసర్చ్ తో సంబంధం లేకుండా ఉంది. ఈ యూనివర్సిటీ స్థాపన తర్వాత వారిద్దరికీ షరఫుర సంబంధం ఏర్పడి వారు విద్యార్థులకు వారి అనుభవాలను అందజేసే అవకాశం ఉన్నది.

మనం ఆహార విషయంలో ఇంకా చాలా వెనుకబడే ఉన్నాము. 1951 కన్నా: యీ పది సంవత్సరాలలో ఆహారోత్పత్తి కొంత పెరిగినా, సాగులోకి వచ్చిన భూమికూడ అంతే పెరిగింది. ఒక ఎకరంలో ఎంత పంట పండాలో అంత పంట పండలేకపోతోంది. మనదేశంలో కొన్ని ప్రాంతాల్లో కొంతమంది వ్యక్తులు ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొని చాలా ఉత్పత్తి చేస్తున్నారు. వారు చేసే ఉత్పత్తికి, మన సగటు ఉత్పత్తికి చాలా అగ్రాధమైన వ్యత్యాసం ఉన్నది. ఈ వ్యత్యాసాన్ని ఇప్పుడు బ్రిడ్జ్ చేయాలని ఉద్దేశ్యంతో యూబిల్లు తీసుకురావటం జరిగింది. ఈ యూనివర్సిటీ స్థాపించి మనం ఏ లక్ష్యాలు సాధించాలని అనుకొన్నామో, ఆ లక్ష్యాలను సక్రమంగా సాధించటానికిగాను, ఈ యూనివర్సిటీలో మనం మంచి ప్రవీణులను నియమించాలి. మన రాష్ట్రంలో దీనికి సంబంధించిన అన్ని శాఖలలో ఉన్న ప్రవీణులను ఇందులో చేర్చాలి. అవసరమైతే ఇతర రాష్ట్రాలలో పీటికి సంబంధించి ఉన్న ఎక్స్ పర్ట్స్ ను కూడ పిలిపించి మన యూనివర్సిటీలో ఉంచాలి.

అందులో అసమర్థులను తీసుకువచ్చి పెడితే, అందులో చదివే మన పిల్లలు, అందులో ట్రయినింగ్ పొందే మన పిల్లలు కూడ అసమర్థులుగా తయారవుతారు, యూనివర్సిటీ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ కొంత సరిగా మంచిగావున్నా, లేకపోయినా ఫరవాలేదుగాని, ఎగ్రికల్చర్: వెటర్నరీ, హోమ్ సైన్స్ డిపార్ట్ మెంట్స్ లోని నెంబరు వన్ ఎక్స్ పర్ట్స్ ను యీ యూనివర్సిటీలో ఉంచి, మంచి ట్రయినింగ్ మన విద్యార్థులకు ఇప్పించాలని కోరుతున్నాను. అమెరికాలో - వ్యవసాయంలో అంత అభివృద్ధి సాధించబడటానికి కారణం, అక్కడ ప్రతి రాష్ట్రంలో ఎగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీలు రెండు, మూడు చొప్పున ఉన్నవి. అందువల్ల అక్కడ వ్యవసాయ ఉత్పత్తి అధికం అయినది. అక్కడ ఒక ఎకరానికి ఒక టన్ను ఉత్పత్తి ఉంటే, మనదేశంలో నాలుగు ఎకరాలకు ఒక టన్ను ఉత్పత్తి ఉన్నది. పశువుల పెంపకం, కోళ్ళ పెంపకం గొట్టెల పెంపకం— వీటన్నింటిపైన ప్రత్యేకమైన దృష్టి కేంద్రీకరించి, మన పిల్లలను తయారు చేయవలసివస్తుంది, మనకు ఆహారకొరత ఉంటే, మన దేశంలో కూడ బలహీనత ఎక్కువవుతుంది. ఈనాటి యుద్ధ సమయంలో హిమాలయ గుట్టలలోనికి వెళ్ళి యుద్ధం చేయటానికి (ఇప్పుడు 5 లక్షలమంది ఉన్నారు) ఇంకో 5 లక్షలమంది పోగుచేయాలంటే చాలా కష్టమైపోతున్నది. శరీరంలో బలంగలవారు చాలా తక్కువై పోతున్నారు. శరీరంలో బలం ఉంటే ఉత్సాహం వస్తుంది. ఉత్సాహం వస్తే, ధైర్య సాహసాలతో పని చేయగలుగుతారు. శరీరంలో బలం ఉండాలంటే, పుష్టికరమైన ఆహారం ముఖ్యము. తరువాత, బట్టలు ముఖ్యము. ఈ 16 సెం, లలో 18 కోట్ల రూ.ల ఆహారధాన్యాలు మనం ఇతర దేశాల నుండి తెచ్చుకొన్నాము. 700 కోట్ల రూ.ల పత్తి మనం దిగుమతి చేసుకొన్నాము. ఇది విచారకరమైన విషయము. బట్టలు ఎగుమతి చేస్తున్నాముకదా, అంటారు. బట్టల ఎగుమతి, ప్రత్తి దిగుమతి సమానమై మన బట్టలు విదేశ ద్రవ్యం సంపాదించే వస్తువుకాదనే నిర్ణయానికి రావలసి వస్తుంది. మనం ఈ యూనివర్సిటీ స్థాపన ద్వారా ఏదైతే సాధించాలనుకొన్నామో, అవన్నీ అక్షరాల మన కళ్లెదుట కనపడాలి. కేవలం లక్ష్యాలు నిర్వచించినంత మాత్రమున మన దేశానికి ఏమీ లాభం లేదు. ఆ లక్ష్యాల సాధన ముఖ్యము. ప్రభుత్వం ఈ యూనివర్సిటీలో నియమించే సిబ్బంది విషయంలో ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ చూపి, మన దేశంలోని నెంబర్ వన్ ఎక్స్ పర్ట్స్ ను ఇందులో ఏర్పాటుచేసి, మన స్టూడెంట్స్ కు ఎటువంటి ట్రయినింగ్ ఇవ్వవలసి ఉన్నదో, అటువంటి ట్రయినింగ్ ఇచ్చినట్లయితే మన దేశం సన్మత్యములం అవుతుందని చెబుతూ ఈ బిల్లు తెచ్చినందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. సత్యనారాయణ : అధ్యక్షా, ఈ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయ స్థాపన విషయం చాలాకాలంగా చర్చించబడుతూ, ఇవాళ దానికి తుదిరూపం ఇచ్చే దశలో మనం ఉన్నాము. అనేక వివాదమైన విషయాలు యీ సెల్క్ట్ కమిటీ దశలో, అంశకుముందు ఉన్న సెల్క్ట్ కమిటీ దశలో చర్చించబడినవి. ప్రధానమైన విషయాలను ప్రభుత్వము ఆమోదించలేదు అనేటటువంటిది యీనాడు తుది రూపంలో ఉన్న యీ బిల్లును చూసినపుడు స్పష్టమవుతుంది. నూటికి 80 మంది ప్రజలు ఉన్న గ్రామీణ ప్రాంతాల అభివృద్ధికి వివిధమైన ఫేకల్టీస్ తో, సమగ్రమైన విద్యా విధానంతో కూడినటువంటి గ్రామీణ విశ్వవిద్యాలయం ఉండాలని మన దేశంలో పెద్దలుగా నియమించబడిన యూనివర్సిటీ గ్రాంట్స్ కమిషన్ వారు, రాధాకృష్ణ కమిటీవారు, ఇతర విద్యావేత్తలు చెప్పటం జరిగింది. వారి రిపోర్టులో మన గ్రామీణ పరిస్థితులు ఏమిటో, మన గ్రామీణ ప్రజల అభివృద్ధికి గ్రామీణ విశ్వవిద్యాలయం అవసరం ఏమిటో చర్చించారు. మనం గతంతో చూసినపుడు మన గ్రామీణ ప్రాంతంలో స్వయంపోషకమైన ఆర్థిక విధానం ఉన్నట్లు, దానికి ప్రధానమైన వ్యవసాయం చేతివనులు యీ రెండూ ఒకదాని కొకటి సమ్మిళితమై అభివృద్ధి అయి— స్వయంపోషకమైన ఆర్థిక విధానం ఉండినట్లు మనకు బోధపడుతుంది. తర్వాత వచ్చిన 200 సంవత్సరాల బ్రిటిష్ పరిపాలన, పరాయి ప్రభుత్వ పరిపాలన ఫలితంగా గ్రామీణ వ్యవస్థ అంతా పూర్తిగా విచ్ఛిన్నమైన సంగతి మనకు తెలుసు. గ్రామీణ పరిశ్రమలు విచ్ఛిన్నమైపోయినవి. ఉన్న స్వయంపోషక ఆర్థిక విధానం విచ్ఛిన్నమైంది. ఆనాడు గ్రామీణ ప్రజలు బ్రతకటానికే ప్రధానమైన ఉపాధిగా ఉండిన చేతివృత్తులు పోయాయి. అందువల్ల వ్యవసాయతీమీద వత్తిడి ఎక్కువైంది. గ్రామీణ ప్రజలలో నిరుద్యోగ సమస్య ఏర్పడింది. గ్రామీణ ప్రజలందరు నేడు ఆధారపడవలసి వచ్చిన వ్యవసాయం ఎదుగు బొదుగు లేకుండా మందగోడిగా ఉన్నదన్నది అందరం అంగీకరిస్తున్నాము. మనకు స్వతంత్రం వచ్చిన ఈ పదిపాను. పదహారు సంవత్సరాలలో మనం కొంత అభివృద్ధి సాధించినప్పటికీ సాధించవలసినంత అభివృద్ధి సాధించలేదనేది మన ప్రధానమంత్రిగారు కూడ చెప్పారు. మన ముఖ్యమంత్రి సంతోషరెడ్డిగారు కూడ “అనేక కోట్ల రు.లు మనం ఖర్చుపెడుతున్నాము; కాని వ్యవసాయం పొందవలసిన అభివృద్ధి పొందటం లేదని. ఈ లోపం ఎక్కడున్నదని” అన్నారు. రాధాకృష్ణన్ గారు యు. పి. ఎగ్రికల్చరల్ యూనివర్సిటీకి కాన్వోకేషన్ ఎడ్రస్ ఇస్తూ ‘Lack of trained personnel and inefficient administration are the two reasons’. ఈ రెండూ ప్రధానకారణమని చెప్పారు. వ్యవసాయంలో ఏర్పడుతున్న అవకాశాలకు రీసర్చు జరుగుతున్నదనుకొంటున్నాము; రీసర్చు చాలా ఎలాట్ మెంట్ చేస్తున్నాము.

*The Andhra Pradesh Agricultural
University Bill, 1963 (as reported by
the Regional Committee)*

ఎక్స్‌ప్లెన్‌న్ చేస్తున్నాము. కొత్తరకాల విత్తనాలవల్ల, ఎరువులవల్ల వ్యవసాయం కొంతకాలం అభివృద్ధి అయినది. కాని గత నాలుగు అయిదు సంవత్సరాలుగా వ్యవసాయంలో యీ అభివృద్ధి ఒక రకంగా stagnate అయినదనేది మనం స్పష్టంగా చూస్తున్నాము.

100 కి 20 వంతులు, 15 వంతులు కొన్ని ప్రాంతాలలో సగంపంట తెగుళ్లకు గురి కావడంవల్ల పంటలకు విపరీతమైన నష్టం కలగడం మనం ఈనాడు చూస్తున్నాము. ఈ విధంగా వ్యవసాయం ఒకచిక్కు పరిస్థితిలో, ఒక stagnated state లో ఈనాడు ఉన్నది. పెద్దగా అభివృద్ధి లేకుండా మందకొడిగా సాగుతున్న పరిస్థితి చూస్తున్నాము. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో నిరుద్యోగ సమస్య ప్రధాన విషయంగా మన్నది. రాధాకృష్ణన్ కమిషన్ report లో గ్రామీణ ప్రజలయొక్క అభివృద్ధికి అనుగుణ్యంగా విశ్వవిద్యాలయం ఉండాలని, దానికి ప్రాథమికంగా rural secondary schools, under graduate colleges విస్తరణ మొదలైనవి ఉండాలని చెప్పారు. మనదేశంలో సీరక్షరాస్యత ప్రధాన విషయంగా ఉన్నది. వ్యవసాయ విద్యను వ్యవసాయ దారుల తీరిక కాలంలో బోధనచేయడానికి, Research stations లో మనం పొందుతున్న అనేకమైన కొత్తవిషయాలను వారికి వివరించడానికి డెన్మార్కులో జరిగిన peoples colleges movement యొక్క experiences అన్నీ వారు తీసుకొని డెన్మార్కులో యిదిచాల సహాయ పడిందని, అక్కడ వ్యవసాయంలో విప్లవాత్మకమైన మార్పును తీసుకురావడానికి, అభివృద్ధిని సాధించడానికి సహాయపడిందని గ్రామీణ ప్రజలయొక్క అభివృద్ధికి అది దోహదం చేసినదని ఊహించే ఆయన ఒక set up ను, మొత్తం గ్రామీణ ప్రజలయొక్క అభివృద్ధికి rural secondary schools, under graduate colleges, peoples' colleges, highly equipped university ఉండాలని ఒక చిత్రాన్ని తమ report లో ఉదహరించారు. మంత్రిగారు సమాధానం యిస్తూ వ్యవసాయం ప్రధానమైన వృత్తి కాబట్టి దానిని ముందు చూద్దాము అని చెబుతున్నారు. దానితోపాటు యితరమైన వాటిని మనం అభివృద్ధి చేయగలిగినప్పుడే వ్యవసాయ ప్రజలయొక్క జీవితస్థాయి పెరుగుతుంది. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారానికి కొంతవరకు దారితీస్తుంది. దోహదం చేస్తుంది. గ్రామీణ ప్రజల యొక్క సమగ్రమైన అభివృద్ధికి అది సహాయ పడుతుంది. అందువల్లనే rural industries, agriculture, veterinary science, rural administration agriculture engineering మొదలైన వాటికి ప్రాధాన్యం ఉండాలి. గ్రామీణ ప్రజలయొక్క అభివృద్ధి

*The Andhra Pradesh Agricultural
University Bill, 1963 (as reported by
the Regional Committee)*

ప్రత్యేక లక్ష్యంగా ఉన్నప్పుడు ప్రధానంగా ఈరకమైన గ్రామీణవిశ్వవిద్యాలయం రూపొందించాలని ఆయన స్పష్టంగా వారు చెప్పడం జరిగింది. ఈనాడు మనపరిస్థితి ఆ కమిషన్ యిచ్చిన report కు మనం రూపొందించుకుంటున్న వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయానికి ఏరకమైనసామ్యం, సంబంధంలేదు అనేది స్పష్టమైనవిషయం. వ్యవసాయాభివృద్ధికి మేము ప్రత్యేకంగా కేటాయిస్తున్నాము. వ్యవసాయ అభివృద్ధిలో ప్రధానంగా విస్తరణ, research, education పెట్టుకున్నాము. ఈ మూడింటికి సమన్వయం అనేది ప్రధానలక్ష్యం అని కూడ చెబుతున్నారు కాని ఈ మూడింటికి సమన్వయంలేదు. వ్యవసాయంలో ఉన్నలోపాలకు, ఎదుగు బోదుగు లేని పరిస్థితికి, ఈరకమైన మందకొడి తనానికి కారణంఅయిన విషయాలు ఏమిటి? వీటి పరిశీలనకు ఏమైనా మనం పూనుకుంటున్నామా? ఒక విశ్వవిద్యాలయాన్ని స్థాపించడంతోనే ఈపరిస్థితులన్నీ చక్కబడతాయో అనే విషయం కూడ మనం ఆలోచించాలి. ఇవ్వాలి అగ్రికల్చర్ department management లో ఉన్నది. Research అంతా Education department లో ఉన్నది. Extension అనేది ఉన్నది. ఈనాడు యివి సక్రమంగా నిర్వహించబడుటలేదు. ఏలోపాలవల్ల ఈ స్థితికి వచ్చినాయో, ఆలోపాలను పరిశీలన చేసి దానికి అవసరమైన రోగ నిర్ణయం ఏమైనా చేయగలుగు తున్నామా అంటే లేదు. ఒక university క్రింద ప్రాథమికమైన సంస్థలు, rural secondary education, peoples colleges మర దృష్టిలో తీసుకొని తలనుమాత్రం ఒక యంత్రాన్ని university అనే స్థాయిలో వ్యవసాయ నిశ్చయవిద్యాలయం నిర్మించు కుంటే సరిపోతుంది అనేవిధంగా దీనిలో కనబడు తున్నది. ఇది ఏరకంగా కూడ సమగ్రమైన వ్యవసాయాభివృద్ధికిగాని, గ్రామీణ ప్రజల యొక్క అభివృద్ధికిగాని తోడ్పడటటువంటిదిగా లేదని మనకు స్పష్టం అవుతుంది. ఈనాడు క్రొత్తగా agriculture colleges ఏమైనా పెట్టబోతున్నామా, వ్యవసాయ కళాశాలలో విద్యార్థుల యొక్క సంఖ్యను అదనంగా పెంచబోతున్నామా? వ్యవసాయ దారులు అనేకమంది పెడుతున్న applications 4వ వంతు మాత్రమే ఈనాడు తీసుకోబడు తున్నవి. చాల తక్కువ సంఖ్య మాత్రమే కళాశాలలో విద్య పొందడానికి అవకాశం ఉన్నది. ఈ University Bill ద్వారా వ్యవసాయ కళాశాలలు ఏబి క్రొత్తగా రూపొందించుకోలేదు. అలాగే వెలరినరీ కళాశాల లను క్రొత్తగా రూపొంచుకోవడం లేదు. క్రొత్తగా విద్యార్థులయొక్క సంఖ్యను ఈ కళాశాలలో పెంచుకోబోతున్నామా అదీలేదు. వ్యవసాయ విద్యార్థిభనకు peoples colleges కు scope ఉన్నదా అంటే అది కనబడడంలేదు. Rural secondary education కు క్రొత్తగా ఏమైనా ప్రాథమిక ఏర్పరచుకుంటు

న్నామా అంటే అదీలేదు. Under graduate colleges గాని ఆపీ లేకుండా university అనే టటువంటి ఉన్నతస్థాయిలో ఒక కాయను మాత్రం ఏర్పాటు చేసి తక్కినవన్నీ ఉన్నా లేకపోయినా ఉత్తరోత్తర చూసుకోవచ్చు అంటే అది వ్యవసాయాభివృద్ధికి ఎలాదోహదకారి అవుతుంది ఎలాసహాయ పడుతుందని అడుగుతున్నాము. ఆవిషయం ప్రధానంగా ఆలోచించమని కోరుతున్నాము. Expenditure విషయం ఆలోచించండి. మొత్తం కోటి 80 లక్షల రూపాయలు అవుతుందని, కోటిరూపాయలు కేంద్రం నుంచి వస్తుందని చెబుతున్నారు. Research, యితరమైన వాటికింద కాకుండా, recurring expenditure క్రిందనే 55 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టాలి. Recurring expenditure లో 25% మాత్రమే కేంద్రం యిస్తాను అంటున్నది. తక్కిన recurring expenditure అంతా మనం భరించవలసి యుంటుంది. ఇవాళ మన యొక్క అవసరాలు, మనయొక్క స్థితిగతులు దృష్టిలో పెట్టుకున్నప్పుడు ఉన్న ఆర్థిక పనరులను పరకంగా వినియోగించాలి. వ్యవసాయాభివృద్ధికి వ్యవసాయ పరిశోధనకు, Education కు మనం ఎలావినియోగించాలి అని చూసుకున్నప్పుడు university level లో ఈ రకమైన తలకాయను పెట్టుకుంటే సరిపోతుందా? పెడుతున్న డబ్బు సద్వినియోగం అవుతుందా. సరైన ఫలితాలు మనం పొంద గలమా అనేది అనుమానాస్పదమైన విషయంగానే కనబడుతున్నది. Financial aspect తో చూసినా, state చాల చిక్కులలో ఉన్నది అనుకుంటున్నాము. వ్యవసాయాభివృద్ధికి మనం పెట్టవలసిన డబ్బును ఈ రూపంలో పెట్టడంవల్ల officialism అనేది పెరగడం recurring expenditure పెరగడం జరుగుతుంది. Non-recurring expenditure మీద 4 కోట్లు రూపాయల పై చిల్లరకు ఒక విశ్వవిద్యాలయం రూపొందాలంటే అవుతుందని కూడ ఊహించారు, 50% మాత్రమే కేంద్రం యిస్తుంది. అమెరికా నుంచి వచ్చే aid 50% లో ఒక భాగంగా ఉండవచ్చు. మిగతా 50% మనరాష్ట్ర ప్రభుత్వం పెట్టుకోవాలి. 75% recurring expenditure మనం పెట్టుకోవాలి. Non-recurring expenditure 50% మనం పెట్టుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఇంత commitment కు మనం పోబోతున్నాము. వ్యవసాయాభివృద్ధికి rural education గాని peoples college గాని ప్రప్రాతిపదిక లేనటువంటి ఒకవిశ్వవిద్యాలయాన్ని నిర్మించబోతున్నాము అనే విషయాన్ని మనం చూడవలసి యున్నది. దాని ఫలితాలు ఎలాఉంటాయనేది కూడ కొంత పరిశీలన చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. Extension కూడ జతచేయాలనేది ఒక లక్ష్యంగా కనబడుతున్నది. 1957 లో చేసిన వెజావాడ రామచంద్రారెడ్డిగారి కమిటీలో experts అందరూ ఉన్నారు.

*The Andhra Pradesh Agricultural
University Bill 1963 (as reported by
the Regional Committee)*

మన అగ్రికల్చర్ అధికారులు అందరు ఉన్నారు. వారు చెప్పింది కూడ మనం పరిశీలనలోకి తీసుకోవాలి. ఈ విశ్వవిద్యాలయం అనేది It is a new experiment Experimental Stage లో ఉన్నటువంటిది successful అవుతుందా కాదా అనేది మనకు తెలియదు మనం విద్యావిధానంలో అనేక మైన మార్పులు ప్రవేశ పెట్టాము. P. U. C. అన్నాము Three years degree course అన్నాము. Higher secondary education అన్నాము. మరల యిది బాగుండలేదు అని మరొక దానిని ఆలోచించాలి. Old intermediate బాగా ఉన్నదనే పరిస్థితులలోకి వెళుతున్నాము. ఒక రకమైన అరాజకమైన స్థితి విద్యావిధానంలో ఉన్నది. వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం అనేది It is a new experiment. ప్రయోగంచేసి ఫలితాలు యిచ్చిన స్థితి యితవరకు లేదు, Extension చాల విస్తృతమైనది. అమెరికాలో సాధ్యం కావచ్చు. Large scale farming అక్కడ వున్నది. Mechanised farming అక్కడ ఉన్నది. ఆంధ్రదేశంలో 25 వేల గ్రామాలు ఉన్నాయి. Village level workers సంఖ్య చూస్తే గ్రామ సేవికలు గాని, ముఖ్య సేవికలు గాని, 5 వేల మంది ఉన్నారు. విస్తృతమైన రవాణా సౌకర్యాలు లేని చిన్నచిన్న గ్రామాలలో, చాలా చిన్న ఖండాలలో వ్యవసాయం జరుగుతున్నది. ఇలాంటిచోట్ల అజమాయిషీ వుంటుందని సమగ్రఫలితాలు వస్తాయని అనుకోవడం పొరబాటు అవుతుంది. Extension కు experiment కు అగత్యమున్నదిగాని, practical life లేదు. అసలు యీనాడు వ్యవసాయదారునికి వున్న సమస్య లేమిటి? వాటిని గూర్చి ఎప్పుడైనా యోచించారా? రిసెర్చి అప్లైడ్ రిసెర్చి యివ్వవలసిన ప్రాముఖ్యం యివ్వడం లేదు. వీటికి ఎంతో ప్రాముఖ్యత యివ్వవలసిన అవసరం యీనాడు ఎంతయినా వున్నది. అలాగే గ్రామీణ ప్రాంతములలో వుండే సమస్యలు ఏమిటి? ఇందుకు ఏర్పాటుచేసిన staff ను యింకా strengthen చేయవలసిన అవసరమున్నది. అలాగాకుండా, కేవలం extension మీదనే కేంద్రీకరిస్తే ఫలితాలు గ్రామాలలోకి వెళ్లవు. ఈ రిసెర్చి స్టేషన్లు అనేక ప్రాంతాలలో వున్నాయి. వాటిపై అజమాయిషీ చేయడం కష్టమవుతూవుంటుంది. అమెరికాలో ఒక పెద్ద ఫారమ్ వుంటే, అక్కడనే రిసెర్చి, జరుగుతుంది. లాండ్ గ్రాంట్ కాలేజీలో యిది సస్టెన్ ఫుల్ గా జరుగుతున్నదంటే అందుకు అనేక భౌతిక కారణాలున్నాయి. ఇప్పుడు రాజేంద్రనగర్ లో యీనా పర్చిటీవుంటే, ఎక్కడనో అనకాపల్లి, సామర్లకోట, కదిరి మొదలైన ప్రాంతాలలో రిసెర్చి స్టేషన్లు వుంటాయి, వాటిని సమన్వయం చేయడం, కంట్రోలు చేయడం ఈ కార్యక్రమమంతా యూనివర్సిటీ చేతుల్లో పెట్టడం సరికాదు. అయితే రిసెర్చికి ఎడ్యుకేషన్ కు సంబంధ పుండవలసిన అవసరం లేదా అనవచ్చు. అలా వుండాలను

*The Andhra Pradesh Agricultural
University Bill, 1963 (as reported by
the Regional Committee)*

కున్నప్పుడు యీ రిసెర్చి స్టేషన్స్ ను దానితో క్లబ్ చేయవలసిన అవసరం లేదు. ఈ రోజున మన వ్యవసాయ కళాశాలలోని రిసెర్చి స్టేషన్స్ కు strengthen చేయండి. ఆ ఫలితాలను వేరువేరుగా చూడండి. ఆచరణలో అవి మంచి ఫలితాలను ఇచ్చి నప్పుడు వాటిని యూనివర్సిటీకి hand over చేయండి, అలా గాకుండా ముందుగానే యిదంతా యూనివర్సిటీకి అప్పగించేస్తే తొందరపాటు అవుతుందని మనవి జేస్తున్నాను.

శ్రీ పి.సుబ్బయ్య: అధ్యక్షా, మనది వ్యవసాయ రాష్ట్రం. వ్యవసాయోత్పత్తి అధికంచేయాలి. అందుకు మనం మన గ్రామీణ జీవితాన్ని దృష్టిలో పుంచుకోవాలి. నూటికి 80 మంది గ్రామాలలోను, 20 మంది పట్టణాలలోను వున్నారు. నూటికి 80 మంది గ్రామాలలో వున్నప్పటికీ, వారి జీవితం యీనాటికీ ఎదుగూ బొదుగూ లేకుండా వున్నది. ఒక ఎకానమిస్ట్ చెప్పినట్లుగా, ఇది చావదు, బ్రతకదు. అలా వున్నది. అగ్రికల్చర్ కు తోడుగా రూరల్ యిండస్ట్రీని జత చేస్తే నేతప్ప మనం వృద్ధిచెందము. అందుకుగాను గ్రామీణ విశ్వవిద్యాలయాన్ని ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. అయితే, అమెరికన్ పాట్రన్ తో మనం ఏకీకరించి, అటువంటి యూనివర్సిటీనే యిక్కడ కూడా, ఆ ప్రతిపత్తితో ఏర్పాటుచేయడానికి ప్రయత్నించడం సమంజసంకాదు అందుకనే, 59-60 సంవత్సరంలో మంత్రిగారు రూరల్ యూనివర్సిటీ అనే ఒక ప్రతిపాదన తీసుకువచ్చారు. కాని, ఆ తరువాత, ఏ వై పరిత్యం వల్లనో అది అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీ బిల్లుగా మారిపోయింది. అందుకు తగిన కారణాలు వుండి వుండవచ్చును అయితే మంత్రిగారు అగ్రికల్చరల్ యూనివర్సిటీ అన్న, రూరల్ యూనివర్సిటీ అన్నా ఒకటేగదా, అందుకని మేము అగ్రికల్చరల్ యూనివర్సిటీ అనే దానిని ఒప్పుకన్నా అనే భావనలో వారు మాట్లాడారు.

అంతేకాదు; వ్యవసాయాభివృద్ధికి కావలసిన ముఖ్యమైన అంశాలేమిటో పరిశీలించినప్పుడు మనకు రూరల్ యూనివర్సిటీ ఎక్కువ ప్రయోజనం గలిగిగా తెలుస్తూంది. అయితే అగ్రికల్చరల్ యూనివర్సిటీ బిల్లు తీసుకువచ్చారు, అది pass అయిపోతుంది. అదికాదు మనకు ముఖ్యం. నాలుగు రాష్ట్రాలలో ఈ బిల్లు పాస్ అయింది. అవి - యు. పి., పంజాబ్, ఒరిస్సా, మైసూరు. అయితే యిప్పటికి రెండు రాష్ట్రాలలోనే యిది అమలులోనికి వచ్చింది, మైసూరు, ఒరిస్సాలలో ఇంకా అమలులోనికి రాలేదు. కారణమేమిటి; ఇందులో ఆచరణరీత్యా ఏవైనా లోపాలున్నాయని వారు ఆపారా, ఆ విషయం ఆలోచించవలసివున్నది. ఆచరణలో యిది ఏ విధంగా రూపొందనున్నదో జాగ్రత్తగా చూపించాలి. 2000 లక్షలతో దీనిని మనం స్థాపించుకోవాలని వుద్దేశిస్తున్నాము.

*The Andhra Pradesh Agricultural
University Bill, 1963 (as reported by
the Regional Committee)*

దీనిలో Capital expenditure ఎంత, రికరింగ్ ఎక్స్ పెండిచర్ ఎంత, నాన్-రికరింగ్ ఎక్స్ పెండిచర్ ఎంత, దీనిలో ఎవరు ఏ దామాషా ప్రకారం భాధ్యత వహిస్తారు, ఈ విషయాలను స్పష్టంగా తెలియబరచకుండా దీనిని తీసుకువస్తున్నారు. దీనియొక్క ఫలితాలు మన బడ్జెటుపై reflect అయ్యే పరిస్థితి కూడా వున్నది. దీనిని గూర్చి కూడా జాగ్రత్తగా యోచించవలసి వున్నది.

ఇందులోని క్లాజులను పరిశీలించినప్పుడు అడ్మినిస్ట్రేషన్ టాప్ పాపీగా వుండేట్లుగా అనిపిస్తున్నది. ఛాన్సిలర్, వైస్ ఛాన్సిలర్, ప్రొఛాన్సిలర్, బోర్డు ఆఫ్ మేనేజిమెంటు, అకాడిమిక్ కౌన్సిల్, డాన్ ఆఫ్ పాకల్టీస్ యిలా దొంతర్లుగా వున్నది, దీనిపై మనం పెట్టే ఖర్చుచాలా వుంటుంది. ఇది టాప్ పాపీ అడ్మినిస్ట్రేషన్ కు దారితీస్తుంది. దీనివలన మనం వుద్దేశించిన విస్తరణ కార్యక్రమాలు, పరిశోధనా కార్యక్రమాలు నెరవేరకపోయే ప్రమాదమున్నది. చివరకి ఈ యూనివర్సిటీవలన ~~చైతాంగానికి ఏవిధమైన ఉపయోగం లేకుండాపోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది.~~ అందుచేత, ఈ టాప్ పాపీ అడ్మినిస్ట్రేషన్ ను కుదించవలసిన అవసరమున్నది. విస్తరణ కార్యక్రమాలపై, పరిశోధనాంశాలపై యీ ఖర్చు విరివిగా జరపడం అవసరం. ఈ అంశాలపై లాటిన్ అమెరికాలో విఫలమైనట్లు మనకు తెలుస్తున్నది. మన పరిస్థితులకు అక్కడి పరిస్థితులకు ఎంతో భేదమున్నది. దానిని గమనించాలి. మనకు మెట్ట, మాగాణి మొదలైన ప్రాంతాలున్నాయి. వీటన్నింటిని సమన్వయం చేసి, పరిశోధన సాగించవలసివున్నది. కేవలం అమెరికన్ ప్రొఫెసర్స్, మరి ఫాంఫ్ లెట్స్, మరి ఎక్స్ ప్ మెంటు దృష్టితోనే గాకుండా, మన గ్రామీణ పరిస్థితులను దృష్టిలో వుంచుకొని యీ కార్యక్రమాలను కొనసాగించడం అవసరం.

అమెరికా చేసిన సహాయం ఏమిటి? మంత్రిగారు చెబితే నేను చాలా ఆశ్చర్య పడ్డాను. బిల్డింగ్స్, లేబరేటరీ ఎక్స్ ప్ మెంట్, లైబ్రరీ ఇటువంటివి వున్నాయి కాని తతిమ్మా విషయాలులేవు. వారు కట్టిన బిల్డింగ్స్ వెళ్ళిపోయేప్పుడు మనకు వదులు తారట. ఈ యూనివర్సిటీ ఫిన్ థాన్సియల్ పొజిషను ఎక్కువగా రాష్ట్ర బడ్జెటుపైన. కేంద్రమిచ్చే సహాయంపైన ఆధారపడివుంటుంది. కాబట్టి దీర్ఘంగా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. రిసెర్చ్ వర్క్ కు అడ్మినిస్ట్రేషనుకు మధ్య కో-ఆర్డినేషను చాలా వేలవంగా వుంది. రిసెర్చ్ సెంటరులో వచ్చిన ఫలితాలు రైతుకు అందజేయబడడం లేదు. రిసెర్చ్ వర్క్ కు అడ్మినిస్ట్రేషను మధ్య కో-ఆర్డినేషను సరిగా లేకపోవడంవల్ల యీ అనర్థాలు వస్తున్నాయి, జిల్లా పరిషత్తులలోను, పంచాయితీ సమితులలోను కొన్ని విషయాలలో రిసెర్చ్ వల్ల వచ్చిన ఫలితాలు వుంటాయి కాని గ్రామాలలో ఏ రైతుకు కూడా యీ పరిజ్ఞానం లేకుండావున్నది. ఉదాహరణకు

*The Andhra Pradesh Agricultural
University Bill, 1963 (as reported by
the Regional Committee)*

చిలగడదుంపలలో కొత్తరకం వచ్చింది. ఆ విషయం గ్రామాలలోని రైతులకు అందలేదు. నేను ఫలాన వెరైటీ చిలగడదుంప విషయం మీకు చెప్పారా అంటే అదేమిటో మాకు తెలియదన్నారు. సజ్జకు అమోనియం సల్ఫేటు వేసినట్లయితే యీస్ట్ జాగా వుంటుందని పరిశోధనచేశారు. ఆ ఫలితం కూడ గ్రామీణ ప్రాంతాలకు పోలేదు. కాబట్టి రిసెర్చి సెంటరులో కనుగొన్న విషయాల ఫలితాలు నేరుగా రైతులకు కలిగేటట్లు వుండాలి. ఇప్పుడు యూనివర్సిటీ బిల్లు మాత్రమే వుంది ఫలితాలు ఎట్లా వుంటాయోనని అనుమానంగావుంది. రూరల్ యూనివర్సిటీ అన్నారు. మేము అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీ బిల్లు తెచ్చాము. ఏదో ఒక దానితో సంతృప్తిపడమంటే— అది ఒక విధంగా వుంటుందనుకోండి. మన రాష్ట్రం యింత కంటే ఎక్కువ ఉత్పత్తి చేయాలంటే అవకాశాలు తక్కువ. ఇందులో వున్న ఇన్స్ట్రెంట్ డిఫెక్టులు తీసేసి రైతాంగానికి ఉపయోగపడేటట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఏ బిల్లు తెచ్చినా— చట్టం చేయడం మాత్రమే ప్రధానంకాదు, దాని ఫలితాలు గ్రామాలలోని రైతాంగానికి దక్కేటట్లు మంత్రివర్గులు, ప్రభుత్వం పూనుకొంటారని ఆశిస్తూ, మన రాష్ట్రానికి ఇతోధికంగా సహాయం జరుగుతుందని మనవిచేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, కాంగ్రెసు మెంబర్స్ పదిమందే వున్నారు. బిల్లుమీద వారికి ఇంటరెస్టు లేదా?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ : కోరం వుందికదా.

శ్రీ సి. బార్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీ బిల్లును గత డిసెంబరులో ప్రవేశ పెట్టినప్పుడే అప్పటి పరిస్థితులనుబట్టి ఎమర్జెన్సీలో ఖర్చుతో కూడుకున్న యీ విశ్వవిద్యాలయమును పెట్టడం సముచితంగా వుండదేమోనని చాలవరకు అపోజ్ చేశాము. అయినప్పటికీ సెలెక్టు కమిటీకి పంపడం, అందరూ కూడ ఒప్పుకొని అసెంబ్లీలో పెట్టడం చూస్తే చాలమంది దీనిని ఒప్పుకున్నట్లే వున్నది. తప్పకుండా పాస్ అవుతుంది కాబట్టి నేను కూడ దీనిని సమర్థిస్తూ కొన్ని సూచనలు యిస్తాను, మనదేశంలో పల్లెప్రాంతాలలో మాటికి రిరిమంది వ్యవసాయంపై ననే ఆధారపడివున్నారు. మనకు వ్యవసాయం అన్నిటికంటే ముఖ్యమైనది. మిత్రులు చెప్పినట్లు ఆహారపదార్థాలు ఇతరదేశాలనుంచి ఇంపోర్టు చేసుకోనక్కరలేకుండా మనమే యిక్కడ పండించుకోదానికి కూడ పిలుస్తూ వున్నది. వ్యవసాయ విద్యాలయము పెట్టి, అక్కడ జరిగే రిసెర్చి, నేర్చే విషయాలు పల్లెలకు ప్రసరించేయడానికి ఏర్పాటు చేసినందుకు చాలాసంతోషం. ఈ బిల్లులోని నాలుగవ

The Andhra Pradesh Agricultural
University Bill, 1963 (as reported by
the Regional Committee)

క్లాజులో దీని వుద్దేశాలు చాలవరకు చెప్పారు. అగ్రికల్చరు, హార్టికల్చరుగురించి వుంది, బావులు త్రవ్వే ఇంజనీరింగు, కట్టలు కట్టుకోడానికి కావలసిన జ్ఞాన— అన్నిటికీ కూడా సౌకర్యాలు కలుగజేయాలి. అట్లా కలుగజేస్తే రైతుకు కొంతవరకు అనుకూలంగా వుంటుందని నేను వుద్దేశపడుతున్నాను. మన అగ్రికల్చరు డిపార్టు మెంటువారు యిక్కడ చీనీ చెట్లు, ద్రాక్ష అసలు అవ్వవని చెబుతున్నారు. కాని మాకున్న అనుభవంతో చూస్తే— పల్లెల్లోవున్న రైతాంగం చీనీచెట్లు వేయుట ప్రారంభించారు. ఇప్పుడు అనాబ్ మాహి ద్రాక్ష కూడ వేస్తున్నారు. — పంట ప్రాదరాబాదులో కంటే మా ప్రాంతంలో ఎక్కువగానే వున్నది. ఎక్స్ పోర్ట్ చేయడానికి సౌకర్యాలు కలుగజేస్తే యింకా వేయడానికి మేము సిద్ధంగా వున్నాము. వర్షాలు లేని ప్రాంతంలో ఎక్కువగా యింకా ఏ ఏ పంటలు పండించడానికి అవకాశం వుంటుందోనని కొత్తకొత్తగా కనుక్కొనడానికి అవకాశం కలుగజేసే నందుకు సంతోషిస్తున్నాను. 4వ క్లాజులో ఇటువంటివన్నీ యింకా వుండాలని మా సూచన. యూనివర్సిటీ ప్రారంభిస్తున్నారు. వైస్ ఛాన్సలర్, సెనేటు, వైస్ ఛాన్సలరును ఎన్నుకోవడం వుంటుంది. ఇక్కడ మేనేజిమెంటు బోర్డును ప్రత్యేకంగా కొత్త పద్ధతిలో పెట్టడం చాలా బాగానేవుంది. ఇప్పుడు ఏ యూనివర్సిటీ తీసుకున్నా ఆటానమీ పేరుతో ప్రభుత్వం ఏమీ చెప్పడానికి వీలులేకుండా వున్నది. ఈ మధ్య ముఖ్యమంత్రిగారు శ్రీ వెంకటేశ్వర యూనివర్సిటీ గురించి చెప్పారు. ఇవన్నీ ఆలోచించే మేనేజింగు బోర్డు పెట్టివుంటారనుకుంటాను. ఇందులో చాల మంది సభ్యులు— లెజిస్లేటర్లు వుండడానికి అవకాశం వుంది. ఈ యూనివర్సిటీ అగ్రికల్చరు డిపార్టు మెంటులో ఒక శాఖగానే వుండబోతున్నది. అగ్రికల్చరు శాఖలో ఈ డిపార్టు మెంటు ఉద్యోగస్థులను అందులో వుంచడానికి ఏర్పాటు చేశారు. వైస్ ఛాన్సలరునుకూడ ఎప్పుడంటే అప్పుడు తీసేయడానికి 11వ క్లాజులోని 7వ భాగంలో పెట్టారు. దీనినిబట్టి యీ యూనివర్సిటీ కూడ యీ మధ్య మనం పాస్ చేసిన పంచాయితీ బిల్లు, కో-ఆపరేటివ్ బిల్లులవలె— పంచాయితీబోర్డుల పరిస్థితి దిగింది అనిపిస్తోంది. అప్పుడు కావాలంటే అప్పుడు వైస్ — ఛాన్సలరును తీసివేసే పద్ధతి పెడితే బాగుండదని నాకు తోస్తున్నది. క్లాజు 12 ఎకడమిక్ పాడ్ గా వైస్ ఛాన్సలరు ఉండాలని ఉంది. క్లాజు 11 లో ఒక సవరణపెడితే బాగుంటుందని నా సలహా. ఆయన చాలా చదువుకున్నవాడు, అందరికంటే యోగ్యత కలవాడై ఉంటాడు. ఎవరినైనా వైస్ ఛాన్సలర్ చేయడానికి అవకాశం లేకుండా ఒక క్వాలిఫికేషన్ ఏదైనా క్లాజు 11 లో చేరిస్తే బాగుంటుందని నా సలహా. క్లాజు 5 లో వెనుకబడిన తరగతుల వారికి పెడ్యూలు తరగతుల వారికి కొన్ని రిజర్వేషన్లు చేయాలని ఉంది. మంచిదే, నాదొక సలహా, ఈ మధ్య అర్థికంగా వెనుక

బడినవారికి ఇటువంటి సదుపాయాలు కలిగించాలి కాని కులాలనుబట్టి చేయకూడదని మనం తీర్మానించుకున్నాము. దానిని కూడా సవరించాలని నేను కోరుతున్నాను. క్లాజ్ 15 లో కంట్రోల్ లో ఎప్పుడైనా లేకపోతే రిజిస్ట్రార్ incharge గా ఉండవచ్చునని ఉంది. ఎంతకాలం అనేది అందులో సరిగా లేదని అనుకుంటాను. ఇందులో కొన్ని ఇబ్బందులున్నాయి. రిజిస్ట్రార్లు విధులు వేరు, కంట్రోల్ లో విధులు వేరుగా ఇందులో ఏర్పాటుచేసారు. కంట్రోల్ లో management of expenditure చూడవలసి ఉంది. కంట్రోలరు లేనపుడు రిజిస్ట్రార్ లే సంవత్సరం, రెండు సంవత్సరాలు కంట్రోలరుగా వుండే అవకాశం వుంటే ఖర్చు చేయడంలో వేరే అలవాట్లకు అవకాశాలు కలుగజేసినట్లు అవుతుందేమో! కంట్రోలరు లేనపుడు వేరే వారిని కంట్రోలరుగా అప్పాయింట్ చేసే అవకాశం కలుగజేయాలని ప్రార్థిస్తున్నాను మిగతా ఉద్దేశాలు పెద్దలు చెప్పారు. ఇది చాలా ఖర్చుతో కూడుకున్నదని ముందుగానే చెప్పకొన్నాను. ఏ విధంగా సర్దుబాటు చేస్తారనేది మంత్రిగారు చెప్పారు. ఫోర్డు సంస్థవారు భవనాలు కడతారని ఆ భవనాలు మనకు ఉండిపోతాయని చెప్పారు. భవనాలు మిగిలినా ఆడబ్బుతోనే ప్రారంభం చేయాలనుకుంటే చాలా పొరపాటుమో! కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి కొంత డబ్బు వస్తుంది. ఆ డబ్బుతో వచ్చే సంవత్సరం ప్రారంభం చేయడానికి వీలుంటుందని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఇవన్నీ సక్రమంగా అలోచిస్తారని నా చిన్న సలహాలు కొన్ని అయినా పాటించి రైతాంగానికి ఎక్కువ సౌకర్యాలు కల్పిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. వెంకటేశ్వరయ్య (తినుకొండ): అధ్యక్షా, ఇప్పుడు జరిగినట్లు చర్చనుబట్టి చూస్తే, ఈ యూనివర్సిటీని పెట్టే idea ను support చేయాలనుకుని వ్యతిరేకించేవారు, వ్యతిరేకిద్దామనుకుని సపోర్టు చేసేవారు—ఇట్లా సందిగ్ధావస్థలో సభ్యులు మాట్లాడుతున్నట్లు ఉన్నది. ఇటువంటి పరిస్థితి సహజమే. ఇంత వరకు అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటువారు చేసిన పని చాలా తక్కువ. అగ్రికల్చర్ కాలేజీలలో ఉన్న దానికి ప్రాక్టికల్ అగ్రికల్చరుకు చాలా దూరంగా ఉంటున్నది. ఈ అగ్రికల్చరు యూనివర్సిటీ ఏమైనా ఉపయోగపడుతుందో లేదో అనే విషయమై సందిగ్ధావస్థ—అయినా డబ్బు ఎక్కడనుంచి వస్తుందని ఒకమాట—రాదని ఒకమాట ఖండితంగా చెబుతున్నా మొత్తంమీద hoping against hope కేంద్రం డబ్బు ఇస్తున్నదికదా, చట్టం చేసిపెడితే ఏమవుతుందో చూద్దాం అనే పరిస్థితి. ఏమైనప్పటికీ ఈ యూనివర్సిటీ పెడదామనే idea ఇప్పటి పరిస్థితులలో మంచిదా, చెడ్డదా తెల్పలేని పరిస్థితిలోనే సభ్యులున్నారని అనుకుంటాను. యూనివర్సిటీ వస్తే ఎటువంటి పరిస్థితులు ఏర్పడవోతాయో తెలియదు కాని వచ్చినట్లయితే

*The Andhra Pradesh Agricultural
University Bill, 1963 (as reported by
the Regional Committee)*

అసోకర్యాలున్నా తొలగించడానికి తగిన సమీకృతమైన చర్య తీసుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుందేమో తెలియదు. ప్రభుత్వం క్రింద నున్న experimental stations, research stations, డిపార్టుమెంటులో జరుగుతున్న extension work, servicing అన్నీ ఈ యూనివర్సిటీకి అప్పగిస్తామనే ఉద్దేశంతో ఒక ప్రత్యేకమైన executive department ను రూపొందించాలనుకోవడం అట్టే అంత మంచిదికాదు. సాహసమైన వ్యవహారం అవుతుందని అనుకుంటున్నాను. ఇప్పుడుండే పరిస్థితులలో ఇన్నాళ్లు గవర్నమెంటుకు అడ్డంలేదు. ప్రతి జాకుకు ఖాలాకాను ఒక్కొక్క అగ్రికల్చర్ డిమాన్ స్ట్రీటరు, ఒక్కొక్క వెటర్నరీ డాక్టరు ఉన్నప్పుడు - వెటర్నరీ డాక్టరుకు హాస్పిటల్ లేదు; డిమాన్ స్ట్రీటరుకు పని చేయడానికి కావలసిన పరికరాలు లేవు. ప్రతి డిమాన్ స్ట్రీటరుకు తన ఆఫీసులో ఒక లేబరేటరీ యూనిట్ ఏర్పాటు చేస్తే soil testing అనేది చాలా important కాబట్టి ఉపయోగంగా ఉంటుంది. మనకు అనేకరకాల soils ఉన్నాయి. ఏ soil లో వైచా కొంత పర్సంటేజ్ salinity ఉంటుంది. ఎరువులు, విత్తనాలు కావాలని వచ్చేవారికి ఆ soil కు ఇచ్చే ఎరువులు, విత్తనాలు పనికి వస్తాయో లేదో చెప్పగలిగిన స్థితిలో డిమాన్ స్ట్రీటరుతెవరూ లేరు. ఇటువంటి experi- mental units ఏర్పాటు చేస్తే soil test ఏ ఎరువు వేయాలో, ఎట్లా salinity తగ్గుతుందో చెప్పగలిగే స్థితిలో వుంటారు. కాటలాగ్ వైద్యం మాదిరిగా ఇప్పుడు గ్రుడ్డిగా రైతు వెళ్లగానే ఏవో ఎరువులు వేయమనడం, test కయితే ఏవో మందులు ఇవ్వడం తప్ప అంతకన్న ఏమీ జరగడంలేదు. ఈ విధంగా simple గా ప్రజలకు ఉపయోగించే వర్ధతి అనుసరించకుండా ఏదో బ్రహ్మాండమైన యూనివర్సిటీ తీసి పెద్ద పెరు పెట్టి వేరే డిపార్టుమెంటుగా - ఒక విధంగా ఆటోనమస్ అవుతుంది అనుకోండి. పెట్టే వర్ధతి అంత బాగాలేదు. ఇప్పుడు అయిదారు కాలేజీలు మనకు ఉన్నాయనుకుంటాను. వీటిని చేర్చి యూనివర్సిటీ అని వైస్ ఛాన్సెలర్, రిజిస్ట్రారు, డీన్ ఇటువంటి విపరీతమైన top heavy structure ను నిర్మించాలని ఈ బిల్లు ద్వారా సూచించడం అనాలోచితం అనుకుంటాను. అసలు ఈ structure ను democratise చేయవలసి ఉంది. Administrative aspect గా కొంత appointed element, nominated element ఉంటుంది అనుకోండి. అయినా దానిని జనానికి ఎక్కువ దగ్గరగా తీసుకువెళ్లే వర్ధతిలో democratic చేయాలి. ఈ బిల్లును ఆ విధంగా సవరించవలసిన అవసరం ఉంది. Deans of Faculties అనే మధ్య దొంతర ఎందుకో నాకు అర్థం కావడంలేదు. Departmental Heads అని ఇంకొకటివుంది. అతనే డీన్ పని చేయడానికి అవకాశము వుంటుంది. Convocation time లో degreesను present చేయడానికి డీన్

